

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Verzonden aan:

Van:

Datum: 11 januari 2021

Betreft: Vragen voor het overleg tussen de Belastingdienst en de NOB op 28 januari 2021, 13:00-14:00 uur over een koepelconvenant

---

1. De NOB heeft begrepen dat een conceptleidraad HT via FD gereed is. Bestaat hiernaast nog een conceptleidraad koepelconvenanten? Kan de NOB dit (deze) concept(en) ten behoeve van het overleg op 28 januari uiterlijk 20 januari ontvangen?
2. Welke concrete eisen stelt de Belastingdienst aan de NOB om in aanmerking te komen voor een koepelconvenant? Moet de NOB bijvoorbeeld een bureau vaktechniek hebben, ook al zijn alle leden van de NOB universitair opgeleid?
3. Kan de NOB de leden een neutrale keuze bieden om al dan niet aan te sluiten bij het koepelconvenant? Zijn er voor niet deelnemende kantoren nadelen te verwachten?
4. Welke concrete eisen stelt de Belastingdienst aan de kantoren die deelnemen aan een koepelconvenant van de NOB?
5. Welke toezichtmaatregelen ten opzichte van deelnemende kantoren verwacht de Belastingdienst van de NOB?
6. Wie beslist uiteindelijk of een kantoor (nog) voldoet aan de eisen voor deelneming aan een koepelconvenant?
7. Als een kantoor niet meer voldoet aan de eisen voor deelneming, wordt uiteraard de deelneming beëindigd. Verwacht de Belastingdienst meer maatregelen van de NOB t.o.v. een dergelijk kantoor?
8. Hoe en wat moeten deelnemende kantoren rapporteren aan de NOB?
9. Hoe en wat moet de NOB rapporteren aan de Belastingdienst?
10. Als een deelnemend kantoor een vraagstuk (m.b.t. één of meer cliënten) met de Belastingdienst wil bespreken, kan dat kantoor dat zelf doen of moet dat dan via de NOB verlopen?
11. Welke metatoezichtmaatregelen neemt de Belastingdienst ten opzichte van de NOB als de NOB een koepelconvenant afsluit?
12. Wat is de procedure als de Belastingdienst vindt dat de NOB haar taken in het kader van het koepelconvenant onvoldoende nakomt?

Middelgrote ondernemingen houden wel hun klantcoördinator. Dit is noodzakelijk omdat de FD vaak slechts een onderdeel van de klant (volgens de systemen van de BD) bedient en/of onder HT brengt. De klantcoördinator blijft ook degene met wie vooroverleg wordt gepleegd en bij wie bezwaren kunnen worden ingediend. De relatiebeheerder van de FD en de klantcoördinator van de belastingplichtige zullen goed moeten samenwerken.

Individuele FD-convenanten blijven mogelijk. Zij kunnen gesloten worden door FD's die zelfstandig in staat zijn te voldoen aan de ijkpunten voor fiscaal dienstverleners. De BD hanteert geen criteria zoals minimaal aantal werknemers o.i.d.

Andere FD's kunnen alleen nog een drie-partijenovereenkomst sluiten (tussen BD, koepel en FD).

Looptijd voor individuele FD-convenanten en 3-partijenovereenkomst wordt vijf jaar.

Ijkpunten voor koepels (niet limitatief):

- kwalitatieve eisen aan lidmaatschap;
- normen inzake beroepsethiek;
- regels voor beëindigen van het lidmaatschap / tuchtrechtspraak;
- vakinhoudelijke ondersteuning door permanente educatie en bureau vaktechniek;
- normen voor klantacceptatie door de fiscaal dienstverlener;
- werkprogramma's op het gebied van accountancy en/of fiscaliteit;
- een vorm van een entreetoets voor deelname aan horizontaal toezicht;
- toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende kantoororganisatie / de fiscaal dienstverlener.

Koepel moet overtuigd zijn dat de voor te dragen FD kwaliteit kan leveren. [redacted] zegt dat de koepels daarbij echt wel letten op 'omvang, kwaliteit, continuïteit, samenwerkingsverbanden met andere kantoren'.

Afspraken die met koepelorganisaties worden gemaakt worden opgenomen in de Leidraad HT-FD. Er worden procesafspraken gemaakt over het wijzigen van de Leidraad HT-FD.

Opting out: De BD kan per FD bepalen of 'opting out' mogelijk is. Opting out houdt in dat de FD zijn hele klantenpakket aanmeldt met eventueel enkele (bijvoorbeeld nieuwe) klanten uitgezonderd. De BD voert wel altijd een marginale toets uit. Heeft de BD informatie over een klant die tegen HT pleit dan gaat de BD in gesprek met de FD [redacted] *geheimhoudingsplicht?*] Bij opting out wordt er geen aansluitovereenkomst meer gesloten. BD stuurt wel brief naar klant met bevestiging dat deze is aangemeld voor HT en wat dit betekent.

System-to-system aan- en afmelden klanten: De BD onderzoekt de mogelijkheid dat een FD bij een aangifte aangeeft dat het een HT-aangifte is. Voor de ontwikkelaars van de aangifte-software is dat een fluitje van een cent, maar bij de BD ligt dit moeilijker. Is een kwestie van tijd en geld. Onduidelijk wanneer dit ingevoerd kan worden.

Afspraken over het aanhouden van bezwaarschriften van een FD met een convenant:

- Voorwaarden voor het aanhouden:
  - relatief en absoluut groot aantal identieke zaken binnen zijn klantenbestand;

- relevant fiscaal belang;
- één of meer eenduidige rechtsvragen;
- individuele omstandigheden spelen geen rol.
- FD kan aan relatiebeheerder (heeft coördinerende rol) dan aanhouding van bezwaarschriften vragen. Er volgt eerst een quick scan met vakdeskundige van de BD en FD of aan de voorwaarden is voldaan. Als aan de voorwaarden is voldaan volgt bespreking van het verzoek om aanhouding in een team van collega's (zonder betrokkenheid FD) voor een brede integrale afweging. Valt die positief uit dan worden samen met FD werkafspraken neergelegd in een vaststellingsovereenkomst. Deze vaststellingsovereenkomst geldt dan ook voor de klanten van die FD die niet onder HT vallen. De BD stemt de vaststellingsovereenkomst ook af met de koepelorganisaties.
- De BD publiceert niets over de vaststellingsovereenkomst. Koepelorganisaties kunnen dit wel doen.

Gedifferentieerd aangepast toezicht op basis van werkzaamheden(opdracht). Drie niveau's: fiscaal, juistheid en volledigheid. De belastingdienst verzamelt nog good practices om duidelijk te maken bij welke werkzaamheden, welk niveau hoort. De differentiatie wordt na drie jaar geëvalueerd.

Niveau fiscaal: juiste grondslagen en waarderingen zijn toegepast, fiscale duiding van cijfers is juist. Beperkt zicht op juistheid en volledigheid van cijfers. Er vinden wel enkele checks en balances plaats.

Niveau juistheid: niveau fiscaal plus zicht op onderliggende cijfers, dat transacties juist en tijdig zijn verwerkt en dat alle relevante gegevens van die transacties zijn vastgelegd, maar beperkt of geen zicht op de volledigheid van de transacties.

Niveau volledigheid: niveau juistheid plus zicht op de volledigheid van de transacties in de administratie en o.a. zicht op de volledigheid van de omzet.

	Geen HT	HTFD niveau Fiscaliteit	HTFD niveau juistheid	HTFD niveau Volledigheid
Heffing				
Risicogedichte boekonderzoeken				
Landelijke acties				
Steekproef				
Ernstige fouten				

Fast track / green lane: Binnen zes weken bericht. Fast tracks gelden voor alle drie de niveau's.

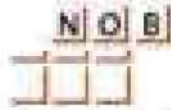
Vooroverleg: Bij een verzoek om vooroverleg wordt binnen twee weken door de BD in ieder geval aangegeven wat de stand van zaken is en wie de zaak in behandeling heeft. Voor belastingplichtigen die niet onder HT vallen, kan wel een verzoek om vooroverleg ingediend worden. Dit moet via de gebruikelijke weg en kan niet digitaal via de relatiebeheerder. Deze laatste wijze is zuiver en alleen bedoeld voor HT-belastingplichtigen. Verzoeken om vooroverleg voor HT-belastingplichtigen krijgen voorrang op verzoeken voor niet-HT-belastingplichtigen.

Steekproefsgewijze controle van aangiften: De BD moet het systeem waarmee de steekproeven onder het MKB worden gehouden en het systeem voor de steekproeven onder de middelgrote ondernemingen nog op elkaar aansluiten.

Evaluatie van de FDC's: Vaktechnen van de BD zullen meekijken bij de evaluatie van een convenant, bijv. regels stellen voor de diepgang van de analyse van de kwaliteit van de FD, helpen bij het vaststellen van die kwaliteit, achteraf kijken of de evaluatie goed heeft plaatsgevonden enz.

Rapportages: In de rapportage worden nu alleen nog kwantitatieve gegevens over HT vermeld. Dit zal worden uitgebreid met verslaglegging over het proces, de effectiviteit en de efficiency. Hierbij zal ook naar de mening van de FD's worden gevraagd.

Tijdpad: De leidraad HT FD zal niet voor mei gepubliceerd worden. Men verwacht in de zomer gesprekken te voeren met de fiscaal dienstverleners en nog dit jaar de convenanten die al ouder zijn dan vijf jaar te wijzigen in een drie-partijenovereenkomst met een duur van vijf jaar.

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Intern gespreksverslag van de NOB aangaande het gesprek met de Belastingdienst

---

Betreft: Gespreksverslag met antwoorden op het op 11 januari 2021 per e-mail verzonden memo met vragen aan de Belastingdienst over een koepelconvenant, resulterend in het daarop volgende overleg tussen de Belastingdienst en de NOB op 28 januari 2021, 13:00-14:00 uur

Deelnemers: NOB
BD

Datum: 28 januari 2021

---

1. *De NOB heeft begrepen dat een conceptleidraad HT via FD gereed is. Bestaat hiernaast nog een conceptleidraad koepelconvenanten? Kan de NOB dit (deze) concept(en) ten behoeve van het overleg op 28 januari uiterlijk 20 januari ontvangen?*

De Belastingdienst (hierna ook: **BD**) heeft nog geen concept leidraad beschikbaar, maar wel een concept van de eerste 4 hoofdstukken daarvan. Er is geen aparte leidraad voor koepelconvenanten. De afspraken die met koepels gemaakt kunnen worden, komen in de leidraad Horizontaal Toezicht (hierna: **HT**) via de Fiscaal Dienstverlener (hierna: **FD**). De concepthoofdstukken 1 t/m 4 worden deze week door de BD aan het HT-overleg gestuurd. X zit namens de NOB bij het HT-overleg. X verzoekt de BD het concept ook separaat aan x te sturen. De Belastingdienst benadrukt dat het om een concept gaat. X begrijpt de vertrouwelijkheid van het concept en zal het concept alleen delen met de NOB-kerngroep Toezicht en Handhaving van de NOB.

2. *Welke concrete eisen stelt de Belastingdienst aan de NOB om in aanmerking te komen voor een koepelconvenant? Moet de NOB bijvoorbeeld een bureau vaktechniek hebben, ook al zijn alle leden van de NOB universitair opgeleid?*

De Belastingdienst hanteert de volgende 'ijkpunten' (niet limitatief) voor koepels die een koepelconvenant willen sluiten en zal deze ook opnemen in de Leidraad HT via FD:

- Tone at the top
- Kwaliteit
  - kwalitatieve eisen aan lidmaatschap
  - normen inzake beroepsethiek
  - regels voor beëindigen / tuchtrechtspraak
  - vakinhoudelijke ondersteuning door permanente educatie en bureau vaktechniek
  - normen voor klantacceptatie
  - werkprogramma's c.s. accountancy en fiscaliteit
  - 'entreetoets' voor deelnemende fiscaal dienstverlenersorganisaties
  - toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende leden bijv. periodieke review

Op de vraag of er een vaktechnisch bureau moet zijn bij de NOB, antwoordt de BD: er wordt door de BD gekeken naar het geheel van processen en maatregelen die de koepel neemt. De BD kijkt of kennismanagement, beleid, vaktechnische overlegstructuren, het zijn van een gesprekspartner voor de BD, dossier-overschrijdende vragen etc. zijn geregeld. Dat kan in de vorm van een vaktechnisch bureau worden gegoten, maar het staat de NOB en iedere andere koepel vrij om dat op een andere manier te regelen. De BD kijkt dus naar het geheel, nl. in hoeverre de koepel in staat is om ondersteuning te verlenen, met welke producten ze dat doen en in welke mate de koepel nagaat of hun leden aan de kwaliteitseisen kunnen voldoen.

X: bij de NOB zitten veel kleine kantoren, als wij allerlei vragen van kleine kantoren zouden moeten gaan beantwoorden, is dat een behoorlijke stap. Stel dat de NOB zou overwegen om een intervisiecheck in te richten als kwaliteitscheck, past dat voor de BD dan in het denken van de BD of zou dat door de koepel zelf georganiseerd moeten worden? Of zou een systeem van intervisie tussen m.n. kleine kantoren ook voldoen aan het borgen van de gedachte rondom vaktechniek vanuit de BD? BD: er zijn verschillende oplossingen denkbaar, er zijn ook organisaties die externen in de hand nemen om dit te regelen. Wat betreft de BD zijn er meer mogelijkheden, als er maar daadwerkelijk naar de kwaliteit wordt gekeken en helder is hoe dat proces loopt, en hoe je dat dan achter de voordeur regelt, daarover wil de BD met de NOB in gesprek, maar er zijn geen keiharde eisen hieraan vanuit de BD.

X: wat ik nu beluister spreekt me erg aan, want ik ben van een kleiner kantoor. Als we dus afspraken voor onderlinge samenwerking maken, zoals een 4-eyes-principle en intervisie, niet in de vorm van een bureau vaktechniek, maar op basis van afspraken van onderlinge samenwerking, dan zou dat dus ook tot de mogelijkheden behoren? BD: ja, dat kan op zich wel. Punt is wel dat er bijvoorbeeld ook een entreetoets moet plaatsvinden. Dat betekent dat de NOB een uitspraak moet willen doen of een lid voldoende in staat is om een aangifte in te dienen die aan de norm voldoet, dus of dit lid een voldoende kwaliteitssysteem heeft en of hij qua houding en gedrag bereidwillig is om met de BD samen te werken op basis van vertrouwen en transparantie. Dat zijn wel zaken waarover de NOB een oordeel moet geven. Het lijkt wel lastig om zo'n entreetoets via een onderlinge samenwerking te doen, want het gaat bij zo'n entreetoets eigenlijk om een vrij scherp oordeel.

X: ik heb de koepelconvenanten gezien met o.a. de RB en SRA, die lijken niet de mate van hoge eisen te omvatten die nu door de ijkpunten worden verwoord en ze lijken ook niet eenzelfde impliciete borging te bevatten. X vindt de borging wel belangrijk voor het geval dat niet alles goed gaat. Stel dat er een keer een parlementaire enquête komt naar het toezicht bij het MKB en wie wat heeft gedaan, het is dus ook een gemeenschappelijk belang dat we dat goed regelen, zodat er volstreekte helderheid is met elkaar over van wie wat verwacht wordt, dus de FD, de koepel, de klant en de BD. En de convenanten die x heeft gezien, stellen hem niet erg gerust. Zien de nieuwe convenanten voor de FD er straks ook anders uit? BD: HT toezicht in de individuele variant en in de FD-variant is een groeiproces geweest, we zijn later pas gaan kijken wat er precies ok is, hoe je aangeeft dat iets of iemand ok is en óf je wel aangeeft of iets of iemand ok is. Dat geldt ook voor de koepelconvenanten die zijn vastgesteld. Daarin staat dat de koepel kwaliteit moet toevoegen, alleen er staat nergens hoe dat dan moet. En daarom is er nu voor gekozen om dit in de leidraad vast te gaan leggen, zodat duidelijker is wat er verwacht wordt door de BD en welke rol de FD heeft. Dus het klopt dat door de BD nog bekeken moet worden of de huidige

koepelconvenanten vernieuwd moeten worden. En de opmerking van X over dat daar weinig in staat over de eisen klopt ook. Bij de bespreking van de ijkpunten samen met de koepels heeft de BD geconstateerd dat in het verleden de ijkpunten door de BD in de praktijk wel zijn gehanteerd bij het afsluiten van de koepelconvenanten, maar dat ze eigenlijk nergens goed vastliggen. Dus het zijn niet zozeer nieuwe eisen die voor nieuwe deelnemers wel zouden gelden, en voor de oude deelnemers niet, het is eerder gewoon niet goed vastgelegd. X: dat is ook niet mijn zorg, het gaat mij erom hoe we dat voor de toekomst goed vast kunnen leggen. Ik maak me zorgen over wat we deze week tijdens het webinar hoorden: de koepel wordt geacht handboeken en instructies te maken. Wat wordt daarmee bedoeld? BD: dat ziet vooral op de guidance naar de kantoren toe, dus hoeveel guidance geef je in de werkprocessen van de kantoren, zodat die aan de goede kwaliteit voldoen. En ook als je toeziet op de kwaliteit van de kantoren, dan zul je daar een soort leidraad voor hebben. Dus dat zal over het algemeen vastliggen in zaken als handboeken of werkprogramma's die je verstrekt aan je leden, zodat je kunt zien of die leden een bepaalde kwaliteit leveren. X: zie je dat ook bij andere koepels of bij SRA/RB dat die handboeken er zijn? BD: Ja, zij leveren werkprogramma's, handboeken en richtlijnen aan kantoren om de kwaliteit te borgen. De ene koepel schrijft strikt voor dat die handboeken integraal zo moeten worden geïmplementeerd en de andere geeft meer vormvrijheid waardoor de review weer wat ingewikkelder is voor zo'n koepel, maar ze schrijven wel allemaal een bepaalde kwaliteitsstandaard voor.

X: het is de bedoeling dat we de kantoren ook normen geven voor klantacceptatie. Verwacht de BD dat we daarin verder gaan dan de eisen die de Wwft stelt? BD: het gaat erom dat ieder lid van de NOB die mee wil doen aan HT, een duidelijke strategie heeft over welke klanten hij aanneemt en welke klanten hij eventueel aan kan melden voor het HT. Het gaat erom dat die aanwezig is, de NOB hoeft die strategie niet te maken, het is in principe de FD die dat doet, die heeft daar ook een aantal wettelijke richtlijnen voor. Door de BD wordt alleen gevraagd of die strategie aanwezig is of niet.

3. *Kan de NOB de leden een neutrale keuze bieden om al dan niet aan te sluiten bij het koepelconvenant? Zijn er voor niet deelnemende kantoren nadelen te verwachten?*

X: m.a.w. je komt als NOB-lid niet in een slecht daglicht te staan als je niet wilt meedoen aan het HT? BD: het staat ieder NOB-lid vrij om wel of niet aan HT deel te nemen, er zijn geen nadelige gevolgen aan verbonden aan het niet deelnemen. Het deelnemen aan HT betekent dat de BD positieve informatie heeft over de kwaliteit die de FD levert en over de houding en het gedrag dat gebaseerd is op transparantie en vertrouwen. Dus het is louter een kwestie van positieve voorinformatie die de BD heeft, op basis waarvan de BD bijvoorbeeld het toezicht aanpast. Als je niet aansluit is dat geen negatieve indicatie, het aansluiten heeft uiteraard wel meerwaarde voor de FD. Aansluiten is wel een positieve indicatie.

X: in het verleden heb ik een aantal keer een vraag gesteld die voor onze leden van groot belang is, nl. m.b.t. toegang tot vooroverleg. Daarvan is elke keer gezegd dat dat apart buiten het HT is geregeld, alle belastingadviseurs hebben evenzeer recht op toegang tot vooroverleg. Echter, als ik het nu hoor is het zo, dat als je als FD bent aangesloten bij een koepelconvenant en je hebt je klanten aangemeld, je dan voorrang krijgt m.b.t. het vooroverleg. Klopt dat? BD: We willen het geen voorrang noemen, echter als we positieve voorinformatie over de FD hebben, kunnen wij op basis daarvan het vooroverleg sneller afdoen in de meeste gevallen. Dat heeft ermee te maken dat we niet meer hoeven te kijken

naar feiten en omstandigheden en dat we er ook vanuit mogen gaan dat we het standpunt van de FD kunnen vertrouwen. Dus op basis daarvan denkt de BD dat ze in veel gevallen snel kan reageren op het vooroverleg. X: Op het moment dat de markt kan percipiëren dat je onder HT voorrang krijgt bij vooroverleg, dan verstoort de BD het level playing field. BD: nogmaals er zijn geen consequenties voor het vooroverleg, alleen kan de BD op basis van de positieve voorinformatie, vaak sneller oordelen over vooroverleg. Dat laat onverlet dat als je met een grote organisatie uit de top van het MKB te maken krijgt, de zaken vaak ook ingewikkelder zijn. En dat betekent dat je weliswaar binnen 2 weken bericht krijgt, maar niet dat je dan ook binnen 2 weken uitsluitel kunt krijgen. X: het gaat erom dat ingewikkelde verzoeken over de lijn FD met een klant onder HT, eerder worden behandeld dan wanneer er geen HT is. BD: wij denken dat je in ieder geval sneller bent, en wellicht is het ook zo dat we met een capaciteitsvraagstuk te maken krijgen, en dan moeten we keuzes maken.

X: dus die 2 weken gelden in principe alleen voor leden die zijn aangesloten bij het convenant, dus voor leden die niet zijn aangesloten worden die 2 weken niet gecommuniceerd. En dat vindt dan ook alleen plaats voor klanten die zijn aangemeld voor het HT en niet op kantooniveau.

X: Bij vooroverleg gaat het toch om voorleggen van een specifieke case? Dus het is niet zo dat de koepel waarmee de BD een koepelconvenant heeft, een thema kan voorleggen, of is dat iets waar jullie nog over aan het nadenken zijn? Kun je als koepel een soort thematisch vooroverleg op bepaalde aspecten op koepelniveau hebben? BD: overleg over fiscale items staat niet gelijk aan vooroverleg, als je een standpunt van de BD wilt, dan moet je komen met een concrete casus en concrete feiten en omstandigheden. De BD doet niet aan anoniem generiek vooroverleg, dat is beleid en daar is de BD niet van. Dit laat onverlet dat een koepel een thema ter sprake kan brengen, maar dit staat dan los van vooroverleg.

X: soms is het ingewikkeld om een kennisgroep ervan te overtuigen dat een bepaalde rechtsvraag belangrijk is en beantwoord zou moeten worden. BD: wij beloven een aantal zaken en we spreken verwachtingen uit, en als daaraan niet wordt voldaan, dan kun je daartegen altijd in het verweer komen. En daarin spelen ook de koepels een belangrijke rol. Dus als je heel veel last hebt van bepaalde situaties die al dan niet te maken hebben met kennisgroepen, dan kan je daarover altijd met de BD in gesprek gaan om te kijken hoe dat geregeld kan worden, overigens wel zonder dat de BD de macht heeft om de kennisgroep voorbij te lopen en zijn eigen beslissing te nemen. X: het bespreekbaar maken van zaken past natuurlijk wel bij het karakter van het HT. BD: ja eens.

4. *Welke concrete eisen stelt de Belastingdienst aan de kantoren die deelnemen aan een koepelconvenant van de NOB?*

BD: er moet een entreetoets plaatsvinden om te kijken of het kantoor in staat is om een aanvaardbare aangifte in te dienen en of er voldoende aanwijzingen zijn dat er kan worden gewerkt op basis van vertrouwen en transparantie. Dat is iets wat de koepel moet laten vaststellen en vervolgens kijkt de BD, voordat er een convenant met drie partijen wordt getekend, of de BD over informatie beschikt op grond waarvan het eventueel niet zou kunnen.

X: hebben jullie dan geen richtlijnen voor waar een kantoor aan moet voldoen? Wij hebben een heel gevarieerd ledenbestand, zoals grote internationaal werkende kantoren, maar ook éénpersoonkantoren of kantoren met bijvoorbeeld 5 belastingadviseurs zonder vastgelegde werkprocessen en informele procedures om de kwaliteit te bewaken. Hoe toets je dat nu in

de praktijk? BD: we gaan ervan uit dat jullie in staat zijn, net als andere koepels, om een oordeel over de kwaliteit en de houding en het gedrag van jullie leden te vellen. De BD heeft natuurlijk wel vastgelegd wat ze belangrijk vindt bij het afsluiten van een zelfstandig convenant voor het geval er geen koepel tussen zit, en dat geeft wel wat handvatten waarvan de BD hoopt dat de NOB die ook belangrijk vindt. Echter de BD heeft het idee dat de buitenwereld zo divers is dat het hanteren van een checklist die je af kunt vinken, niet werkt. En het gaat er ook vooral om dat er objectief kan worden vastgesteld dat geborgd is dat een kantoor aanvaardbare aangiften kan indienen en wil werken op basis van transparantie en vertrouwen. Dus voor eenmanszaken, waar het puur afhangt van de kwaliteit van die ene persoon, zal het in de meeste gevallen lastig worden om die aan te melden als HT-kantoor. De BD benadrukt dat het niet zo is dat een eenmanskantoor per definitie niet deel kan nemen aan HT. Belangrijk is dat zaken geborgd zijn en dit moet objectief waarneembaar zijn. X: dus wanneer een kantoor via een koepel wil deelnemen aan HT, wordt een drie-partijenovereenkomst gesloten? BD: ja, dat is de toekomst, we gaan in het vervolg alleen via een drie-partijenovereenkomst FD's aansluiten bij een koepelconvenant, en elke 5 jaar wordt zo'n overeenkomst opnieuw gesloten.

5. *Welke toezichtmaatregelen ten opzichte van deelnemende kantoren verwacht de Belastingdienst van de NOB?*

Allereerst moet een entreetoets gedaan worden en vervolgens moeten periodiek reviews plaatsvinden om te beoordelen of de deelnemende FD nog steeds voldoet.

X: de aanmeldprocedure van klanten van een kantoor binnen de koepel, hoeft niet via de NOB te lopen, dat gaat rechtstreeks van het kantoor naar de BD? BD: dat klopt, het aanmelden is de verantwoordelijkheid van de FD. X: Als je kijkt naar gedifferentieerd toezicht, wat verwacht de BD van de NOB als het gaat om differentiatie? Wie beoordeelt of een klant van kantoor X onder toezichtniveau fiscaliteit, toezichtniveau juistheid of toezichtniveau volledigheid valt? BD: uitgangspunt is dat jullie kijken of een FD in staat is om een aanvaardbare aangifte in te dienen. Een tweede is dan hoeveel werk doet de FD daarvoor, dat geeft hij zelf aan en op basis daarvan kijkt de BD dan welke restrisico's ze moeten afdekken. Dus de generieke vraag is: is iemand in staat om voldoende kwaliteit voor het indienen van een aanvaardbare aangifte te leveren. In een aanvaardbare aangifte zitten dan weer onzekerheden en de BD kan zich voorstellen dat een pure belastingadviseur meestal in het differentiatie fiscaal terecht komt, want die bemoeit zich over het algemeen weinig met de achterliggende cijfers. Maar het gaat erom dat als een kantoor eenmaal is toegelaten, het kantoor per klant of aangifte bepaalt hoeveel werk het heeft verricht, en op basis daarvan geef het kantoor een indicatie af van wat de gewenste vorm van afvangen van het restrisico is.

X: wat zie je daar nog als een factor waar de koepel, in dit verband de NOB, nog invulling aan zou moeten geven bijvoorbeeld om een initiële toetsing te doen of dat die indeling of die classificering voldoende onderbouwd is, of zeg je dat is geen rol voor de koepel? BD: dat is geen rol voor de koepel, want de koepel zit in dezelfde situatie als de BD. De BD kan niet zien hoeveel werk er en met welke intensiteit en kwaliteit het werk is verricht dus we vertrouwen hier op het oordeel van de FD zelf. Dat is ook het basisprincipe van het HT, je gaat uit van vertrouwen. Uitgangspunt is dus dat de FD aangeeft welke vorm van aangepast toezicht passend is, en niet de koepel. X: dus eigenlijk zou de koepel vanuit haar leden wellicht nog wat guidance willen hebben, voor zover die niet door de BD verstrekt is, en er is geen additionele toets of formele rol op dat vlak voor de koepel. BD: nee, en we hebben

met een aantal kantoren afgesproken dat ze zouden werken aan een good practices om aan te geven bij welke hoeveelheid werk en welke kwaliteit welke vorm van aangepast toezicht geldt.

6. *Wie beslist uiteindelijk of een kantoor (nog) voldoet aan de eisen voor deelneming aan een koepelconvenant?*

BD: dat kan op 2 manieren gebeuren. De BD kijkt periodiek naar de kwaliteit die de FD levert, o.a. door 'at random' getrokken volledige boekenonderzoeken. Dan kan de BD tot de conclusie komen dat de FD onvoldoende kwaliteit levert, dat we hebben geprobeerd een traject in te zetten om dat te verbeteren en dat we maatregelen hebben genomen om te voorkomen dat er geen goede aangiften worden ingediend. Uiteindelijk kan de BD dan concluderen dat het verbetertraject niet het vereiste resultaat oplevert en vervolgens het convenant beëindigen. Als het gaat over een FD die via een koepel deelneemt, dan betreft de BD ook de koepel in het oordeel. Ook de NOB kan op basis van periodieke reviews beslissen dat het niet handig meer is om een lid bij het HT aan te laten sluiten. Dan kunnen we bijvoorbeeld bij de periodieke evaluatie van het convenant (om de vijf jaar) zeggen dat hij geen nieuw convenant krijgt. Een andere mogelijkheid is dat de FD er een zodanig potje van maakt dat de NOB vindt dat hij geen lid meer kan zijn van de NOB en dan eindigt ook de deelname aan het HT. Dus er zijn 2 partijen die erover kunnen beslissen: de BD en de koepel. De FD kan overigens zelf ook de keuze maken om niet door te gaan met HT-FD na een evaluatie.

7. *Als een kantoor niet meer voldoet aan de eisen voor deelneming, wordt uiteraard de deelneming beëindigd. Verwacht de Belastingdienst meer maatregelen van de NOB t.o.v. een dergelijk kantoor?*

BD: absoluut niet, dat blijft weer hetzelfde verhaal, op het moment dat een kantoor niet meer kan deelnemen heeft de BD geen positieve voorinformatie meer, en daar eindigt het voor de BD. De BD gaat niet over de situatie waarin de NOB tegen een NOB-lid zegt dat de omstandigheden waardoor het lid uit het HT moet, zodanig zijn dat de NOB maatregelen gaat nemen. Voor de BD gaat het er alleen maar om, dat als een lid niet (meer) meedoet aan het HT, de BD geen positieve voorinformatie meer heeft over het reilen en zeilen van het kantoor.

X: zien jullie in dit verband dan nog een aparte positie van de koepel? Stel dat een deelnemer er een potje van heeft gemaakt waardoor de kwaliteit niet geborgd kan worden, en dus de deelneming wordt beëindigd. Heeft de koepelorganisatie dan een eigen verantwoordelijkheid en wordt de koepel daarop dan aangesproken? BD: als jullie constateren dat een lid niet meer mee kan doen, dan is de BD tevreden, want kennelijk werkt het systeem, omdat er toezicht plaatsvindt, en op basis van dat toezicht zeggen jullie tegen het lid dat dat niet meer mee kan doen aan het HT. Een tweede is: verwacht de BD dan nog wat van de NOB m.b.t. die FD. De BD verwacht niet zozeer dat de NOB dan afscheid neemt, maar eerder dat de NOB zijn best zal doen om het lid te helpen weer op het gewenste niveau te komen, zodat hij wel weer mee kan.

X: als ik dit omkeer, stel dat de koepel nog niet heeft geconstateerd dat de deelnemer niet meer in staat is om de gewenste kwaliteit te leveren, maar de BD wel, hoe gaat dat dan?

BD: wij kijken anders naar de kwaliteit, wij doen een reality check, waarbij wij niet kijken naar de opzet en het bestaan van een kwaliteitssysteem, maar naar de werking. En dan kan blijken uit een steekproefonderzoek dat de aangifte niet goed genoeg is. Dan kan de BD ook

constateren hoe dat komt en dat kan een reden zijn om de drie-partijenovereenkomst te beëindigen. De BD is er nog niet uit of ze dan aan jullie de reden waarom kan melden.

X: dit schuurt natuurlijk ook aan tegen de geheimhoudingsplicht die jullie hebben. Ik denk dat jullie niet zomaar de koepel kunnen informeren over het feit dat jullie iets constateren bij een deelnemer. BD: dat klopt, de BD is zo transparant mogelijk, het is dus maar de vraag of de BD de reden waarom zij een drie-partijenovereenkomst opzegt, kan prijsgeven aan de NOB. Dat gebeurt natuurlijk altijd wel op een hoger aggregatieniveau, bijvoorbeeld als er 10 leden van de NOB uit het HT zijn verdwenen, dan kan de BD wel een gesprek hebben over wat voor beeld ze bij die 10 heeft, maar over 1 kan dat niet zo gemakkelijk. Maar dat is trouwens hypothetisch, want 10 leden in 1 jaar opzeggen daar kan de BD zich weinig bij voorstellen.

Intermezzo

De vergadertijd is in principe voorbij. X moeten vanwege andere verplichtingen afsluiten De anderen hebben nog wel tijd en kunnen het gesprek voortzetten.

Voordat x de vergadering verlaat geeft hij het volgende aan: Ik zal wat vandaag besproken is/wordt meenemen in de Kerngroep Toezicht en Handhaving en daarna dit ook nog bespreken met het bestuur van de NOB. Ik weet niet of dit gesprek al voldoende informatie oplevert om dit iets breder uit te zetten onder de leden, want ook de leden moeten worden geraadpleegd, niet alleen het bestuur. We willen dit snel doen en parallel willen we met de BD in gesprek blijven voor als er uit het bestuur of de kerngroep nog bepaalde nadere vragen naar voren komen (aan de hand van de leidraad). BD: prima, en tussendoor kan de NOB altijd contact zoeken met de BD mochten er nog onduidelijkheden zijn waardoor men niet verder komt met de besluitvorming. X: we zijn op basis van allerlei andere externe ontwikkelingen aan het nadenken over de rol van de NOB, zoals hoe de NOB er over een aantal jaren uitziet. Daarin moeten we dit ook meenemen, dat vraagt niet alleen om actief dingen te doen, maar ook om uitbreiding van het bureau, de IT-systemen, meer financiën, en dat alles moet meegenomen worden naar het bestuur en de leden.

---

8. *Hoe en wat moeten deelnemende kantoren rapporteren aan de NOB?*

9. *Hoe en wat moet de NOB rapporteren aan de Belastingdienst?*

BD: de NOB moet het initiatief nemen tot periodieke review van de kwaliteit die de FD levert. Dat is de verantwoordelijkheid van de NOB. Er is geen rapportageplicht van de leden naar de NOB. Maar er is wel een plicht van de NOB om periodiek kennis te nemen van de kwaliteit die de FD levert en de BD kijkt periodiek met de NOB mee hoe het proces is gegaan en of het voldoende is. De NOB heeft geen rapportageverplichting richting de BD.

X: willen jullie bepaalde resultaten van de reviews zien, of kijken jullie alleen naar het proces? BD: we kijken steekproefsgewijs ook naar wat een review heeft opgeleverd. M.a.w. er is een hele verzameling aan verslagen die de NOB maakt in het kader van de reviews over het presteren van de leden, de DB kijkt naar het proces en pikt er een paar verslagen uit om te kijken naar hoe aan het proces in de praktijk vorm is gegeven. De DB kijkt dan wel naar de inhoud van het verslag, maar daar zit altijd de afspraak bij dat de BD dat in het kader van de betreffende review doet en niet dat er vervolgens al een uitspraak wordt gedaan over een fiscale aangifte waarover in het verslag iets staat. De review is dus niet

vergelijkbaar met een boekenonderzoek voor klanten van het betreffende lid; daar is het de BD niet om te doen.

X: jullie zouden vervolgens de koepel weer moeten reviewen, hoe gaat dat werken? BD: dat is een tweetrapsraket. De BD verwacht dat de koepel periodiek vaststelt dat de kwaliteit er is bij de FD en de BD kijkt weer of de koepel het werk gedaan heeft. X: En doen jullie dat d.m.v. steekproeven of metatoezicht? BD: eenmaal in de 5 jaar gaat de BD het gesprek met de koepels aan en kijkt naar de reviews van de koepels, niet zozeer d.m.v. een statistische steekproef, maar wel door te kijken wat er is aan handboeken, en richtlijnen en hoe het stelsel van reviews in elkaar zit, of er voorbeelden zijn van dat zo'n review is uitgevoerd en wat de consequenties daarvan waren.

Vraag van de BD: maken jullie die verslagen op dit moment ook al? X: nee dat doen we niet. We houden geen reviews bij de leden. BD: bij andere koepels zien we dat ze verslagen/rapportages maken. Hoe krijgt de NOB dan zicht op bestaan, opzet en werking van de kwaliteitssystemen? X: we zijn een ledenorganisatie en geen kantorenorganisatie. BD: sowieso gaan we voor de deelname aan HT en deze constructie uit van convenanten met kantorenorganisaties. De RB heeft bijvoorbeeld van huis uit ook een ledenorganisatie en die heeft ook een stap moeten maken om voor de HT-deelname iets te regelen, omdat dat ze dan toch iets over het kantoor als geheel gaan zeggen.

De RB erkent RB-kantoren als een RB-lid eindverantwoordelijk is voor de kwaliteit die wordt geleverd, dan kan dat kantoor het stempel RB-kantoor krijgen. X: dat is bij ons ook het geval, de individuele belastingadviseurs zijn leden, maar je kunt alleen maar lid zijn als je bij een NOB-erkend kantoor werkt. Maar daar zit voor ons niet zozeer het probleem, voor ons is lastig dat we een aantal hele grote kantoren hebben, maar die beslaan niet meer dan de helft van ons ledenbestand. Wij hebben honderden hele kleine kantoren met tussen de 1 en 10 werkende leden. Hoe gaan wij die controleren op een manier die geloofwaardig is, inhoudelijk correct etc. Ik geloof ook niet dat andere organisaties dat nu al wel doen. Ik weet dat feitelijk toezicht zeer beperkt is. Als wij inderdaad feitelijk toezicht moeten houden op honderden kantoren dan komt de NOB in een scenario terecht dat x hiervoor al schetste waarin het NOB-bureau moet gaan uitbreiden, andere huisvesting moet zoeken, de contributie moet gaan verhogen etc.

Essentieel is niet hoeveel leden we hebben, maar wel hoeveel leden intekenen op het HT-arrangement en dat hangt weer heel erg sterk af van de voorvraag welke voordelen dit biedt voor het betreffende lid en zijn klant.

10. *Als een deelnemend kantoor een vraagstuk (m.b.t. één of meer cliënten) met de Belastingdienst wil bespreken, kan dat kantoor dat zelf doen of moet dat dan via de NOB verlopen?*

BD: ja, een deelnemend kantoor kan altijd zelf een vraagstuk m.b.t. één of meerdere cliënten zelf met de BD bespreken. Er is een procedure bij 'agree to disagree', als we er niet uitkomen in het vooroverleg, en als er rechtsvragen voor meerdere dossiers spelen, dan kunnen we afspraken maken voor het aanhouden van bezwaar. Daar zijn allemaal voorwaarden aan verbonden, en daar kan de koepel ook een rol in spelen. Dat is wat anders dan dat de koepel het vooroverleg overneemt.

X: ik keek even naar de voorwaarden en dan denk ik: die situatie komt waarschijnlijk nooit voor? X: het gaat hier denk ik bijna per definitie om massaal bezwaar? BD: er zijn situaties in het recente verleden geweest dat er geen sprake was van een massaal bezwaar procedure,

maar wel van een hoop gedoe, nl. de kleine investeringsaftrek. Daar hebben we uiteindelijk een proces voor gemaakt om dat snel te regelen, want bij de kleine investeringsaftrek is het wel gelukt om een proces te schetsen, maar dat heeft anderhalf jaar geduurd, en daar wilde de BD van af. Dus nu is er een helder proces.

BD: x stelde nog een interessante vraag, wat is nu eigenlijk het voordeel van deelnemen aan HT? DB: voordeel is niet het juiste woord, want je moet je gewoon aan wet-en-regelgeving houden. Maar er is wel meerwaarde als een FD de juiste attitude en een robuust kwaliteitssysteem heeft. Dan is de meerwaarde: een vast aanspreekpunt voor de FD, toezicht op aangiften van zijn klanten gebaseerd op de kwaliteit van de omvang van het werk dat hij heeft verricht, zo snel mogelijk duidelijkheid over de fiscale positie van de onderneming, voor een aantal zaken een 'fast track' dus versnelde en vereenvoudigde procedures om over bepaalde zaken een uitspraak te krijgen de kwaliteit van de FD groeiende is, en er is een zekere maatschappelijke uitstraling bij deelname aan het HT. Wat is er voor de klant van belang: hij krijgt de aandacht die hij verdient, hij krijgt snel duidelijkheid vooraf over zijn fiscale positie en fouten worden voorkomen in plaats van achteraf gecorrigeerd.

11. Welke metatoezichtmaatregelen neemt de Belastingdienst ten opzichte van de NOB als de NOB een koepelconvenant afsluit?

DB: we komen jaarlijks langs om een gesprek te hebben onder andere over hoe het loopt en hoe jullie grip houden op de leden. Daaruit komt informatie en die wordt gebruikt om na 5 jaar de manier van werken van de NOB te evalueren.

12. Wat is de procedure als de Belastingdienst vindt dat de NOB haar taken in het kader van het koepelconvenant onvoldoende nakomt?

BD: de BD zal altijd responsief en proportioneel reageren. Als iets fout is gegaan, wordt er gekeken naar de achterliggende argumenten en of er een maatregel moet worden genomen. Een maatregel is meestal niet aan de orde, omdat er wordt gewerkt volgens een stramien dat zakelijk wordt besproken. Als afspraken niet worden nagekomen, wordt de NOB daarop aangesproken. Als dat niet voldoende is, dan zouden er consequenties getrokken moeten worden. Dat is tot nu toe echter nog niet voorgekomen met een koepel. Bijvoorbeeld als men op alle terreinen tekortschiet en als de NOB daaraan te weinig doet, zouden er consequenties kunnen volgen, bijvoorbeeld dat het aangepaste toezicht buiten werking wordt gesteld. En als ultimum remedium kan het koepelconvenant worden opgezegd.

Van:

Verzonden: woensdag 17 februari 2021 12:16

Aan:

Onderwerp: Input Kerngroep gevraagd - Concept Notitie HT FD in Teams

Beste

Tijdens de laatste vergadering van de x is afgesproken dat er een notitie zou worden geschreven met voor- en nadelen, consequenties de communicatie met en advies aan de leden aan de orde komen. De eerste aanzet voor de notitie zou worden geschreven door x en mij. Dit concept is vandaag in x geplaatst voor jullie input onder de stukken van de bestandsmap: HT FD, onder documentnaam: Conceptnotitie aan x omtrent HT FD concept 160221. In dezelfde map is de concept leidraad (Leidraad HT FD H 1-5 voor HT overleg) die jullie eerder per email al ontvingen, geplaatst.

Hierbij het vriendelijk verzoek jullie input:

- m.n. te geven op paragraaf 4.3, 4.5 en 4.6.;
- uiterlijk deze *vrijdag vóór lunchtijd (om en nabij 12.30 uur)* in track changes te plaatsen;
- in track changes in het document te laten staan/track changes aan te laten staan.

Vervolgens gaat dit conceptdocument naar het x. Nadat het document in het x is besproken gaat het concept weer terug naar x, dus later kunnen er eventueel ook nog zaken door x aan worden toegevoegd.

Allen dank bij voorbaat,

Met vriendelijke groet,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

x

In verband met de coronacrisis werken alle medewerkers van de NOB/SOB vanuit huis. Daardoor ben ik telefonisch lastiger te bereiken. Wilt u mij snel spreken, stuur dan een e-mail met terugbelverzoek.

de Muiderpoort
Sarphatistraat 500
Postbus 2977
1000 CZ Amsterdam

E:

I: www.nob.net

F: 020-5141880

Kvk nr. NOB: 40531315

Kvk nr. SOB: 41205626

[routebeschrijving](#)

Wilt u door ons op de hoogte worden gehouden? Abonneer u dan op (één van) onze nieuwsbrieven via <https://www.nob.net/nieuwsbrieven>.

 denk aan het milieu voor u besluit deze e-mail te printen

=====

De informatie verzonden in dit e-mailbericht is vertrouwelijk en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs, niet toegestaan. De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mailbericht, noch voor tijdige ontvangst daarvan. De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs kan niet garanderen dat een verzonden e-mailbericht vrij is van virussen, noch dat e-mailberichten worden overgebracht zonder inbreuk of tussenkomst van onbevoegde derden.

Indien bovenstaand e-mailbericht niet aan u is gericht, verzoeken wij u vriendelijk doch dringend het e-mailbericht te retourneren aan de verzender en het origineel en eventuele kopieën te verwijderen en te vernietigen.

=====

The information contained in this communication is confidential and is intended solely for the use of the individual or entity to whom it is addressed. You should not copy, disclose or distribute this communication without the authority of the Dutch Association of Tax Advisers. The Dutch Association of Tax Advisers is neither liable for the proper and complete transmission of the information contained in this communication nor for any delay in its receipt. The Dutch Association of Tax Advisers does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that the communication is free of viruses, interceptions or interference. If you are not the intended recipient of this communication please return the communication to the sender and delete and destroy all copies.

=====

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

CONCEPT-NOTITIE

Aan : **Dagelijks Bestuur NOB**
Van : **Kerngroep Toezicht en Handhaving**
Datum :
Betreft : **HT-FD**

---

1. Inleiding

Het Dagelijks Bestuur heeft de Kerngroep Toezicht en Handhaving (hierna: de Kerngroep) verzocht in kaart te brengen hoe het gewijzigde Horizontaal Toezicht Fiscaal Dienstverleners (hierna: HT FD of (doorontwikkeld) horizontaal toezicht) er uit gaat zien, wat de voor- en nadelen van HT FD zijn (voor zowel de leden als de NOB) en wat de de consequenties en de impact op de NOB zouden zijn, zou besloten worden al dan niet een koepelconvenant aan te gaan met de Belastingdienst (hierna: BD).

Sinds afgelopen zomer heeft een aantal leden van de Kerngroep in gesprekken met de BD in tien door de BD ingerichte werkstromen HT-FD over verschillende thema's (overgangsregeling, nieuw convenant, leidraad HT FD, agree to disagree, escaleren en opzeggen, gedifferentieerd toezicht, kwaliteitssysteem FD, opting out, fast tracks, transparantieverslag) van gedachten gewisseld ter voorbereiding op de doorontwikkeling van het HT. Bij het schrijven van deze notitie is gebruik gemaakt van de ervaringen van de leden van de Kerngroep in deze gesprekken met de BD, de informatie uit het het gesprek van de NOB met de BD over HT FD op 28 januari jl. en de vertrouwelijk ontvangen Concept Leidraad HT van de BD. Deze notitie is bedoeld als een groeidocument dat in de loop van de tijd verder kan worden aangevuld en uitgewerkt om het NOB-bestuur in staat te stellen zich een oordeel te vormen over de vraag of, en zo ja onder welke randvoorwaarden, de NOB ten behoeve van de leden een koepelconvenant met de BD zou willen sluiten. Geadviseerd wordt om daarover ook de leden te raadplegen.

Advies en volgende stappen

De Kerngroep stelt voor om:

- op basis van haar doelstellingen met een positieve grondhouding een mogelijk koepelconvenant tussen de NOB en BD nader te verkennen;
- in te stemmen met de alternatieve invulling (zie par. 5.3) van het koepelconvenant en die als uitgangspunt te nemen in de gesprekken met de BD en
- in te stemmen met de randvoorwaarden (zie par. 5.2).

In de verkenning met de BD zullen we duidelijk maken wat onze randvoorwaarden zijn en waar onze grenzen liggen (zie par. 5.1), namelijk dat de huidige borging van en toezicht op door de NOB op de vaktechnische kwaliteit van de leden voldoet aan het ijkpunt van de BD terzake en dat de NOB wel wil faciliteren in het totstandkomen van criteria waaraan de werkprocessen van de aangesloten kantoren dienen te voldoen, maar de rol van de BD in het toezicht daarop niet wil overnemen.

Kort na de bespreking in het DB op 29 maart as, vindt het gesprek met de BD plaats, uiteraard onder voorbehoud van instemming door onze leden. Indien de BD ontvankelijk is voor onze invulling en overigens ook de vragen die we nog hebben, heeft beantwoord, zal terugkoppeling plaatsvinden aan het DB/AB. Ook kan onze inzet ten aanzien van een koepelconvenant worden besproken in de klankbordgroepen middelgrote en kleine kantoren. Dit onderwerp is reeds geagendeerd voor de volgende overleggen van de twee klankbordgroepen. Afstemming met de grote kantoren zou kunnen plaatsvinden in een overleg tussen het DB en de voorzitters van belastingpraktijken van de grote kantoren. Na instemming op hoofdlijnen zullen de impact op onze organisatie en de daaruit voortvloeiende kosten in kaart worden gebracht (en de daaruit voortvloeiende contributieverhoging). Het gehele plaatje zal aan de leden dienen te worden voorgelegd. Voorgesteld wordt dit onderwerp te agenderen op de ALV in juni as.

2. Contouren HT-FD

2.1 Uitgangspunten

BD steunt op het werk FD ter borging van kwalitatief goede en tijdige aangifte

Centraal uitgangspunt van de BD bij HT FD is dat de BD steunt op het werk dat de fiscaal dienstverlener voor zijn cliënt doet, waardoor het toezicht door de BD kan worden aangepast. Via de fiscaal dienstverleners bereikt de BD ondernemingen en wordt de kwaliteit van de door hen ingediende aangiften geborgd. Het uitgangspunt is dat de fiscaal dienstverlener namens de onderneming een aanvaardbare aangifte kan indienen. De basis hiervoor ligt volgens de BD in de houding en het gedrag (vertrouwen, begrip en transparantie) van zowel de onderneming als de fiscaal dienstverlener en het interne kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener.

Daarnaast is het de bedoeling dat relevante fiscale standpunten die tot verschil van inzicht kunnen leiden, door de fiscaal dienstverlener en de BD worden afgestemd voordat de aangifte wordt ingediend (vooroverleg), zodat de kwaliteit van de aangiften vooraf wordt geborgd.

Daardoor is minder toezicht achteraf nodig zodat BD snel(ler) zekerheid kan bieden over de hoogte van aanslag. Toezicht op de afspraken in het convenant en de kwaliteit van de convenantaangiften vindt tijdens de looptijd van het convenant plaats in de vorm van monitoring en steekproefsgewijze controle van de aangifte.

Proces van juist, volledig en tijdig betalen van belastingschulden

Deelname aan HT FD heeft ook betrekking op het proces van het tijdig en volledig betalen van belastingschulden. Met deelname aan HT FD tekent de onderneming niet alleen voor het tijdig willen indienen van een aanvaardbare aangifte, maar ook voor het juist, volledig en tijdig willen betalen.

Wet-en regelgeving geldt onverkort

Voor alle partijen binnen horizontaal toezicht blijft de wet- en regelgeving onverkort van toepassing.

Koepelconvenant

In de concept leidraad wordt benoemd dat de koepelorganisatie of een kwaliteitskeurmerk kan bieden voor de fiscaal dienstverleners of kan optreden als belangenbehartiger. Dat laatste sluit ook aan bij een opmerking van XXXXXX in het webinar van 26/1. Daar onderscheidt hij de

situatie waarin de koepel meetekent (3 partijen: koepel, FD, onderneming) en die waarin de koepel niet meetekent, maar slechts aangeeft welke leden mee willen doen.

Bij HT FD sluit de BD convenanten met fiscaal dienstverleners. De fiscaal dienstverleners selecteren klanten die geschikt zijn voor deelname en melden deze aan. Om de kwaliteit te borgen van de aangiften die onder horizontaal toezicht worden ingediend, is een adequaat werkend kwaliteitssysteem bij de fiscaal dienstverlener nodig. De gedachte is dat koepelorganisaties een bijdrage leveren aan het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverleners. Als een fiscaal dienstverlener lid is van een koepelorganisatie waarmee de BD een convenant heeft gesloten, steunt de BD op de werkzaamheden van deze koepelorganisatie. De fiscaal dienstverlener neemt via de betreffende koepelorganisatie deel aan het HT. Naast een variant waarin de koepel een belangrijke rol speelt, blijven ook individuele FD-convenanten met grote(re)kantoren mogelijk (zie 2.6 hierna).

2.2 Differentiatie

Voorwaarde voor deelname aan HT FD is dat de fiscaal dienstverlener beschikt over een robuust werkend kwaliteitssysteem. Er moet altijd sprake zijn van voldoende klantkennis en vertrouwen in de klant. De BD steunt hierop en past haar toezicht aan. De mate waarin de BD het toezicht aanpast is afhankelijk van de werkzaamheden die de fiscaal dienstverlener heeft verricht. Het HT FD is daarvoor gedifferentieerd naar drie niveaus:

1. HT fiscaliteit;
2. HT juistheid;
3. HT volledigheid.

De indeling in de verschillende niveaus is afhankelijk van de omvang en de diepgang van de verrichtte werkzaamheden en welke aspecten van de in te dienen aangifte daarmee worden afgedekt. De Kerngroep meent dat de lichtste variant van HT, HT fiscaliteit, haalbaar zou moeten zijn voor de NOB.

Voor de kaders van de niveaus van HT FD wordt aangesloten bij de controledoelen uit de Controleaanpak Belastingdienst (CAB). Deze zijn:

1. vaststellen of alle transacties verantwoord zijn;
2. vaststellen of de relevante gegevens van de transacties volledig vastgelegd zijn;
3. vaststellen of die gegevens juist en tijdig verantwoord zijn;
4. vaststellen of de schattingsposten juist zijn;
5. vaststellen of specifieke fiscale wet- en regelgeving juist is toegepast in de fiscale aangifte.

De onderneming die aan HT FD deelneemt, wordt verder niet betrokken in het reguliere toezicht van de BD. Er kan nog wel er sprake zijn van een derdenonderzoek waarbij de BD de administratie met het oog op de belastingheffing bij een derde onderzoekt.

Voor alle niveaus geldt dat de onderneming betrokken kan worden in een steekproefsgewijze controle van de aangifte. Daarnaast geldt dat kennelijke fouten en concrete signalen van belastingontduiking nog wel worden behandeld.

HT fiscaliteit

Als het niveau fiscaliteit van toepassing is, dekken de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener alleen de controledoelen 4 en 5 af. Bij dit niveau worden de juiste fiscale grondslagen en waarderingen toegepast. De fiscale duiding van de cijfers is daarmee juist. De

fiscaal dienstverlener heeft echter beperkt zicht op de kwaliteit van de aangeleverde cijfers. Vanuit vaktechnische kwaliteitseisen vinden er wel enkele checks and balances op die cijfers plaats, zoals cijferbeoordeling.

Voor ondernemingen die deelnemen op het niveau fiscaliteit geldt dat zij naast landelijke acties in aanmerking kunnen komen voor risicogerichte en signaalgerichte boekenonderzoeken.

HT juistheid

Bij het niveau juistheid worden de controledoelen 2 tot en met 5 door de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener afgedekt. De fiscaal dienstverlener staat ervoor in dat transacties op de juiste manier in de administratie en in de aangiften zijn verwerkt en de juiste fiscale grondslagen en waarderingen zijn toegepast. Er is echter beperkt tot geen zicht op de volledigheid van de transacties in de administratie.

Bij het niveau juistheid kan de deelnemende onderneming worden meegenomen bij landelijke acties voor zover deze acties zien op aspecten die normaal gesproken buiten de scope van de werkzaamheden van de FD vallen. Dit zijn over het algemeen volledigheidaspecten. De verantwoordelijke directie dient toestemming te geven voor het uitvoeren van landelijke acties bij convenantaangiften.

HT volledigheid

Voor het niveau volledigheid borgen de werkzaamheden van de FD alle vijf controledoelen uit de CAB. Hierbij heeft de FD er voldoende zicht op dat alle transacties volledig zijn verantwoord. Zo is er o.a. zicht op de volledigheid van de opbrengstverantwoording. Verder zijn de transacties juist en tijdig in de administratie en de aangiften zijn verwerkt. Bovendien zijn de juiste fiscale grondslagen en waarderingen toegepast. De BD steunt hier volledig op de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener. Naast de steekproefsgewijze controle vindt geen aanvullend toezicht door de BD plaats.

2.3 Voorwaarden voor deelname aan HT

HT FD is met name bedoeld voor midden- en kleinbedrijf (MKB) en Grote Ondernemingen (GO) in de categorie Middelgroot. Onder voorwaarden kunnen particulieren deelnemen aan HT FD.

Voorwaarden:

- Ondernemingen dienen de uitgangspunten van HT FD te onderschrijven;
- Er moeten voldaan kunnen worden aan één van de drie differentiatieniveaus van HT FD;
- De fiscaal dienstverlener kan voor zijn eigen aangifte niet deelnemen aan HT FD;
- De BD werkt in haar toezicht samen met andere overheidsinstanties. Bij sommige sectoren en ondernemingen staat een integrale overheidsaanpak centraal. Hierdoor kunnen ondernemingen en sectoren die binnen deze samenwerkingsverbanden worden behandeld, niet onder een fiscaal dienstverlenersconvenant worden gebracht.

2.4 Eisen die aan de koepelorganisatie worden gesteld

De basis voor HT FD ligt in het interne kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Als een fiscaal dienstverlener lid is van een van de koepelorganisaties waarmee de BD een convenant heeft gesloten, neemt de fiscaal dienstverlener deel via die koepelorganisatie.

Het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie is het totaal van activiteiten die de koepelorganisatie voor haar leden uitvoert. Dit omvat bijvoorbeeld het aanbieden van kwaliteitshandboeken, werkprogramma's, IT-systemen, permanente educatie, vaktechnische infrastructuur, een onafhankelijke review en het onderwerpen van de leden van de koepel aan beroepsregels.

De BD neemt kennis van het kwaliteitsstelsel bij het aangaan en onderhouden van een koepelconvenant. De ijkpunten die de BD hierbij van belang vindt zijn (niet limitatief):

- kwalitatieve eisen lidmaatschap;
- normen inzake beroepsethiek;
- regels voor beëindigen van het lidmaatschap / tuchtrechtspraak;
- vakinhoudelijke ondersteuning door permanente educatie en bureau vaktechniek;
- normen voor klantacceptatie door de fiscaal dienstverlener;
- werkprogramma's op het gebied van accountancy en/of fiscaliteit;
- een vorm van een entreetoets voor deelname aan horizontaal toezicht;
- toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende kantoororganisatie de fiscaal dienstverlener.

2.5 Eisen die worden gesteld aan de bij de NOB aangesloten kantoren

Deze eisen die voorts aan de fiscaal dienstverleners worden gesteld zijn nog niet nader bepaald. In ieder geval zullen hierbij de eisen die aan de NOB als koepelorganisatie worden gesteld (zie hierboven hoofdstuk 2.4), in ogenschouw moeten worden genomen. Bij het aanmelden voor HT FD zal de NOB als koepelorganisatie onder andere een beoordeling van het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener moeten uitvoeren, in de vorm van een zogenaamde entreetoets. Met deze toets beoordeelt de NOB dan of het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener voldoende is voor deelname aan HT FD via haar koepelconvenant.

2.6 Individuele FD convenanten

Naast een variant waarin de koepel een belangrijke rol speelt, blijven ook individuele FD-convenanten met grote(re)kantoren mogelijk. Deze kantoren hebben nu veelal reeds een individueel convenant, waarbij behoorlijke investeringen zijn gedaan om het proces zodanig in te regelen dat de BD daaraan het vertrouwen kan ontlenuen dat dit leidt tot een aanvaardbare aangifte. Dat zou de vraag op kunnen roepen of en in hoeverre deze kantoren nog willen bijdragen aan eventuele investeringen door de NOB die nodig zijn om aan de eisen van de BD te voldoen.

3. Voor- en nadelen HT voor Fiscaal Dienstverleners (NOB-leden)

3.1 Voordelen

De BD biedt voor het HT FD een aangepast serviceniveau. In de leidraad worden genoemd: een vast aanspreekpunt, snel zekerheid en aangepast toezicht.

Vast aanspreekpunt

Er is een vast aanspreekpunt bij de BD-MKB voor de fiscaal dienstverlener met betrekking tot het convenant. Middelgrote ondernemingen behouden hun klantcoördinator bij de directie GO. Nog niet geheel duidelijk is of er een er een vast aanspreekpunt voor de koepel zal zijn en of ieder lid van de koepel dit aanspreekpunt kan 'gebruiken'.

Fast track

Vragen van belastingplichtigen aangesloten via een koepelconvenant worden binnen twee weken beantwoord. Daarbij zijn er versnelde en vereenvoudigde procedures om over bepaalde zaken een uitspraak te krijgen. Er komt zo snel mogelijk duidelijkheid over de fiscale positie van de onderneming. Fast tracks gelden voor alle niveaus van gedifferentieerd toezicht.

Vooroverleg

Vooroverleg blijft openstaan voor alle fiscaal dienstverleners en ondernemingen. Onder een convenant heeft de BD voldoende voorinformatie en vertrouwen in de vaktechnische kwaliteit, waardoor het verzoek sneller kan worden afgehandeld. Dat is niet of in mindere mate het geval indien geen sprake is van een fiscaal dienstverleners-convenant; ook in die situaties blijft vooroverleg mogelijk, maar zal de afhandeling mogelijk langer duren door het gebrek aan voorinformatie.

Fouten worden voorkomen

Fouten worden voorkomen in plaats van achteraf gecorrigeerd.

Kwaliteitseisen bevorderen kwaliteit

De gestelde kwaliteitseisen lijken redelijk vormvrij. De gestelde eisen zouden kunnen bijdragen aan een kwaliteitsverbetering bij de deelnemers aan HT FD. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan een systeem van intervisie (voor met name de kleine kantoren).

Toezicht gebaseerd op kwaliteit omvang werkzaamheden FD

Toezicht op aangiften van de klanten van de FD is gebaseerd op de kwaliteit van de omvang van het werk dat hij heeft verricht. De BD presenteert dit als een voordeel; het schillenmodel geldt echter in alle situaties.

Maatschappelijke uitstraling

Er is een zekere maatschappelijke uitstraling bij deelname aan het HT-FD, aldus de BD. Dit komt de reputatie van de koepel en/of fiscaal dienstverlener mogelijk ten goede. Op dit moment is het lastig te duiden welke betekenis deze opmerking heeft.

Positieve informatie over kwaliteit fiscaal dienstverlener

Het deelnemen aan HT door een lid via een FD-convenant betekent dat de BD positieve informatie heeft over de kwaliteit die de FD levert en over de houding en het gedrag dat gebaseerd is op transparantie en vertrouwen. De BD kan op basis van die positieve voorinformatie bijvoorbeeld het toezicht aanpassen. De BD meent dat niet aansluiten geen negatieve indicatie is, maar aansluiten wel een positieve indicatie is die de fiscaal dienstverlener een meerwaarde biedt.

Informele bevoordeling

Hoewel de BD ontkent dat dit zal gebeuren, zou de BD erop kunnen aansturen dat leden die aangesloten zijn bij het HT een voordeel ervaren in de afhandeling (bijvoorbeeld van

vooroverleg), zonder dat daarover iets in de leidraad is opgenomen, dus zonder dat dat is geformaliseerd.

Geen regulier toezicht van de BD

De onderneming die aan HT FD deelneemt, wordt niet betrokken in het reguliere toezicht van de BD. Bij de weging van de voor- en nadelen zal een onderneming minder controle door de BD als een voordeel ervaren. De nulmeting van ondernemingen die willen meedoen aan HT wordt vervangen door een beperkte beoordeling. Zie 5.4 van de Leidraad. Die beperkte beoordeling lijkt niet gelijk te staan aan een controle. Wel kunnen ondernemingen onder HT/fiscaliteit controles krijgen in de vorm van steekproeven.

De vraag komt op in hoeverre hier sprake is van een voordeel nu de indruk is dat er in het MKB in het reguliere toezicht vrijwel geen controles meer plaatsvinden als er geen bijkomende signalen zijn. De vraag is of een onderneming onder HT/fiscaliteit naar verwachting met minder controles te maken krijgt dan een onderneming buiten HT.

3.2 Nadelen

Mogelijk strengere kwaliteitseisen op termijn

De kwaliteitseisen lijken redelijk vormvrij hetgeen in de loop der tijd zou kunnen leiden tot een strakker keurslijf en strengere kwaliteitseisen.

Beoordeling kwaliteit interne werkprocessen

Bij kleinere kantoren (bijvoorbeeld eenmanskantoren) waar mogelijk alleen het 4-eyes principle kan worden toegepast (al dan niet binnen het eigen kantoor) of waarin zelfs dat niet haalbaar is, is het onmogelijk werkprocessen en checks en balances zodanig in te richten dat voldoende geborgd is dat een kantoor aanvaardbare aangiften kan indienen.

Kosten

De kosten die het aangaan van een koepelconvenant met zicht meebrengt voor de NOB zullen moeten worden doorbelast naar de leden (zie hierna).

4. Impact HT FD op de NOB

4.1 De eisen die aan de koepels worden gesteld (inclusief het onderscheid in advies- en compliancewerkstroom)

In de concept-leidraad is aangegeven aan de hand van welke ijkpunten (niet limitatief opgesomd) de BD het kwaliteitsstelsel van de beroepsorganisatie beoordeelt.

Ten aanzien van de ijkpunten kwalitatieve eisen aan het lidmaatschap, normen inzake beroepsethiek, permanente educatie, regels voor beëindigen van het lidmaatschap, tuchtrechtspraak is binnen de NOB het nodige ingeregeld en verwacht de Kerngroep dat kan worden voldaan aan de eisen die door de BD worden gesteld.

Met betrekking tot volgende ijkpunten zijn binnen NOB-verband (nog) geen processen ingericht voor:

- vakinhoudelijke ondersteuning door een bureau vaktechniek;
- normen voor klantacceptatie door de fiscaal dienstverlener;

- werkprogramma's op het gebied van accountancy en/of fiscaliteit;
- een vorm van een entreetoets voor deelname aan horizontaal toezicht;
- toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende kantoororganisatie de fiscaal dienstverlener.

Zie hoofdstuk 5 hierna voor een analyse.

4.2 Voor-en nadelen voor de NOB

4.2.1. Voordelen

Kwaliteitsverbetering leden

Er zal mogelijk een aantal leden zijn dat niet aan de verwachtingen omtrent kwaliteit voldoet. Een gevolg kan zijn dat ze daar, met behulp van de NOB, verbetering in aanbrengen en alsnog gaan voldoen. Dit komt de reputatie van de NOB mogelijk ten goede, het schept wellicht extra vertrouwen bij de BD.

Maatschappelijke uitstraling

Er is een zekere maatschappelijke uitstraling bij deelname aan het HT. Dit komt mogelijk de reputatie van de NOB ten goede. Nu hebben we daar nog geen beeld bij, maar mogelijk dat HT in de toekomst onderdeel wordt van MVO (maatschappelijk verantwoord ondernemen) en dat ondernemingen van een FD eisen dat deze participeert in HT. De Kerngroep meent dat de NOB op basis van haar rol en doelstellingen zou dienen te streven naar een koepelconvenant (zie hierna ook onder randvoorwaarden).

4.2.2. Nadelen

Tegenvallende verwachtingen bij de BD

Tijdens het gesprek HT FD van 28 januari jl. met de BD, leek het erop dat de BD er min of meer vanuit gaat dat alle bij de NOB aangesloten fiscaal dienstverleners kunnen vallen onder HT juistheid (2de niveau). Onze inschatting is dat het niveau fiscaliteit voor leden haalbaar is. In sommige gevallen zal het niveau juistheid en/of volledigheid haalbaar zijn. Het risico is dat de BD na een bepaalde periode constateert dat er niet wordt voldaan aan de verwachtingen. Dat kan gevolgen hebben voor deelname aan het HT-FD en de reputatie van de NOB.

Veranderende rol NOB

De kwaliteitseisen die de BD stelt aan de koepel en leden in geval van een convenant (zoals een entreetoets en periodieke reviews) sluiten niet aan bij de huidige doelstellingen van de NOB en de wijze waarop de NOB op dit moment is georganiseerd. Een koepelconvenant vereist reorganisatie en herziening van de rol van de NOB (uitbreiding van het toezicht op de leden). Los van HT lijkt een beweging richting pro-actiever toezicht op onze eigen regels onontkoombaar. Denk bijvoorbeeld aan de Roadmap inzake onze Code of Conduct.

Doorbelasten kosten

Als gevolg van de hierboven genoemde reorganisatie, herziening van de rol van de NOB en de investeringen die dat met zich meebrengt, zullen de kosten van HT moeten worden doorbelast aan de leden. Daarbij moet worden nagedacht over de vraag op welke wijze deze doorbelasting moet plaatsvinden. Er zou gekozen kunnen worden om de kosten gelijkelijk over alle leden te verdelen (d.m.v. een contributieverhoging) of uitsluitend in rekening te brengen bij de leden

die willen deelnemen aan HT FD via de NOB. Onduidelijk is nog hoeveel leden geïnteresseerd zijn in deelname aan HT FD.

Ledenverlies en 'concurrentie'

Leden kunnen zelf aangeven dat ze niet mee willen doen aan HT. Uit de Kerngroep kwam naar voren dat een aantal leden negatieve ervaringen heeft met HT. Indien deelname aan HT FD grote gevolgen heeft voor de contributie zou dat mogelijk tot opzegging van het lidmaatschap kunnen leiden.

4.3 Rol van de NOB

4.3.1 Rol van de NOB in Doorontwikkeld Horizontaal Toezicht

De rol van de NOB is belangenbehartiger van de aangesloten kantoren. Daarbij heeft het een veel meer strategische rol dan operationeel. In deze hoedanigheid kan de NOB dus wel de contouren of criteria aangeven waaraan moet worden voldaan, maar het blijft vervolgens een afspraak tussen het desbetreffende NOB-kantoor en de BD. Het toezicht op de afspraken hoort bij de BD thuis en niet bij de NOB.

Het is dan vervolgens ook aan het desbetreffende NOB-kantoor zelf om te bepalen in hoeverre het de taken en verantwoordelijkheden die in beginsel bij de BD horen over wil of kan nemen. Daarmee behoudt de NOB veel meer haar onafhankelijkheid, doordat zij gezien kan worden als een derde partij binnen dit geheel (meer een strategische partner).

De ijkpunten die de BD hanteert voor de koepel en haar leden in geval van een convenant (zoals een entreetoets en periodieke reviews) sluiten (nu nog) niet aan bij de huidige doelstellingen van de NOB en de wijze waarop de NOB op dit moment is georganiseerd.

Indien besloten zou worden (quod non) de organisatie van de NOB zo in te richten dat aan de ijkpunten kan worden voldaan, zullen investeringen moeten worden gedaan. Denk aan automatiseringskosten, uitbreiding van het bureau in verband met vaktechnische ondersteuning, verdergaand toezicht, huisvesting etc. Ook indien de BD instemt met ons voorstel voor een alternatieve invulling zullen de apparaatskosten voor de NOB omhoog gaan. Dat zal nader moeten worden bepaald.

4.3.2 De NOB als fiscaal kenniscentrum (inclusief opleidingen) voor de leden

De huidige NOB kent geen vaktechnisch bureau waar leden met hun fiscale vragen te rade kunnen gaan. De laatste jaren is de NOB wel meer ondersteuning aan haar leden gaan bieden op het gebied van niet fiscale zaken die de uitoefening van het beroep raken (Wwft, AVG, MDR). Aan een bureau vaktechniek kan invulling worden gegeven. Het is echter de vraag of de NOB daartoe bereid is en zo ja, in hoeverre de kantoren en/of leden bereid zullen zijn daar financieel aan bij te dragen. In het gesprek met de BD heeft de BD aangegeven dat een bureau vaktechniek niet per definitie vereist is. Er zou ook op andere wijze invulling kunnen worden gegeven aan het vereiste van vakinhoudelijke ondersteuning. Gedacht zou kunnen worden aan de uitbreiding van de rol van de huidige specialistensecties die als vraagbaak zouden kunnen dienen (een soort kenniscgroep). Ook hier speelt de vraag of daartoe bereidheid bestaat en, of en op welke wijze dit bekostigd zou kunnen worden.

4.3.3 De NOB kan en wil geen toezichthouder zijn op de werkprocessen van de leden en kan en wil de taken van de BD niet overnemen

De NOB kan faciliteren in de totstandkoming van criteria waaraan werkprocessen bij de aangesloten kantoren dienen te voldoen. Het toezicht op het naleven daarvan moet bij de BD blijven.

5. Mogelijke invulling koepelconvenant en randvoorwaarden.

5.1 De kwaliteitsborging en de rol van de NOB vanuit diverse invalshoeken

In onderstaand schema brengen we diverse invalshoeken (wettelijk, tax governance en HTFD) in kaart waar het gaat om kwaliteitsborging en er wordt aangegeven welke rol de NOB daarin kan innemen.

	Borging NOB	Toezicht NOB	Borging kantoor	Borging BD	Toezicht BD
Vaktechniek	V(1)	V (2)	v		
Wwft	v		v		
Code of conduct NOB	v	+/- (3)	v		+/- (4)
Aanvaardbaar aangifteproces	V (5)	-	v	v	v

- (1) Via de Sob opleiding en de verplichte PE-punten
- (2) Door de NOB wordt toezicht gehouden op het behalen van de PE-punten
- (3) ± in verband met Roadmap + progressie in pro-actieve monitoring door NOB
- (4) De BD kan een tuchtklacht indienen
- (5) NOB is bereid om als belangenbehartiger in samenwerking met de BD en leden tot een x-aantal puntenlijst te komen, waarbij de volgende uitgangspunten gelden:
  - de BD houdt toezicht;
  - de BD meldt bij bestuur indien hiaten in proces leiden tot niet aanvaardbare aangiften.

5.2 Randvoorwaarden NOB voor deelname aan HT FD

De volgende randvoorwaarden zouden moeten gelden:

- De huidige borging van de vaktechnische kennis door middel van de SOB-opleiding en het systeem van de PE-punten is voldoende voor de BD.
- De NOB faciliteert in de totstandkoming van criteria waaraan de werkprocessen bij de aangesloten kantoren dienen te voldoen; de BD houdt toezicht op deze werkprocessen.
- De toepassing en naleving van de Code of conduct worden door de BD ook meegenomen als positieve voorinformatie.
- Duidelijke voorwaarden en verwachtingen vanuit de BD vooraf (ook ten aanzien van escalatie).
- De verplichtingen voor de leden en de BD moeten glashelder zijn.
- De voordelen moeten helder zijn.
- De gevolgen van het niet meer voldoen aan de voorwaarden moeten helder zijn.

- Individuele FD-convenanten blijven mogelijk.
- De BD moet verwachtingen waar kunnen maken (bijvoorbeeld massaal vooroverleg).
- Heldere rol van de NOB en het kostenplaatje.
- Uniforme behandeling van de koepels door de BD. Er dienen gelijke eisen/voorwaarden te worden gesteld, zodat er zo min mogelijk verschillen ontstaan tussen leden van de diverse koepels (om daarmee concurrentie-effecten te voorkomen). HT FD mag geen invloed hebben op de marktordening.
- Opt-in-out leden en hun klanten.

5.3 Alternatieve invulling Doorontwikkeld Horizontaal Toezicht NOB

De Kerngroep betwijfelt of het voor de NOB wenselijk en haalbaar is een koepelconvenant aan te gaan onder de voorwaarden zoals weergegeven in de concept-leidraad. Wel zou de Kerngroep suggesties willen doen hoe door de NOB op een alternatieve wijze invulling zou kunnen worden gegeven aan HT (uiteraard onder voorbehoud van instemming door de ALV, ook voor het kostenaspect):

- De bestaande specialistensecties krijgen een vraagbaakfunctie voor de leden (dat moeten wel goed worden ingekaderd/afgebakend);
- De NOB organiseert vaktechnische intervisie-mogelijkheden voor en tussen de kleinere kantoren;
- De NOB faciliteert de totstandkoming van criteria waaraan de werkprocessen bij aangesloten kantoren dienen te voldoen.
- De NOB geeft geen oordeel over de inrichting van de werkprocessen door de aangesloten kantoren en monitort deze ook niet (m.a.w. de NOB laat deze rol waar hij hoort, nl. bij de BD);
- Indien de BD daarin leemtes constateert, is de NOB bereid tot een driehoeksoverleg met het betreffende kantoor en de BD om tot afspraken over kwaliteitsverbetering te komen.

6. Wat is nog onduidelijk?

6.1 Vragen aan de BD

De Concept Leidraad is nog geen finaal document en bepaalde zaken zijn nog niet uitgewerkt. Alvorens een beslissing te kunnen nemen over de wenselijkheid van een koepelconvenant met de BD, moet van de BD meer duidelijkheid worden verkregen over het volgende:

- De concept leidraad geeft aan dat particulieren onder voorwaarden kunnen deelnemen aan HT FD. Welke voorwaarden dat zijn is nog niet duidelijk.
- De eis is dat alle aangiftes voor aangemelde cliënten onder HT vallen. Bij dga's dus ook de aangifte IB. De HT-niveaus juistheid en volledigheid bij aangiftes IB lijken ondenkbaar.
- De eisen die moeten worden gesteld aan de bij de NOB aangesloten kantoren om deel te kunnen nemen aan HT FD moeten nog worden bepaald of verder worden uitgewerkt (zoals de inhoud van de entreetoets).

- Door de BD moet meer inzicht worden gegeven wat onder de drie niveaus wordt verstaan. Vervolgens moet de vraag beantwoord worden met welke extra verantwoordelijkheden de NOB is belast in de verschillende varianten.
- Wat wordt bedoeld met ‘maatschappelijke uitstraling’ bij deelname aan HT en voor wie levert dat welke voordelen op?
- Wat gebeurt erbij uittreding?
- Bij het verder opschuiven in het gedifferentieerd toezicht worden de risico’s voor de fiscaal dienstverlener groter. Onduidelijk is wat de winst is die de fiscaal dienstverlener versus zijn cliënt boekt.
- Met de BD zal moeten worden besproken of de BD een nulmeting kan en wil doen.
- Aan de BD zal een instapmodel moeten worden voorgesteld: met een proefperiode en evaluatiemoment, zodat bij implementatie eerst bezien kan worden of en voor wie HT werkt.
- Onder hoofdstuk 2 (differentiatie): wat wordt bedoeld met controledoel 4 ‘het vaststellen of de schattingsposten juist zijn’?
- Nog niet geheel duidelijk is of er een vast aanspreekpunt voor de koepel zal zijn en of ieder lid van de koepel dit aanspreekpunt kan ‘gebruiken’.
- Zal een onderneming onder HT fiscaliteit naar verwachting met minder controles te maken krijgen dan een onderneming buiten HT?

6.2 Vragen die binnen de NOB (daar waar van toepassing in overleg met leden) nog beantwoording behoeven

- Vinden het bestuur en de leden dat de NOB gezien haar rol en doelstelling zou moeten streven naar deelname in het koepelconvenant?
- Stemmen het bestuur en de leden in met de randvoorwaarden en de alternatieve invulling?
- Geïnterviewd moet worden hoeveel leden willen deelnemen aan het HT FD.
- Hoe communiceert en adviseert de NOB aan de leden over eventuele deelname aan HT?
- Is er bereidheid bij de NOB en haar leden tot het uitbreiden van de rol van de specialistensecties, en of en op welke wijze zou dit bekostigd kunnen worden?
- In hoeverre is de NOB bereid tot het geven van invulling aan een bureau vaktechniek, en, indien de NOB daartoe bereid is, in hoeverre zijn de kantoren en/of leden bereid daar financieel aan bij te dragen?

Van:

Verzonden: donderdag 1 april 2021 09:34

Aan:

Onderwerp: Verslag bespreking NOB-BD inz. Tussenvariant HT FD d.d. 30 maart 2021

Beste

Hieronder het verslag van de bespreking van 30 maart over de tussenvariant HT FD, met de BD.

Vriendelijke groet,

Deelnemers aan het gesprek:

NOB

BD

X licht de huidige gedachten van de NOB over een koepelconvenant toe aan de BD, x geeft daarbij o.a. aan dat de NOB de voor- en nadelen van een mogelijke deelname aan HT voor de NOB en haar leden intern heeft besproken en de gevoelens van de NOB-leden over HT gemengd zijn, m.n. die van kleinere kantoren. Voor de NOB staat voorop de kwaliteit van de aangifte, een heldere rolverdeling tussen de NOB als koepel, het betrokken NOB-lid en de BD m.b.t. toezicht. Kort geschetst wordt hoe de NOB aan kwaliteitsborging (inzake vaktechniek, Wwft, Code of Conduct, aanvaardbare aangifte) onder HT zou kunnen voldoen en welke rol ze daarbij mogelijk kan innemen, dat er geen 4-eyes principle en intervisiestructuur tussen kantoren is, dat het toezicht primair bij de BD hoort te (blijven) liggen, dat in geval van niet-nakoming door een lid, de NOB wel gesprekspartner kan zijn van de BD en het betreffende lid en dat in een later stadium nog moet worden bekeken hoe hieraan verder vorm gegeven kan worden.

De BD zegt dat als de NOB haar leden zou monitoren op naleving van de Code of Conduct, dat positieve voorinformatie kan opleveren voor de beoordeling of FD's toegelaten worden tot HT. De BD is het er mee eens dat de controle op de aanvaardbaarheid van de aangifte bij de BD ligt. De BD zou van de NOB als koepel verwachten dat zij periodiek beziet of aan de aan het kwaliteitssysteem gestelde eisen, van leden die aan HT meedoen, wordt voldaan. Er is ruimte voor de verschillende koepels om dat toezicht op eigen wijze in te richten (bijv. via een review of een collegiale toetsing).

X benadrukt dat de NOB sterk gericht is op kwaliteitsbewustzijn en het leveren van kwaliteit, maar niet zozeer op de proceskant. NOB-leden zijn ook fiscalisten en geen accountants, waarbij het bovendien niet altijd gaat om fiscalisten die Vpb-aangiftes doen. Binnen de huidige NOB-organisatie kan waarschijnlijk niet aan deze eis van toezicht op het proces voldaan, het vereist grote aanpassingen bij de NOB en het past niet bij haar doelstellingen en de rol die zij heeft. Met name waar het gaat om leden die een klein kantoor hebben, zou een relatief zware rol bij de NOB komen te liggen, met alle kostenaspecten van dien voor zowel de NOB als de leden.

De BD geeft aan veel waarde te hechten aan een reviewstructuur of 4-ogenprincipe. Het wordt sowieso lastig om een 1-pitter aan te melden voor HT, want wat een aanvaardbare aangifte is, hangt dan af van de persoonlijke kwaliteit en integriteit van de betreffende persoon en dit kan niet door het systeem worden geborgd. Volgens x ligt de beoordeling van aanvaardbaarheid van de aangifte heel dicht aan tegen beoordeling van de kwaliteit van de FD, daarom is een zuivere rolverdeling tussen de NOB en de BD van belang. Eenpitters die niet bereid zijn tot vaktechnische intervisie zouden zich van de NOB niet voor HT FD mogen aanmelden, er moet daar minstens een 4-ogenprincipe gehanteerd kunnen worden. X die zelf een klein kantoor heeft en ook overleg heeft met kleine kantoren, geeft aan dat deze kantoren hun slagvaardigheid niet willen verliezen aan procesbeschrijvingen, vastleggingen en reviews, dat is voor deze kantoren geen werkbare optie.

X vraagt of het zo is dat HT en een koepelconvenant eigenlijk alleen toegankelijk zijn voor aangiftepraktijken. Er zijn nl. kantoren zonder aangiftepraktijk die menen dat je alleen onder een koepelconvenant toegang hebt tot fast-tracks, positieve voorinformatie en vooroverleg, waarmee je een snellere behandeling krijgt.

Volgens x raakt de vraag van x ook het onderwerp marktordening. Als leden zonder aangiftepraktijk niet in aanmerking zouden komen voor HT en geen toegang tot dat snellere vooroverleg, gebaseerd op positieve voorinformatie, krijgen, houdt dit waarschijnlijk in dat een aantal NOB-leden niet kan meedoen en daar consequenties van ondervindt. De capaciteit zal dan misschien primair worden ingezet op het vooroverleg vanuit HT FD en dat is een groot zorgpunt van de NOB.

Volgens de BD is het een legitieme vraag of er ook nog een andere mogelijkheid is om FD's te waarderen vanwege het feit dat daarover positieve voorinformatie is, anders dan binnen het huidige concept van HT FD waarbij dit vooral gerelateerd wordt aan het instaan door de FD voor de kwaliteit van de aangifte. De BD staat ervoor open om te bekijken of en hoe hier verdere invulling aan kan worden gegeven.

De NOB spreekt graag verder met de BD over de opzet en de minimale criteria waaraan een systeem moet voldoen, zou de NOB HT FD willen faciliteren en actief promoten aan leden. Op dit punt is volgens de NOB sprake van verwevenheid met het oordeel of daar een aanvaardbare aangifte uitkomt, en dat oordeel/die toets ligt uiteindelijk bij de BD. Een ander aandachtspunt is dat de NOB zijn afspraken ook waar moet en wil kunnen maken, het is in niemands belang als afspraken alleen op papier staan, maar in de praktijk niet of onvoldoende werken, in dat geval lopen zowel de NOB als de BD een reputatierisico m.b.t. de kwaliteit van de aangifte. Er moet verder worden gesproken over een zuivere rolverdeling tussen de NOB en de BD.

De BD is het hiermee eens. Afgesproken wordt om hierover in kleiner gezelschap van gedachten te wisselen. Daarbij moet ook worden besproken wat te doen met die leden van de NOB of die FD's die een redelijk grote bijdrage leveren aan de kwaliteit van het fiscale proces, maar niet voor de aangifte zorgen, dat is een belangrijke vraag voor zowel de BD als de NOB.

De NOB voegt nog toe dat bij de verkenning van de rolverdeling ook moet worden bekeken welke variant (fiscaal, volledig, juist of geen HT) daar het beste bij past, met als basis HT fiscaal, want dat sluit het meest aan bij de doelstelling van de NOB.

De BD erkent dat er een onderscheid is in 3 niveaus en dat de meeste NOB-leden zouden kiezen voor HT fiscaal, misschien een aantal voor HT juist, dus dat verkend kan worden of het een optie is dat de NOB als koepel alleen daarvoor verantwoordelijkheid kan dragen en dat het ook betekent dat er beperkingen zijn aan hoe haar leden kunnen opteren. De belangrijkste te bespreken thema's zijn samengevat: HT aangifte versus HT geen aangifte, rolverdeling en verantwoordelijkheid van de NOB en de BD binnen HT, welke HT variant zou passen voor de NOB.

Er zullen besprekingen volgen in subgroepen, waarvoor de NOB dinsdag 6 april de namen aan de BD (x) aanlevert, zodat de BD kan bezien wie vanuit de BD aansluit: groep x betreft het onderwerp HT aangifte versus geen HT geen aangifte en groep x welke HT variant in combinatie met de rolverdeling en de verantwoordelijkheid van de NOB en de BD binnen HT (inclusief de vraag wat de BD qua organisatie van de NOB in de diverse varianten zou verwachten).

De eerste week van mei zal deze vergadering weer bijeen komen met de resultaten van de x subgroepen ter bespreking.

De NOB heeft overigens ook nog een aantal vragen die schriftelijk zullen volgen. Ook volgt naar verwachting aanstaande vrijdag nog een schriftelijk commentaar van de NOB op deel 2 van de conceptleidraad HT FD.

6. Vooroverleg (stap 3)

Dit hoofdstuk gaat over stap 3 van het horizontaal toezicht FD. De belangrijkste functie van vooroverleg is dat het zowel de organisatie als de Belastingdienst meer zekerheid biedt over de fiscale positie. In horizontaal toezicht neemt vooroverleg een belangrijke plaats in. Door middel van vooroverleg wordt de kwaliteit van de aangifte vooraf versterkt.

Het is mogelijk dat de Belastingdienst en de fiscaal dienstverlener bij vooroverleg het niet eens worden over toepassing van een rechtsregel of de fiscale duiding van de feiten. Dit is een situatie van *agree to disagree*. Dit komt ook aan de orde in dit hoofdstuk.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan de verwerking van de aanvragen voor een beschikking.

6.1 Verzoek om vooroverleg

Vooroverleg wordt gevoerd als de fiscale kwalificatie van feiten of de interpretatie of toepassing van het (belasting)recht aangaande die feiten niet (geheel) duidelijk is. Mogelijke verschillende opvattingen stemmen de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst vooraf met elkaar af. Vooroverleg geeft zicht op elkaars professionaliteit en intenties en op de kwaliteit van producten en dienstverlening. Het vooroverleg wordt zoveel mogelijk in de actualiteit gevoerd, maar in elk geval voor of uiterlijk op het moment dat de aangifte wordt ingediend. Vooroverleg wordt gevoerd over relevante fiscale zaken waarover verschil van inzicht tussen de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst kan bestaan, door bijvoorbeeld een verschil in duiding van feiten of wetsinterpretatie. De term 'relevante' heeft hier zowel een kwantitatieve als kwalitatieve betekenis: zowel de aard als de financiële omvang en complexiteit van de kwestie. Vertrekpunt voor het aanvragen van vooroverleg is de inschatting van de fiscaal dienstverlener dat de Belastingdienst een ander standpunt zou kunnen innemen. De Belastingdienst vraagt hiermee van de fiscaal dienstverlener om zich in zijn standpunt te verplaatsen.

Voordat vooroverleg bij de Belastingdienst wordt ingediend, dient afstemming te hebben plaatsgevonden binnen de vaktechnische infrastructuur van de fiscaal dienstverlener.

Vooroverleg vindt in alle gevallen plaats op basis van concrete casussen. De fiscaal dienstverlener verstrekt actief inzicht in alle relevante feiten, de standpunten en zijn visie op de daarbij behorende rechtsgevolgen.

Uitgangspunt in horizontaal toezicht is dat het vooroverleg kwalitatief goed en onderbouwd is. De Belastingdienst vertrouwt er op dat gepresenteerde feiten juist en volledig zijn overlegd en zal deze niet controleren. Wel kan de Belastingdienst om aanvullende informatie vragen als dit naar zijn oordeel noodzakelijk is voor het beoordelen van de casus. Op het moment dat dit zich voordoet, informeert de behandelaar van het vooroverleg de relatiebeheerder.

De fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst zullen door samenwerking maatgevoel ontwikkelen voor de onderwerpen die in vooroverleg moeten worden gebracht. Ook dit is een onderwerp van de leercirkel. Bij vooroverleg maakt de Belastingdienst met de fiscaal dienstverlener afspraken over een praktische en efficiënte vormgeving, bijvoorbeeld in situaties waarin eenzelfde casus bij meerdere ondernemingen voorkomt. Op deze manier hoeft een vergelijkbare casus niet elke keer besproken te worden.

De Belastingdienst verplaatst zich ook in de positie van de fiscaal dienstverlener en de onderneming. De vraag is of de voorgestelde oplossing aanvaardbaar is en past binnen wet- en regelgeving. De fiscaal dienstverlener kan dus, met in achtneming binnen wet- en regelgeving, bij het innemen van een standpunt de voor de onderneming meest gunstige fiscale route kiezen.

De fiscaal dienstverlener levert het verzoek met onderbouwing schriftelijk¹ ter attentie van de relatiebeheerder aan. De relatiebeheerder zorgt dat het verzoek onmiddellijk in behandeling wordt genomen. Uitgangspunt hierbij is dat het vooroverleg wordt behandeld door het competente belastingkantoor (MKB of GO) van de betreffende onderneming.

¹ Schriftelijk wordt ook verstaan per email

■■■■■: Hoe dat te doen bij éénpitters; dat kan alleen maar als er via intervisie tussen kantoren afstemming plaatsvindt; dat kan dan alleen maar op anonieme basis.

■■■■■: Eens, dit is een issue die verder moet worden uitgewerkt.

■■■■■: In de praktijk stemmen kleine(re) kantoren vaktechnische issues regelmatig onderling af buiten de kantoorwanden of vragen zij formele of informele second opinions. Dat is dus oplosbaar.

■■■■■: Waarom niet gewoon even bellen met de FD? Bij ingewikkelde casus zal dit vaak het geval zijn.

■■■■■: Dit blijft naar mijn gevoel een beetje vaag. Mi zou er meer guidance mogen zijn.

■■■■■: Dat zal een uitzondering zijn. Van veel groter belang is het afstemmen van een concrete en unieke casus.

■■■■■: Wat betekent dit dan? Het gaat toch om de specifieke feiten en omstandigheden. Ik zou een voorkeur voor die terminologie hebben.

■■■■■: eens

■■■■■: Ben benieuwd hoe dat in de praktijk werkt

■■■■■: Is het bespreekbaar dat in gevallen van vooroverleg in HT-FD situaties de FD rechtstreeks toegang krijgt tot de kennisgroepen van de BD?

De Belastingdienst verwacht van de fiscaal dienstverlener dat hij zijn standpunten voor vooroverleg tijdig voorlegt. De Belastingdienst verplicht zichzelf snel te reageren op verzoeken om vooroverleg en het eigen standpunt duidelijk te maken. De Belastingdienst houdt hierbij rekening met de belangen van de fiscaal dienstverlener en de onderneming en de complexiteit van het verzoek. De relatiebeheerder bewaakt dit proces en de voortgang. Als een inhoudelijk antwoord minder snel kan worden gegeven, bespreekt de relatiebeheerder het proces met de fiscaal dienstverlener. Voor een nadere toelichting hierop zie bijlage 1, uitwerking van het serviceniveau.

Wat is snel?

Ik dacht dat hierbij een termijn van twee weken zou worden aangehouden.

6.2 Agree to disagree

De fiscaal dienstverlener en de onderneming behouden het recht om een eigen standpunt in te nemen. De algemeen geldende regels voor bezwaar en beroep zijn van toepassing. Uitgangspunt is dat uit het vooroverleg alle relevante feiten en omstandigheden bekend zijn, zodat enkel nog de toepassing van een rechtsregel, de fiscale duiding of de waardering van de feiten een vraagstuk kan-kunnen zijn.

blijft het college IFZ bij het vooroverleg buiten beeld?

Open deur

De aangifte waarbij sprake is van agree to disagree op een bepaald onderwerp moet in de systemen van de Belastingdienst herkenbaar zijn. Hoe de fiscaal dienstverlener dit bij het indienen van de aangifte moet aangeven, wordt in het volgende hoofdstuk beschreven.

Het kan voorkomen dat een situatie van agree to disagree ziet op een rechtsvraag die veel convenantaangiften raakt. Voor dit soort meervoudige agree to disagree-situaties is binnen horizontaal toezicht FD een proces ingericht met afspraken om hier op een efficiënte wijze mee om te gaan. Het aanhouden van bezwaarschriften is hier een voorbeeld van. Voorwaarden om afspraken te kunnen maken is onder andere dat het gaat om een belangrijk aantal identieke zaken met een relevant fiscaal belang. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn van 1 of een beperkt aantal eenduidige rechtsvragen waarbij de individuele omstandigheden van de verschillende belastingplichtigen geen rol spelen.

Volgens mij is het juridisch criterium vergelijkbaarheid

Op het moment dat een fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst geen overeenstemming bereiken bij een verzoek om vooroverleg en de fiscaal dienstverlener van mening is dat het hier om een groot aantal identieke casussen gaat, meldt hij dit bij de relatiebeheerder. Deze zal het proces voor meervoudige agree to disagree-situaties in gang zetten. Het is hierbij van belang dat deze melding in een zo vroeg mogelijk stadium gebeurt, zodat het proces ook tijdig gestart kan worden.

Het proces start met een quick scan om de rechtsvraag en de omvang van de casus in kaart te brengen. De relatiebeheerder voert deze uit met de vaktechnische lijn. Tijdens de quick scan is er overleg met de fiscaal dienstverlener. Daarna volgt een beslismoment om al dan niet over te gaan tot verdere uitwerking. Na instemming door de verantwoordelijke directie met het resultaat van de verdere uitwerking stelt de vaktechnische lijn met de relatiebeheerder een concept vaststellingsovereenkomst op om te bespreken met de fiscaal dienstverlener. In het hele proces wordt de koepelorganisatie betrokken zonder herleidbare gegevens te delen.

Wat betekent het concreet voor de NOB als zij als koepelorganisatie zou worden betrokken?

6.3 Aanvragen van beschikkingen

Naast verzoeken om vooroverleg zijn er ook aanvragen van in de belastingwet geregeld beschikkingen. Voor deze aanvragen geldt dezelfde handelwijze als bij vooroverleg (zie paragraaf 5.1) en hetzelfde serviceniveau zoals opgenomen in de bijlage #. Voor bepaalde aanvragen is een specifiek serviceniveau afgesproken. Deze worden in bijlage # verder uitgewerkt.

Het lijkt me van belang dat dit nader wordt uitgewerkt in de Leidraad. Het komt zeer regelmatig voor dat FD's reorganisatievrijstellingen willen toepassen. Het recht is dan duidelijk, maar de onderliggende feiten moeten worden geduid. Juist hier kan tijdsdruk een grote rol spelen.

7. Indienen en verwerken van de aangifte (stap 4)

In beginsel worden de ingediende convenantaangiften direct verwerkt. Uitzonderingen op deze directe verwerking zijn:

- technische onvolkomenheden en inconsistenties
- ontoelaatbare uitworp ten aanzien van de juistheid van de aangifte
- agree to disagree
- steekproefsgewijs controleren van de aangifte (zie hoofdstuk #)
- onmiskenbare fraudesignalen
- centraal gecoördineerde risicogerichte boekenonderzoeken voor aangiften in niveau fiscaliteit
- landelijke acties (zie paragraaf #) voor aangiften in niveau fiscaliteit en juistheid

Bij de laatste 3 gedachtstreepjes is het ook mogelijk dat een onderzoek wordt ingesteld terwijl de aanslag al is vastgesteld.

Waarom geldt dit ook voor de FD onder HT? Er zijn toch al veel checks ingeregeld zodat dit mij niet meer nodig lijkt.

7.1 Technische onvolkomenheden en inconsistenties

Als een aangifte technisch niet consistent is, kan deze niet door de systemen van de Belastingdienst afgehandeld worden. Vaak zal er sprake zijn van een fout. Er vindt zo snel mogelijk afstemming plaats met de fiscaal dienstverlener om deze fout te herstellen.

7.2 Ontoelaatbare uitworp

Als een aangifte informatie bevat die niet juist kan zijn (kennelijke fout), wordt deze door het systeem uitgeworpen. Als dit zich voordoet, neemt de relatiebeheerder per ommegaande contact op met de fiscaal dienstverlener. De relatiebeheerder maakt afspraken over de manier waarop de fiscaal dienstverlener eventuele fouten in de aangifte herstelt (zie hoofdstuk 10).

7.3 Agree to disagree

Zoals aangegeven in paragraaf # dient de aangifte waarbij sprake is van agree to disagree herkenbaar te zijn in de systemen van de Belastingdienst. Hoe dat moet wordt hierna beschreven.

Aangiften vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting

Het proces voor de aangifte vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting waarbij sprake is van agree to disagree verloopt als volgt:

- Direct nadat duidelijk is dat er geen overeenstemming is bereikt, neemt de relatiebeheerder een signalering op in de systemen. Hierdoor wordt de aanslag niet automatisch opgelegd.
- De fiscaal dienstverlener dient de aangifte in conform het standpunt van de Belastingdienst. Hierdoor worden navorderingsaanslagen en samenhangende administratieve lasten voorkomen.
- In de aangifte wordt door middel van de ja/nee-vragen (verzoek standpuntbepaling) aangegeven, dat sprake is van agree to disagree.
- De aanslag wordt conform opgelegd.
- De fiscaal dienstverlener tekent bezwaar aan tegen de aanslag.

Aangiften btw en loonheffingen

Bij de aangifte btw en loonheffingen waarbij sprake is van agree to disagree kunnen de volgende processtappen worden onderscheiden:

- Direct nadat duidelijk is dat er geen overeenstemming is bereikt, neemt de relatiebeheerder hiervan een notitie op in de systemen.
- De fiscaal dienstverlener dient de aangifte in conform het standpunt van de Belastingdienst. Hierdoor worden naheffingsaanslagen, verzuimboetes en daarmee samenhangende administratieve lasten voorkomen.
- De fiscaal dienstverlener tekent bezwaar aan tegen de voldoening of afdracht dan wel de inhouding op aangifte (eigen aangifte).

Meervoudige agree to disagree-situaties

Wanneer sprake is van een meervoudige agree to disagree-situatie worden maatwerk procesafspraken gemaakt. Daarbij wordt de wijze van indienen van de aangiften en opname in de systemen meegenomen.

CONCEPT

8. Steekproefsgewijs controleren van aangiften (stap 5)

Bij de steekproefsgewijze controle van aangiften wordt informatie verkregen over de kwaliteit van de convenantaangiften en het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. De bevindingen leveren inzicht in de werking van het horizontaal toezicht FD als geheel. In deze stap wordt inhoudelijk gekeken naar de kwaliteit van de convenantaangifte.

Bij de steekproefsgewijze controle is er sprake van een aselechte en statisch verantwoorde selectie van te controleren ondernemingen. De trekking van deze steekproef wordt centraal gecoördineerd. Het steekproefsgewijs controleren van convenantaangiften buiten deze steekproef om is niet toegestaan.

Er wordt bij horizontaal toezicht FD zo veel mogelijk in de actualiteit gewerkt. Dit betekent dat de ongeregelde convenantaangiften in onderzoek worden genomen. Zodra de eerste horizontaal toezicht winstaangifte uit de entiteit is ontvangen, wordt het onderzoek gestart. De fiscaal dienstverlener en de onderneming worden, na binnenkomst van deze aangifte bij de Belastingdienst, zo snel mogelijk op de hoogte gesteld van het steekproefonderzoek. De controles van convenantaangiften die in de steekproef vallen, worden zo snel als mogelijk uitgevoerd. Zie hiervoor ook bijlage I.

De controleopdracht bij deze steekproefonderzoeken is alle onderzoeken hetzelfde, te weten het instellen van een volledig boekenonderzoek voor alle middelen. De onderzoeken moeten CAB-conform² worden uitgevoerd. Dit houdt in dat de controle van de administratie van de onderneming ook deel uit maakt van het onderzoek. Bij de uitvoering van het onderzoek wordt de onderneming zo min mogelijk belast.

In de 1e fase van de controle wordt een beeld gevormd van de onderneming en een controleplan opgesteld. Een gesprek met de onderneming zal in ieder geval deel uitmaken van deze 1e fase.

Bij het opstellen van het controleplan wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van de werkzaamheden die de fiscaal dienstverlener al uitgevoerd heeft. Hiervoor wordt onder meer kennis genomen van het klantdossier van de fiscaal dienstverlener. In het controleplan staat welke werkzaamheden nog moeten worden uitgevoerd om de aanvaardbaarheid van de aangiften vast te stellen. Het controleplan wordt met de fiscaal dienstverlener gedeeld en besproken.

De uitkomsten van het onderzoek kunnen niet alleen leiden tot aanpassingen van de aangiften, maar ook tot verbeteringen in het kwaliteitssysteem van de financieel dienstverlener. Deze en andere bevindingen van het onderzoek worden besproken met de fiscaal dienstverlener en de onderneming. Het onderzoek wordt afgesloten met een rapport en het opleggen van de aanslagen. De bevindingen ten behoeve van de leercirkel worden door de relatiebeheerder met de fiscaal dienstverlener besproken.

Moet hier niet een onderscheid worden gemaakt in de 3 niveau's van HT: fiscaal, juist en volledig?

Ik zie weinig verschil tussen de huidige HT aanpak en de aanpak bij DHT. Ik zou mijn kunnen voorstellen dat er meer gesteund wordt op controles en of steekproeven die al door de FD worden gedaan.

De leden van de NOB zullen zich afvragen of DHT wel het voordeel oplevert van minder controles van onder HT ingediende aangiften. Hoe verhouden de getallen aangiften die bij steekproef binnen HT worden gecontroleerd zich tot de aangiften die worden gecontroleerd bij MKB ondernemingen buiten HT?

En het kwaliteitssysteem van de FD toch ook?

wordt met het hier genoemde klantdossier een adviesdossier bedoeld?

Integraal?

² [https://publicaties.belastingdienst.nl/intranet/Vaktechniek/Controle&Toezicht/20190426-Controleaanpak-Belastingdienst-\(CAB\).pdf](https://publicaties.belastingdienst.nl/intranet/Vaktechniek/Controle&Toezicht/20190426-Controleaanpak-Belastingdienst-(CAB).pdf)

9. Monitoring en evaluatie van het convenant (stap 6)

Dit hoofdstuk gaat over monitoring en evaluatie van het fiscaal dienstverlenersconvenant. Daarnaast wordt aandacht besteed aan gewijzigde omstandigheden gedurende de looptijd en continuering en beëindiging van het convenant.

9.1 Monitoring

Het doel van monitoring is de werking van het convenant vast te stellen. Monitoring is een continu proces. De informatie voor de monitoring komt uit de stappen 1 tot en met 5 van het horizontaal toezicht FD. Daarnaast wordt bestuurlijke informatie verzameld inzake het convenant. De uitkomsten van de monitoring worden besproken tijdens de evaluatie.

Om zicht te krijgen op de werking van het convenant, wordt de verzamelde informatie geanalyseerd. Bezien wordt of de informatie een aanwijzing is voor onjuistheden in aangiften of concrete risico's die niet worden afgedekt door het kwaliteitssysteem van de FD. De informatie uit de monitoring vormt hiermee input voor de leercirkel.

De relatiebeheerder verzamelt in ieder geval de volgende informatie ten behoeve van de monitoring:

- bijzonderheden uit beperkte beoordeling van aangemelde klanten;
- ontoelaatbare uitworp;
- (repeterende) uitworpredenen die kunnen wijzen op tekortkomingen in het kwaliteitssysteem;;
- frequentie en bijzonderheden over het proces rondom en de uitkomsten van het vooroverleg;
- uitkomsten van de reality checks / steekproefsgewijs geselecteerde boekenonderzoeken
- gerealiseerde doorlooptijden

Uit het toezicht op de aangiften die niet zijn aangemeld voor horizontaal toezicht kan informatie over de werking van het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener zijn verkregen. Deze informatie wordt ook voor de monitoring gebruikt.

9.2 Evaluatie

De resultaten van de monitoring worden besproken tijdens de evaluatie. Het is voor de fiscaal dienstverlener én voor de Belastingdienst van belang om periodiek de wederzijdse ervaringen met elkaar te bespreken en verder invulling te geven aan de leercirkel.

Het evaluatiegesprek wordt gevoerd met de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Van de zijde van de Belastingdienst neemt een vertegenwoordiger van het management deel aan dit gesprek. De evaluatie vindt minimaal 1 keer per jaar plaats. De relatiebeheerder is verantwoordelijk voor het organiseren van de evaluatie.

Het volgende komt aan de orde bij de evaluatie:

- het proces en de tussentijdse afstemmingsmomenten
- de bereikte resultaten, onder ander het aantal deelnemende ondernemingen
- de te bereiken resultaten voor de toekomst
- informatie welke uit monitoring is verkregen
- een analyse van de verzamelde gegevens en gezamenlijk verbeterpunten
- de leercirkel en de invulling daarvan
- wederzijdse ervaringen
- looptijd en continuering van het convenant

Van de evaluatie en de gemaakte afspraken wordt een gespreksverslag gemaakt. Dit verslag wordt met elkaar gedeeld. De relatiebeheerder zorgt ervoor dat dit verslag in het daarvoor bestemde systeem wordt opgeslagen.

9.3 Gewijzigde omstandigheden

Het lijkt goed dat de FD zelf ook de monitoring in beeld moet hebben om niet voor verrassingen te komen bij de monitoring door de Belastingdienst.

Gedurende de looptijd van het convenant kunnen de omstandigheden veranderen. Voor de Belastingdienst kunnen veranderingen optreden, zoals veranderingen in beleid en veranderingen in de organisatie. Voor de fiscaal dienstverlener kunnen veranderingen optreden door onder andere bestuurs- of aandeelhouderswisselingen, wijzigingen in de organisatie (fusies, overnames en ontvechtingen) en de structuur. Beide partijen stellen dergelijke verandering aan de orde op het moment dat deze zich voordoen. Daarbij bezien zij ook wat de veranderingen voor het convenant betekenen. Als de veranderingen ingrijpend zijn, kan het zinvol zijn de uitgangspunten van het convenant nog eens door te nemen en te bevestigen.

Als de bestuurder van de fiscaal dienstverlener (de ondertekenaar van het convenant) wisselt, hoeft er geen nieuw convenant gesloten te worden. Er is immers getekend namens het kantoor van de fiscaal dienstverlener. Een gesprek over de verwachtingen over en weer betreffende horizontaal toezicht en hoe beide partijen hun samenwerking ervaren en wensen te continueren is doorgaans wel op zijn plaats.

Als de fiscaal dienstverlener het lidmaatschap beëindigt met de koepel waarmee hij deelneemt aan horizontaal toezicht, vervalt ook het convenant met de Belastingdienst. De fiscaal dienstverlener meldt dit onmiddellijk aan de relatiebeheerder. De fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder maken afspraken over de afwikkeling van het convenant en de gevolgen voor de aangesloten ondernemingen.

9.4 Verlengen en beëindigen van een convenant

Een convenant wordt afgesloten voor de duur van 5 jaar. Daarom wordt eens in de vijf jaar bij de evaluatie bepaald of partijen verlengingen wenselijk en mogelijk vinden. Verlenging vindt telkens plaats voor 5 jaar.

Gewijzigde omstandigheden kunnen aanleiding geven het convenant op te zeggen. Wanneer 1 van beide partijen het convenant wil opzeggen, deelt degene die het convenant wil beëindigen de redenen daarvoor van tevoren schriftelijk mee. Als 1 van de partijen dat wenst volgt mondeling overleg. De relatiebeheerder treedt in dit geval altijd in overleg met de leidinggevende en vaktechnisch specialisten. Afhankelijk van de omvang van de fiscaal dienstverlener en reden van beëindiging vindt afstemming plaats met de verantwoordelijke directie.

De Belastingdienst zal het convenant alleen onder zwaarwegende omstandigheden schorsen of opzeggen (zie hoofdstuk #). Hierbij wordt rekening gehouden met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Wanneer het convenant daadwerkelijk wordt opgezegd zorgt de relatiebeheerder voor afmelding van het convenant in de systemen. Als gevolg hiervan worden aangiften van deelnemende ondernemingen die na de einddatum binnenkomen niet meer als convenantaangiften behandeld. De fiscaal dienstverlener informeert de aangemelde ondernemingen over de beëindiging van het convenant en de gevolgen daarvan.

Een opzegtermijn lijkt mij wenselijk. Zeker nu FD HT mogelijk een marktwerking heeft. De impact op de FD kan daarmee groot zijn.

10. Invordering

Deelname aan horizontaal toezicht FD omvat niet alleen het indienen van een convenantaangiften, maar heeft ook betrekking op het proces van het juist, tijdig en volledig betalen van belastingen. Dit hoofdstuk gaat over de invordering als onderdeel van horizontaal toezicht FD.

10.1 Invordering als onderdeel van horizontaal toezicht

Bij horizontaal toezicht FD steunt de Belastingdienst op het werk dat een fiscaal dienstverlener voor een onderneming doet. De fiscaal dienstverlener heeft daarbij ook aandacht voor het betaalgedrag van zijn klanten en voor mogelijke toekomstige liquiditeitsproblemen.

De opdracht en volmacht van de fiscaal dienstverlener moeten zich binnen horizontaal toezicht FD nadrukkelijk ook uitstrekken tot het behartigen van de belangen van de onderneming ten behoeve van de invordering. Dat de reikwijdte van de machtiging ook de invordering omvat, komt in de aansluitovereenkomst expliciet tot uiting.

De werkzaamheden die de fiscaal dienstverlener uitvoert voor zijn klanten zullen per opdracht verschillen. Ten aanzien van de invordering heeft de fiscaal dienstverlener een andere verantwoordelijkheid dan voor de in te dienen convenantaangifte. De fiscaal dienstverlener kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor het daadwerkelijk betalen van de verschuldigde belasting, dat blijft te allen tijde de verantwoordelijkheid van de onderneming. De fiscaal dienstverlener vervult een rol in het bevorderen van een tijdige betaling van de door de onderneming verschuldigde belasting. Als tijdige betaling niet mogelijk is zal de fiscaal dienstverlener deze (tijdelijke) betalingsproblemen in een zo vroeg mogelijk stadium melden bij de Belastingdienst.

Naast een melding van betalingsproblemen bestaat er de mogelijkheid tot vroegtijdig overleg ten aanzien van invorderingsmaatregelen. De onderneming heeft daarbij recht op een duidelijk standpunt van de Belastingdienst.

Formeel is de fiscaal dienstverlener gehouden om verzoek schriftelijk in te dienen bij de Belastingdienst. Om het serviceniveau van horizontaal toezicht te kunnen bieden levert de fiscaal dienstverlener het verzoek ook aan ter attentie van de relatiebeheerder.

De fiscaal dienstverlener onderbouwt zijn verzoeken met alle relevante feiten en voorziet deze van reële verwachtingen. De Belastingdienst handelt adequaat en proportioneel naar aanleiding van deze informatie. Daarbij vertrouwt de Belastingdienst op de gepresenteerde feiten en omstandigheden. De Belastingdienst zal zonder aanleiding geen aanvullende informatie opvragen.

Binnen de mogelijkheden die de wet- en regelgeving biedt, wordt constructief meegedacht door de ontvanger. Hierbij heeft hij oog voor de belangen van de onderneming. Deelname aan horizontaal toezicht zal hierbij als positieve voorinformatie worden meegewogen.

Het verzoek zal conform het geboden serviceniveau, zie bijlage 1, worden afgedaan. De relatiebeheerder bewaakt het proces. Voor bepaalde verzoeken voor de invordering gelden binnen horizontaal toezicht FD specifieke afspraken voor de aan te leveren informatie. Deze staan uitgewerkt in bijlage #.

De engagement van de belastingadviseur met zijn client zal zelden het betaalgedrag en/of liquiditeitsproblemen omvatten. Zie ook laatste item 12.2.

Komt de dienstverlener hiermee niet in conflict met de client, die dit mogelijk nog niet wil melden?

Is het wettelijk kader en is de Leidraad invordering wel ruim genoeg voor specifiek maatwerk?

11. Fouten en boetes

Ook binnen horizontaal toezicht kan op enige moment blijken dat ingediende aangiften fouten bevatten. Dit hoofdstuk beschrijft hoe om te gaan met geconstateerde fouten en welke boetes daar eventueel bij passen.

11.1 Fouten

Wanneer een fout is geconstateerd in een convenantaangifte is het van belang te onderzoeken wat daarvan de oorzaak is voordat herstel plaatsvindt.

Oorzaak van de fout

De vooronderstelling van de Belastingdienst is bij horizontaal toezicht dat fouten onbewust en niet opzettelijk worden gemaakt. De relatiebeheerder bespreekt de fout daarom met de fiscaal dienstverlener. Dit vraagt om een open en constructieve houding in de samenwerking.

Bij het gesprek naar de futoorzaak worden de volgende vragen beantwoord:

- Bij wie is de fout ontstaan, bij de onderneming of de fiscaal dienstverlener?
- Hoe is de fout ontstaan?
- Is de fout incidenteel of structureel van aard?
- Welke actie is naar aanleiding van de fout ondernomen?

Bij de vervolgstappen zijn de uitgangspunten van responsief handhaven leidend. De maatregel die de Belastingdienst neemt, is in overeenstemming met de aard en omvang van de fout en het motief erachter.

Herstel van de fout

Conform wet- en regelgeving worden alle geconstateerde fouten hersteld.

De wijze waarop fouterherstel plaatsvindt kan variëren. In het algemeen herstelt de fiscaal dienstverlener zelf de gemaakte fouten. Afhankelijk van de aard en omvang van de fout moet worden bekeken of herstel in een openstaande of een toekomstige aangifte kan plaatsvinden. Wanneer dit niet mogelijk is, zullen navorderingen, naheffingen of herstelberichten plaatsvinden.

Als een fout is geconstateerd, komt de vraag aan de orde of de fiscaal dienstverlener actie moet ondernemen gericht op het traceren en herstellen van (eventuele) fouten in het verleden. We kunnen een tweetal situaties onderscheiden. In de eerste plaats kan het zo zijn dat bij het ontdekken van de fout automatisch vaststaat dat dezelfde fout zich ook in eerdere aangiften van de betreffende onderneming heeft voorgedaan. Het gaat dan dus feitelijk om een bekende fout. In dergelijke gevallen wordt een redelijke schatting van de omvang van de fout gemaakt. De werkzaamheden die mogen worden verwacht van de fiscaal dienstverlener om de omvang van de fout nauwkeuriger te bepalen, nemen toe naarmate de geconstateerde fout een groter belang vertegenwoordigt. Het is ook mogelijk dat het onduidelijk is of aangiften uit eerdere tijdvakken fouten bevatten. Het hangt dan van de ernst en de mate van verwijtbaarheid af of die andere aangiften moeten worden onderzocht. In dat geval stemt de relatiebeheerder intern af met de vaktechnische lijn en extern met de fiscaal dienstverlener.

11.2 Boetes

Voor de vraag of een verzuim- of een vergrijpboete moet worden opgelegd, is het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst (hierna BBBB) van toepassing. De werking van dit besluit is voor deelnemers aan horizontaal toezicht niet anders dan voor andere ondernemingen.

Het eventueel opleggen van een boete en de hoogte daarvan is in elke situatie afhankelijk van de specifieke feiten en omstandigheden. In elke situatie is sprake van individuele straftoemeting.

Er kan alleen sprake zijn van het opleggen van een vergrijpboete als een fout geconstateerd is en er sprake is van verwijtbaar gedrag bij de onderneming. Samen met de fiscaal dienstverlener wordt gekeken naar de oorzaak en eventuele verwijtbaarheid.

In mijn ogen moet dat altijd het uitgangspunt zijn voor de BLD

Ook over het verleden? Hoe om te gaan met ontbreken nieuw feit

Nieuw feit is een belangrijk punt. Wat betekent in dit kader conform wet en regelgeving.

Komt de FD niet in een lastig situatie te zitten. Hij zou info kunnen geven die de client op grond van zijn zwijgrecht niet hoeft te geven. Dit moet mi verder worden uitgewerkt.

Op basis van het BBBB kan voor de individuele straftoemeting rekening worden gehouden met een constructieve opstelling van de onderneming na de constatering van de fout. Actief participeren in horizontaal toezicht en een positieve opstelling om fouten te herstellen en te voorkomen, zijn hier relevante factoren.

11.3 Gevolgen kwaliteitssysteem

Wanneer fouten worden geconstateerd, gaat de fiscaal dienstverlener vervolgens na of aanpassingen in het kwaliteitssysteem nodig zijn. Hij kijkt hier in het bijzonder naar de oorzaak van de fout, zoals hiervoor beschreven. Indien de fout aan het kwaliteitssysteem van de FD te wijten is, is primair van belang dat de fiscaal dienstverlener maatregelen neemt om deze fout in de toekomst te voorkomen. Dit draagt bij aan de leercirkel.

Deze laatste zin suggereert een voordelige positie voor HT-belastingplichtigen

CONCEPT

12. Verwachtingen expliciteren en de gevolgen van het niet voldoen

Horizontaal toezicht is een proces waarbij partijen geregeld met elkaar in gesprek zijn over de samenwerking. De situatie kan zich voordoen dat de samenwerking onder een fiscaal dienstverlenersconvenant niet voldoet aan de verwachtingen van de partijen. Het is daarbij mogelijk dat één van de partijen ontevreden is over de nakoming van de afspraken.

Dit hoofdstuk vat samen aan welke verwachtingen partijen moeten voldoen en wat zij kunnen ondernemen indien niet wordt voldaan aan deze verwachtingen.

12.1 De verwachtingen ten aanzien Belastingdienst

In deze leidraad en het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de Belastingdienst binnen horizontaal toezicht FD:

- steunt op het werk dat de fiscaal dienstverlener voor zijn klant (de onderneming) doet
- het uitgangspunt hanteert dat fiscaal dienstverlener namens de onderneming een kwalitatief goede aangifte wil indienen
- de handhaving niet alleen richt op herstel van fouten in het verleden, maar ook op het voorkomen van (dezelfde) fouten in de toekomst
- zorgt voor een gelijk speelveld voor fiscaal dienstverleners die deelnemen aan horizontaal toezicht
- voor horizontaal toezicht een aangepast serviceniveau biedt en deze nakomt
- per fiscaal dienstverlener een vast aanspreekpunt aanwijst; de relatiebeheerder
- het toezicht aanpast aan op basis van de door de fiscaal dienstverleners verrichte werkzaamheden
- informatie deelt over de kwaliteit van de convenantaangiften met de (koepelorganisatie van) fiscaal dienstverleners voor zover de geheimhoudingsplicht en de AVG dat toelaten
- bij geconstateerde fouten maatregelen neemt die in overeenstemming zijn met de aard en omvang van de fout en het motief erachter
- vertrouwt op de gepresenteerde feiten en omstandigheden van de aangeleverde informatie.

■ Dit geldt toch in alle gevallen en niet alleen bij HT

■ Zie commentaar hiervoor

■ Zie commentaar hiervoor

12.2 De verwachtingen van de Belastingdienst ten aanzien van fiscaal dienstverlener

In deze leidraad en in het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de fiscaal dienstverlener:

- samen werkt met de Belastingdienst op basis van begrip, vertrouwen en transparantie
- bereidwillig is in de naleving van de wettelijke verplichtingen (aard en strekking)
- de intentie heeft de fiscale regelgeving correct uit te voeren
- beschikt over en onderhoudt een adequaat kwaliteitssysteem
- klanten aanmeldt die de uitgangspunten onderschrijven van horizontaal toezicht
- voldoende klanten aanmeldt en in ieder geval voor de aangiften die hij zelf verzorgt
- periodiek beoordeelt of de klanten nog voldoen aan de eisen van horizontaal toezicht
- zorg draagt voor convenantaangiften (paragraaf 2.1)
- inzage verleent in de aan de convenantaangiften ten grondslag liggende gegevens, binnen de geldende wet- en regelgeving zonder terughoudendheid en zonder voorbehoud aan de Belastingdienst
- herstelt geconstateerde fouten
- onderzoekt of bij fouten het kwaliteitssysteem moet worden aangepast
- zorgt voor een adequate vastlegging van de deelnemende klanten (tijdige aan- en afmelding)
- tijdig vooroverleg voert over relevante fiscale zaken waarover verschil van inzicht tussen de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst is ontstaan of kan ontstaan
- tijdig betalingsproblematiek meldt van de deelnemende klanten en aandacht heeft voor hun betaalgedrag en voor mogelijke toekomstige liquiditeitsproblemen.

■ Mi nog onvoldoende uitgewerkt wat hieronder wordt verstaan.

■ Wat betekent de verplichting "voldoende klanten aanmeldt en in ieder geval voor de aangiften die hij zelf verzorgt"?

■ hoe verhoudt dit zich tot de praktijk van een gemiddeld genomen toelichtende brief met een hoeveelheid aan discussiepunten bij de aangifte?

12.3 De verwachtingen ten aanzien van de deelnemende onderneming

In deze leidraad en in het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de deelnemende onderneming:

- de uitgangspunten van horizontaal toezicht onderschrijft
- een relatie met de Belastingdienst wil op basis van vertrouwen, begrip en transparantie
- de gegevens voor het opmaken van een convenantaangifte tijdig, juist en volledig aanlevert
- de verschuldigde belasting juist, tijdig en volledig wil betalen
- tijdig betalingsproblematiek bij zijn fiscaal dienstverlener meldt.

12.4 Als de fiscaal dienstverlener niet voldoet aan de verwachtingen

Als er signalen zijn dat de fiscaal dienstverlener niet aan de verwachtingen voldoet, bespreekt de relatiebeheerder dit met de fiscaal dienstverlener. Indien er inderdaad sprake is van een tekortkoming bij de fiscaal dienstverlener, bespreken de fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder welke maatregelen er nodig zijn om de tekortkoming te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. De maatregelen worden vastgelegd inclusief de termijn waarbinnen die gerealiseerd moeten zijn. De relatiebeheerder kan op een later tijdstip vaststellen of de maatregelen (tijdig) zijn nagekomen.

En de koepel?

Goed punt wat is de functie van de koepel. Anderzijds door hier terughoudend te zijn blijf je als koepel meer buiten het toezicht verhaal.

12.4.1 Escalatie

In het geval dat de fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder niet tot de gezamenlijke conclusie komen dat er sprake is van een tekortkoming of er geen overeenstemming is over maatregelen dan vindt escalatie plaats naar de regiodirecteur van de Belastingdienst en de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Als er sprake is van een lokale vestiging van een kantoororganisatie vindt er een tussenstap plaats via de relatiebeheerder op bestuurlijk niveau en het management van de kantoororganisatie.

De regiodirecteur bespreekt de veronderstelde tekortkoming met de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Indien zij gezamenlijk tot de conclusie komen dat er sprake is van een tekortkoming, bespreken zij de maatregelen die nodig zijn om deze tekortkoming te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. De maatregelen en de termijn waarbinnen die gerealiseerd moeten zijn, worden vastgelegd. De fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst kunnen bij een volgend evaluatiemoment vaststellen of de maatregelen (tijdig) zijn nagekomen.

12.4.2 Schorsen en beëindigen fiscaal dienstverlenersconvenant

Als de maatregelen die de fiscaal dienstverlener heeft getroffen (achteraf) onvoldoende blijken, kan de regiodirecteur aan de verantwoordelijke directie het voorstel doen om de afspraken in het convenant te schorsen. Schorsen is het tijdelijk buiten werking stellen van het aangepaste toezicht voor een gedeelte of het gehele klantenpakket van de fiscaal dienstverlener. Tijdens de schorsing wordt de fiscaal dienstverlener alsnog in de gelegenheid gesteld voldoende maatregelen te treffen om de geconstateerde gebreken te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. Het convenant wordt geschorst tot het moment dat de tekortkoming is opgeheven. Als dit naar het oordeel van de Belastingdienst niet binnen de gestelde termijn gebeurt, kan de verantwoordelijke directie het fiscaal dienstverlenersconvenant eenzijdig beëindigen. In geval van deelname aan het horizontaal toezicht FD via een koepelorganisatie, vindt de eenzijdige beëindiging pas plaats, nadat de visie van de koepelorganisatie is ontvangen (voor zover dit niet in strijd is met de geheimhoudingsplicht of AVG).

Gelet op de marktwerking die HT kan hebben, vraag ik mij af hoe het met de rechtsbescherming zit van de FD. Ik zie geen mogelijkheid van beroep?

Hoe wordt gewaarborgd dat een client niet wordt benadeeld (in geval van schorsing van het FD convenant) door het handelen van een andere client?

Schorsen en beëindigen wordt schriftelijk met gemotiveerd medegedeeld aan de fiscaal dienstverlener. Bij het beëindigen van het convenant vervallen per direct de afspraken uit het convenant en de Leidraad. Het is de verantwoordelijkheid van de fiscaal dienstverlener om zo nodig zijn klanten in te lichten.

Overigens kunnen partijen te allen tijde onderling overeenkomen dat horizontaal toezicht geen of niet langer de gewenste vorm van samenwerking is en de HT relatie beëindigen.

12.4.3 Strafrechtelijke vervolging

Als er een redelijk vermoeden is van een delict dat de fiscaliteit raakt van een onderneming die deelneemt aan horizontaal toezicht waarbij de fiscaal dienstverlener is betrokken of door de fiscaal dienstverlener zelf, zal de Belastingdienst in contact treden met de fiscaal dienstverlener. Dit is pas mogelijk als de fiscaal dienstverlener en/of de klant als verdachte is aangemerkt en nadat afstemming heeft plaatsgevonden met de FIOD. In het contact wordt rekening gehouden met de rechten die de verdachte heeft. Al naar gelang de omvang en de ernst van de fraude zal de Belastingdienst proportionele maatregelen nemen. Deze kunnen uiteenlopen van de schorsing van onderdelen van de werking van het HT tot het uiterste consequentie beëindigen van het fiscaal dienstverlenersconvenant. Dat kan in onderling overleg als de transparantie en samenwerking knellend is gedurende een strafrechtelijk onderzoek. Het fiscaal dienstverlenersconvenant kan ook eenzijdig worden beëindigd vanwege de aard en omvang van de verdenking.

12.4.4 Herstel van de relatie na beëindiging van het fiscaal dienstverlenersconvenant

Of de relatie in het kader van horizontaal toezicht kan worden hersteld is afhankelijk van de factoren die hebben geleid tot de beëindiging van het fiscaal dienstverlenersconvenant en hetgeen de fiscaal dienstverlener heeft ondernomen om de tekortkoming te herstellen en herhaling te voorkomen. Herstel is onder meer afhankelijk van de volgende factoren:

- een onderzoek op welke onderdelen de kwaliteitsmaatregelen hebben tekortgeschoten en op welke wijze dit in de toekomst zal worden voorkomen;
- indien er sprake was van een strafrechtelijke verdenking, de uitkomst van het strafrechtelijke onderzoek;
- de vraag wie binnen de organisatie betrokken was bij de (strafrechtelijke) handelingen en welke maatregelen zijn getroffen jegens deze persoon of personen;
- een intern onderzoek door de fiscaal dienstverlener of soortgelijke fenomenen zich ook in andere gevallen hebben voorgedaan en op welke wijze die worden opgelost door de fiscaal dienstverlener.

12.5 Maatregelen als de Belastingdienst niet voldoet aan de verwachtingen

Als de fiscaal dienstverlener meent dat de Belastingdienst niet voldoet aan de verwachtingen, meldt hij dit aan de relatiebeheerder. De relatiebeheerder treedt zo spoedig mogelijk in contact met zijn teamleider en regiodirecteur of verantwoordelijke directie om te bezien welke maatregelen getroffen moeten worden om de tekortkoming op te lossen.

Als de maatregelen naar het oordeel van de fiscaal dienstverlener onvoldoende zijn of de tekortkoming betreft het handelen van de relatiebeheerder zelf, vindt escalatie plaats. Het bestuur van de fiscaal dienstverlener kan zich, via een door de verantwoordelijke directie aangewezen medewerker, richten tot de regiodirecteur van de Belastingdienst met het verzoek de tekortkoming alsnog op te lossen.

Mocht deze oplossing naar het oordeel van de fiscaal dienstverlener onvoldoende zijn of de fiscaal dienstverlener kan of wil op voorhand geen gebruik maken van de hierboven genoemde stappen, kan het bestuur van de fiscaal dienstverlener zich te allen tijde wenden tot zijn aan horizontaal toezicht deelnemende koepelorganisatie. Deze organisatie treedt in overleg met de verantwoordelijke directie om het geschil op te lossen.

Daarnaast kan de fiscaal dienstverlener te allen tijde besluiten dat horizontaal toezicht niet langer de gewenste vorm van samenwerking is en de relatie in dit kader beëindigen.

Deze maatregelen laten onverlet dat de normale klachtenprocedure bij de Belastingdienst openstaat. Na de afdoening van een klacht door de Belastingdienst (onder de daarvoor geldende regels) is een klacht bij de Nationale Ombudsman mogelijk.

Zou de koepel hier een rol moeten krijgen?

Bijlage I

Uitwerking van het serviceniveau

Bijlage van de Leidraad HT FD
Versie van de bijlage: xxxxxx

Algemeen

De Belastingdienst biedt voor het horizontaal toezicht een serviceniveau. Dit zijn interne en externe afspraken over een vast aanspreekpunt, snel zekerheid en aangepast toezicht. Concreet betekend dit toezeggingen over de behandeltijd, het achterwege laten of beperkt uitvoeren van een aantal controles dan wel het niet opvragen van documentatie. Mogelijk is een combinatie van toepassing. Het serviceniveau is gebaseerd op de positieve voorinformatie over de kwaliteit van de fiscaal dienstverlener en over houding en gedrag van de fiscaal dienstverlener en zijn klanten. De toepassing van het serviceniveau draagt bij aan het snel verkrijgen van duidelijkheid over de fiscale positie van de ondernemer en aan het verminderen van de toezichtlast.

Hieronder worden de verschillende serviceniveaus nader beschreven of vindt een verwijzing plaats naar de betreffende paragraaf in de leidraad.

Serviceniveau vast aanspreekpunt

In hoofdstuk 2 is de rol van de relatiebeheerder als vast *aanspreekpunt* voor de fiscaal dienstverlener nader uitgewerkt.

Serviceniveau Vooroverleg

Bij het vooroverleg is het uitgangspunt dat we vertrouwen op een juiste en volledige weergave van het feitencomplex. Zie hiervoor hoofdstuk 6.

Het streven is dat het verzoek binnen 2 weken is behandeld. Als deze termijn niet wordt gehaald, dan bericht de relatiebeheerder de fiscaal dienstverlener over de reden van de vertraging, bij wie het verzoek in behandeling is en wat de verwachte einddatum is.

Dit serviceniveau geldt voor verzoeken die door fiscaal dienstverlener namen de deelnemende onderneming zijn ingediend.

Serviceniveau 30 % regeling

Belastingdienst maakt werkafspraken met fiscaal dienstverlener om onder voorwaarden een bijzonder tarief LH toe te passen voor expats. Dit wordt vastgelegd in een aparte samenwerkingsovereenkomst. Als serviceniveau geldt dat de fiscaal dienstverlener zelf de beoordeling uitvoert. Binnen 1 werkdag wordt vervolgens de beschikking afgegeven. Via een periodieke steekproef voert de Belastingdienst een check uit op de naleving van de afspraken zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.

Serviceniveau Uitstel van betaling

Bij reguliere verzoeken om uitstel van betaling dienen veel documenten ter onderbouwing van het verzoek te worden meegestuurd. Voor verzoeken van MKB deelnemers aan horizontaal toezicht die via de fiscaal dienstverlener worden ingediend, wordt, zonder bewijstukken, uitstel verleend voor een periode tot 6 maanden en tot een bedrag van € 10.000,-. Boven deze grenzen kan worden volstaan met het meezenden van een recente jaarrekening en het geven van liquiditeitsprognose.

Serviceniveau deblokking G-rekening

Een verzoek om deblokking G-rekening wordt door de ontvanger zonder nadere toets verwerkt. Het streven is dat het verzoek binnen 1 werkdag wordt verwerkt. Indien de behandelaar constateert dat sprake is van informatie die niet juist kan zijn, wordt via de relatiebeheerder of klantcoördinator contact opgenomen met de fiscaal dienstverlener.

Dit serviceniveau geldt voor verzoeken die door fiscaal dienstverlener namens de deelnemende onderneming zijn ingediend.

Serviceniveau aangiften Vpb en IH

In de centrale verwerking van de aangiften Vpb zijn procesaanpassingen doorgevoerd zodat de ingediende convenantaangiften in beginsel direct verwerkt worden. Hierdoor volgt na het indienen van de convenantaangifte in de meeste gevallen tot een snelle aanslag. De uitzonderingen hierop zijn beschreven in hoofdstuk 7.

Serviceniveau Negatieve aangifte OB

Een teruggaaf BTW wordt zonder nadere toets verwerkt. Indien de behandelaar constateert dat het bedrag van de teruggaaf zeer onwaarschijnlijk is of niet juist kan zijn, wordt via de relatiebeheerder of klantcoördinator contact opgenomen met de fiscaal dienstverlener.

Serviceniveau Herstelberichten LH

In het Handboek Werkprocessen Loonheffingen is een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen voor convenantposten. In het kader van horizontaal toezicht is bepaald dat de (vanuit de centrale processen) aangeboden opdrachten voor het kantoor, zonder nadere controle verwerkt worden voor MKB deelnemers aan horizontaal toezicht die via de fiscaal dienstverlener worden ingediend. Dit zorgt voor een snellere verwerking. Het gaat hierbij om:

- reactie op correctie- of informatieverplichting
- nieuw ingediende aangifte(s) over eerdere tijdvakken
- bezwaar inhoudingsplichtige
- verzoek inhoudingsplichtige
- beëindiging inhoudingsplicht
- verzuimers

Serviceniveau steekproefsgewijze controle van de convenantaangifte

Een steekproefboekenonderzoek MKB wordt binnen 1 maand na binnenkomst van de convenantaangifte aangekondigd. Het onderzoek start binnen 2 maanden na binnenkomst van die aangifte. Het streven is dat de totale doorlooptijd voor deze onderzoeken maximaal 3 maanden is na de aankondiging van het boekenonderzoek.

Afhankelijk van de belangen van de fiscaal dienstverlener en de onderneming, en de complexiteit van het onderzoek kan een langere termijn wenselijk of noodzakelijk zijn. In die gevallen worden onderneming en fiscaal dienstverlener hierover geïnformeerd en wordt een indicatie gegeven van de verwachte doorlooptijd.

Bijlage II

Logistiek proces van aanmelden

Bijlage van de Leidraad HT FD

Versie van de bijlage: XXXX

Standaard aan- en afmeldformulier

De fiscaal dienstverlener maakt gebruik van het standaard aan- en afmeldformulier zoals deze door de relatiebeheerder is verstrekt. Het aan- en afmeldformulier kan de fiscaal dienstverlener mailen naar onderstaande postbus of hij kan gebruik maken van [Belastingdienst filetransfer](#).

Postbus relatiebeheer

Kantoor	Postbus relatiebeheer
Almere	HT.FD.Almere@belastingdienst.nl
Amsterdam	HT.FD.Amsterdam@belastingdienst.nl
Arnhem	HT.FD.Arnhem@belastingdienst.nl
Breda	HT.FD.Breda@belastingdienst.nl
Den Haag	HT.FD.DenHaag@belastingdienst.nl
Doetinchem	HT.FD.Doetinchem@belastingdienst.nl
Eindhoven	HT.FD.Eindhoven@belastingdienst.nl
Emmen	HT.FD.Emmen@belastingdienst.nl
Enschede	HT.FD.Enschede@belastingdienst.nl
Groningen	HT.FD.Groningen@belastingdienst.nl
Hoofddorp	HT.FD.Hoofddorp@belastingdienst.nl
Hoorn	HT.FD.Hoorn@belastingdienst.nl
Leeuwarden	HT.FD.Leeuwarden@belastingdienst.nl
Maastricht	HT.FD.Maastricht@belastingdienst.nl
Middelburg	HT.FD.Middelburg@belastingdienst.nl
Rotterdam	HT.FD.Rotterdam@belastingdienst.nl
Utrecht	HT.FD.Utrecht@belastingdienst.nl
Venlo	HT.FD.Venlo@belastingdienst.nl
Zwolle	HT.FD.Zwolle@belastingdienst.nl

Link opnemen naar:
<https://filetransfer.belastingdienst.nl/info/pages/howdoesitwork.html?ver=3.1>

Bijlage III

Standaard fiscaal dienstverlenersconvenant

Bijlage van de Leidraad HT FD

Versie van de bijlage: XXXX

Partijen,

[fiscaal dienstverlener] (hierna 'het kantoor') gevestigd te [vestigingsplaats],
vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

en

koepelorganisatie [naam voluit] gevestigd te [vestigingsplaats],
vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

en

de Belastingdienst,
vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

komen het volgende overeen:

Partijen baseren hun onderlinge relatie op transparantie, begrip en vertrouwen. Partijen wensen te komen tot een effectieve en efficiënte werkwijze om de rechtszekerheid vergroten. In de Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal dienstverleners is de wijze waarop partijen met elkaar omgaan en samenwerken vastgelegd.

Onder dit convenant vallen aangifte van deelnemende ondernemingen waarvan de kwaliteit wordt geborgd door dit het kantoor. De Belastingdienst steunt op het werk dat het kantoor doet. De Belastingdienst past daarop het toezicht aan. Het uitgangspunt bij horizontaal toezicht FD is dat het kantoor namens de onderneming een kwalitatief goede aangifte indient. Dit convenant omvat niet alleen niet alleen het indienen van een kwalitatief goede aangifte, maar heeft ook betrekking op het proces van het tijdig en volledig betalen van belastingschulden. Toezicht op de afspraken in het convenant en de kwaliteit van de convenantaangiften vindt tijdens de looptijd van het convenant plaats in de vorm van monitoring en steekproefsgewijze controle van de aangifte.

Rechten en verplichtingen op basis van wet- en regelgeving zijn en blijven zonder enige beperking van toepassing. Wanneer overduidelijk is dat essentiële afspraken die voortvloeien uit het convenant niet zijn nagekomen door de fiscaal dienstverlener of door de klanten van de fiscaal dienstverlener, vervallen de afspraken uit het convenant.

Looptijd, evaluatie en (tussentijdse) beëindiging

Dit convenant wordt gesloten voor een periode van 5 jaar gerekend vanaf datum ondertekening. Het convenant wordt periodiek geëvalueerd door het kantoor en de Belastingdienst. Indien een van de partijen van mening is dat het convenant tussentijds dient te worden geschorst dan wel beëindigd, zal zij de redenen vooraf schriftelijk kenbaar maken aan de andere partij. Bij het beëindigen van het convenant vervallen per direct de afspraken uit het convenant en de Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal dienstverleners.

Ondertekening

Dit convenant treedt met onmiddellijke ingang in werking na ondertekening door de drie partijen.

[plaats, datum],

Namens het kantoor

[titulatuur, naam met voorletters plus functie] .....

[plaats, datum],

Namens de koepelorganisatie

[titulatuur, naam met voorletters plus functie] .....

[plaats, datum],

Namens de Belastingdienst

[titulatuur, naam met voorletters plus functie] .....

CONCEPT

Bijlage IV

Materialiteit

Bijlage van de Leidraad HT FD
Versie van de bijlage: XXXX

CONCEPT

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Aan: De Belastingdienst
T.a.v.:
Van: De NOB

Datum: 2 april 2021
Betreft: Vragen over HT FD

De NOB heeft nog een aantal aanvullende vragen aan de Belastingdienst die, gezien de beperkte tijd, niet meer aan de orde konden komen tijdens de bespreking van 30 maart jl. (Onderwerp: verkenning tussenvariant HT FD). De NOB heeft deze vragen hieronder op schrift gesteld. Waar het hieronder over de conceptleidraad gaat, betreft het het eerder van de Belastingdienst ontvangen deel 1 (H 1 t/m 5). Op deel 2 (H6 t/m 12) van de conceptleidraad zal de NOB de Belastingdienst op korte termijn nog haar reactie en aanvullende vragen sturen.

1. De conceptleidraad (hoofdstuk 1) geeft aan dat particulieren onder voorwaarden kunnen deelnemen aan HT FD, daarbij wordt verwezen naar een (nog) niet bestaande ‘paragraaf#’. Welke voorwaarden zijn dat?
2. De eis is, dat alle aangiftes voor aangemelde cliënten onder HT vallen. Bij dga’s dus ook de aangifte IB? De HT-niveaus juistheid en volledigheid bij aangiftes IB lijken niet of moeilijk haalbaar, hoe ziet de Belastingdienst dit?
3. De eisen die moeten worden gesteld aan de bij de NOB aangesloten kantoren om deel te kunnen nemen aan HT FD moeten nog worden bepaald of verder worden uitgewerkt (zoals de inhoud van de entreetoets), kan de Belastingdienst inhoudelijk op deze eisen ingaan?
4. Kan de BD meer inzicht geven wat onder de drie niveaus (HT fiscaliteit, HT juistheid, HT volledigheid) wordt verstaan? Welke extra verantwoordelijkheden zou de NOB hebben in de verschillende varianten?
5. Wat wordt bedoeld met ‘maatschappelijke uitstraling’ bij deelname aan HT en voor wie levert dat welke voordelen op?
6. Wat gebeurt erbij uittreding?
7. Hoe staat de Belastingdienst tegenover het hanteren van een instapmodel met een proefperiode en evaluatiemoment, zodat bij implementatie eerst bezien kan worden of en voor wie HT werkt?

8. Onder hoofdstuk 2 (differentiatie) van de conceptleidraad: wat wordt bedoeld met controledoel 4 'het vaststellen of de schattingsposten juist zijn'?
9. Zal er een vast aanspreekpunt voor de koepel zijn en kan ieder lid van de koepel dit vaste aanspreekpunt 'gebruiken'?

Samenvatting gesprek subgroep 1 NOB Kerngroep Toezicht en Handhaving – Belastingdienst

Datum: 21 april 2021

Onderwerp: HT aangifte-praktijk vs. HT geen aangifte-praktijk

Deelnemers NOB: [REDACTED]

Deelnemers BD: [REDACTED]

De BD leidt het onderwerp van deze vergadering in. Bij HT is voor de BD de aanvaardbare aangifte de maatstaf en de norm om objectief vast te kunnen stellen of de vereiste kwaliteit wordt geleverd binnen HT. Nu zijn er in de praktijk veel FDs die geen aangiften indienen, maar wel andere werkzaamheden verrichten. In de huidige situatie kunnen deze FDs niet meedoen aan HT via FD. De BD vraagt zich af welke norm ze voor deze FDs zou kunnen hanteren. Als de BD kan steunen op het werk van een derde en garanties heeft of weet dat er kwaliteit wordt toegevoegd, dan is dat voor de BD heel belangrijk. De BD kan dan namelijk haar toetsingscapaciteit besteden aan partijen waarover geen positieve voorinformatie is. Nu gaat de BD er al van uit dat een NOB-lid dusdanig goed is opgeleid dat hij de kwaliteit kán leveren. Het is voor de BD nog de vraag hoe ze erop kan vertrouwen dat bepaalde processen bij een NOB-lid van voldoende kwaliteit zijn en dat het NOB-lid ook de wil heeft om die kwaliteit te leveren, en ook moet er bij HT sprake zijn van voldoende klantkennis en een bestendige klantrelatie. Hiervoor heeft de BD momenteel geen oplossing.

[REDACTED] geeft aan dat de NOB-leden die geen aangiftepraktijk hebben ook gebruik willen maken van de voordelen verbonden aan HT, m.n. waar het gaat om toegang tot vooroverleg en een vaste contactpersoon. Verder benoemt hij dat er verschillende varianten van NOB-leden zijn die geen aangiftepraktijk hebben zoals belastingadviseurs die cliënten adviseren die zelf de aangifte indienen of waarbij een andere belastingadviseur de aangifte verzorgt, belastingadviseurs die cliënten adviseren waarbij de accountant de aangifte doet, belastingadviseurs die in niches werken, die alleen maar transfer pricing adviezen geven en BTW-specialisten. [REDACTED] zorg is dat sommige NOB-leden niet de voordelen van HT kunnen genieten alleen omdat ze geen aangifte verzorgen, er wordt dan een ongelijk speelveld gecreëerd voor de verschillende marktpartijen en daarmee verstoort de concurrentieverhoudingen.

De BD benadrukt dat het concept van HT is, dat er op positieve voorinformatie wordt gebouwd. Een goed kwaliteitssysteem zou ook zonder convenant tot positieve voorinformatie moeten kunnen leiden. De BD en de NOB kunnen verder verkennen welke afspraken daarover eventueel gemaakt kunnen worden. De BD merkt daarbij op dat ze intern en naar de maatschappij wel moet kunnen uitleggen waarom ze een 'stapje minder' zou doen in bepaalde situaties.

[REDACTED] geeft aan dat iedereen gelijke kansen moet krijgen om zijn cliënt in een situatie te brengen van positieve voorinformatie.

De BD zal een voorzet doen voor wat de NOB in de ogen van de BD zou willen, waarom de BD daarin mee zou gaan en onder welke voorwaarden, en de NOB bereidt de voorbeelden/concrete gevallen voor van adviseurs zonder een aangiftepraktijk, die de wil hebben om kwaliteit te leveren in verhouding tot de verschillende vormen van HT.

Op 10 mei is de vervolgspraak met de NOB over de tussenvariant, dan wordt ook terugkoppeling gegeven van hetgeen er tijdens deze vergadering is besproken, de voorzet van de BD wordt daar ook ingebracht en de NOB bereidt zo mogelijk voor die vergadering alvast de hierboven genoemde voorbeelden voor.

Samenvatting gesprek subgroep 2 NOB Kerngroep Toezicht en Handhaving – Belastingdienst

Datum: 21 april 2021

Onderwerp: het verkennen van de mogelijkheid van een koepel-convenant dat beperkt is tot werkzaamheden die horen bij het niveau fiscaliteit in combinatie met de rolverdeling koepel-intermediair en belastingdienst

Deelnemers NOB: [REDACTED]

Deelnemers BD: [REDACTED]

De BD start met het benoemen van de rol van de koepel en de BD volgens de BD: de koepel is verantwoordelijk voor de opzet en het bestaan van het kwaliteitssysteem en de ondersteuning van de leden daarin, en de BD doet de outputcontrole waarbij zij kijkt of de werkzaamheden die worden verricht, leiden tot een aanvaardbare aangifte. De BD verwacht dat de NOB als convenantspartner periodiek de aangesloten leden controleert, hen voldoende ondersteuning biedt, maar ook de opzet en het bestaan van hun kwaliteitssysteem controleert d.m.v. een entreetoets en periodieke reviews. Dat laatste ontbreekt er nog aan bij de NOB. Dat zijn echter wel voorwaarden voor een koepel om mee te kunnen doen aan HT, die terugkomen in de nieuwe leidraad. De BD geeft aan dat de NOB haar eerder duidelijk heeft gemaakt dat dat een punt is waarover de NOB haar leden nog zal moeten raadplegen.

[REDACTED] beaamt dat de NOB momenteel geen toezicht houdt op haar leden wat betreft de procesflow, echter de NOB voldoet wel aan het vereiste van het verzorgen van fiscaal inhoudelijke kennis, in de vorm van het faciliteren en volgen van opleidingen en het kunnen behalen van PE-punten. Als de NOB toezicht op de procesflow zou moeten inrichten, dan vraagt dat een compleet andere structuur van de NOB, meer personeel etc.

De BD geeft aan dat de monitoring van het kwaliteitssysteem van aangesloten kantoren en de entreetoets, net als bij sommige andere koepels, ook door de NOB zou kunnen worden uitbesteed.

[REDACTED] vraagt wat de voorwaarden van de entreetoets zijn.

De BD verwijst hiervoor naar leidraad en een aantal ijkpunten die daar worden genoemd, waaraan het kwaliteitssysteem van de FD die wil gaan deelnemen moet voldoen, zodat tot een aanvaardbare aangifte kan worden gekomen.

[REDACTED] vraagt of de BD nog een rol voor de BD ziet bij de periodieke reviews.

De BD geeft aan van niet, de NOB als koepel stelt hieraan bepaalde eisen en heeft goed zicht op wat haar leden doen. De BD kijkt wel naar de output, en de BD kijkt er bij de review van het koepelconvenant naar of de koepel voldoet aan de eisen die de BD stelt, dus of er toezicht is op de deelnemers van het HT.

[REDACTED] vraagt of daar een meer gezamenlijke inspanning van gemaakt kan worden, waarbij de NOB zich m.n. bezighoudt met de contouren en de inhoudelijke kenniscomponent, kortom haar huidige rol, en dat de procesflow-rol (en niet alleen de output) meer bij de BD komt te liggen. [REDACTED] stelt voor dat de NOB haar leden in opzet een soort framework aanreikt om te kunnen deelnemen aan HT, echter de toetsing van de werking daarvan hoort niet door een tussenschakel (lees: de NOB) plaats te vinden. [REDACTED] sluit hierbij aan met de opmerking dat in een zuivere rolverdeling de functie van de NOB faciliterend en de BD controlerend zou moeten zijn.

De BD meent dat dat niet past in de verdeling van verantwoordelijkheden die de BD voorstaat.

[REDACTED] vraagt welke rol er voor de BD dan nog resteert, is dat alleen het voeren van een gesprek met de koepel?

De BD geeft aan dat het haar rol is om gegevens te verzamelen, zodat zij kan bezien of de doelen van het HT ook daadwerkelijk bereikt worden. Het ultieme instrument daarbij is het 'at-random getrokken-steekproefonderzoek' om vast te stellen of het systeem heeft gewerkt en er een aanvaardbare aangifte is. Dit houdt niet in dat het systeem is goedgekeurd, maar wel dat het vertrouwen van de BD in het systeem is bevestigd of niet. Dat is de voornaamste rol van de BD.

■■■■■ vat samen dat de BD in deze benadering een lijn is opgeschoven in de '3 lines of defense'. De organisatie zelf is daarbij de eerste lijn en zorgt voor een aanvaardbare aangifte, de koepel zorgt als tweede lijn voor de monitoring, dus dat de leden daadwerkelijk implementeren, en de BD is de derde lijn om daar een steekproefsgewijze controle (data-analyse) op te doen om te kijken of het systeem goed werkt.

De BD kan zich in deze formulering van ■■■■■ vinden. De BD is er duidelijk over dat ze geen afwijkende afspraken wil maken met de NOB wat betreft de rolverdeling en verwijst daarbij naar een gelijk speelveld voor alle koepels.

■■■■■ meent dat er toch al geen gelijk speelveld is. Er is reeds een individuele variant voor het houden van toezicht, en door het creëren van tussenschakels zal het speelveld vertroebelen. Hij brengt op dat het ook voor de BD misschien wel van belang is om de mate waarin ze toezicht houdt te heroverwegen.

De BD zegt dat dit een afweging is die zij niet kan maken, dat is aan de politiek en de primaire opdracht van de BD is toezicht houden op aangiftes en niet op praktijksystemen.

De BD leidt het volgende deelonderwerp van de vergadering in: het verkennen van de mogelijkheid om tot een afwijkend convenant met de NOB te komen, waarbij de leden alleen opteren voor het niveau fiscaliteit. Ook al is het volgens de huidige leidraad niet mogelijk, de BD zou de stap om deze variant in te bouwen verder willen verkennen. Het heikele punt is hier dat er kantoren zijn die aangiftes maken op basis van jaarrekeningen die door andere organisaties worden aangeleverd. Op die jaarrekeningen hebben die kantoren geen zicht, terwijl die een fundamenteel onderdeel zijn van de aangifte.

■■■■■ las in de leidraad dat je, als een client wordt aangemeld voor HT, deze ook verantwoordelijk is voor alle aangiftes. ■■■■■ schetst de situatie waarin een kantoor een DGA als klant heeft, waarbij dat kantoor ook te maken krijgt met de aangifte IB, waarbij het proces anders loopt, wat ook geldt voor de aangifte loonbelasting.

De BD zegt dat het aan de FD is welke aangiftes hij aanmeldt, de voorkeur van de BD is dat de hele onderneming wordt aangemeld voor het HT. Het is dus niet zo dat alleen aan HT kan worden meegedaan als alle aangiftes worden aangemeld, dat laat de BD over aan de FD.

■■■■■ benoemt de situatie dat een NOB-lid zich alleen maar bezig houdt met het maken van aangiftes Vpb. De BD bevestigt dat een dergelijk lid de klanten die dit betreft dan alleen daarvoor kan aanmelden, waarbij het aspect van invordering dan wel meegaat.

De vergadering wordt ermee besloten dat een convenant dat alleen ziet op fiscaliteit voor de BD in de huidige opzet geen optie is, maar dat zij graag met de NOB verder overlegt hoe zoiets eventueel wel zou kunnen worden ingericht, en dat zij ook in breder verband wil nagaan hoe dat zou vallen bij de andere koepels. Op 10 mei is de vervolgspraak met de NOB over de tussenvariant en dan wordt ook terugkoppeling gegeven van hetgeen tijdens deze vergadering is besproken.

6. Vooroverleg (stap 3)

Dit hoofdstuk gaat over stap 3 van het horizontaal toezicht FO. De belangrijkste functie van vooroverleg is dat het zowel de organisatie als de Belastingdienst meer zekerheid biedt over de fiscale positie. In horizontaal toezicht neemt vooroverleg een belangrijke plaats in. Door middel van vooroverleg wordt de kwaliteit van de aangifte vooral versterkt.

Het is mogelijk dat de Belastingdienst en de fiscaal dienstverlener bij vooroverleg het niet eens worden over toepassing van een rechtregel of de fiscale duiding van de feiten. Dit is een situatie van *agrec to disagree*. Dit komt ook aan de orde in dit hoofdstuk.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan de verwerking van de aanvragen voor een beschikking.

6.1 Verzoek om vooroverleg

Vooroverleg wordt gevoerd als de fiscale kwalificatie van feiten of de interpretatie of toepassing van het (belasting)recht uitgaande die feiten niet (geheel) duidelijk is. Mogelijke verschillende opvattingen stemmen de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst vooral met elkaar af. Vooroverleg geeft zicht op elkaar professionaliteit en intenties en op de kwaliteit van producten en dienstverlening. Het vooroverleg wordt zoveel mogelijk in de actualiteit gevoerd, maar in elk geval voor of uitdrukkelijk op het moment dat de aangifte wordt ingediend. Vooroverleg wordt gevoerd over relevante fiscale zaken waarmee verschil van inzicht tussen de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst kan bestaan, door bijvoorbeeld een verschil in duiding van feiten of wetsinterpretatie. De term 'relevante' heeft hier zowel een kwantitatieve als kwalitatieve betekenis; zowel de aard als de financiële omvang en complexiteit van de kwestie. Vertrekpunt voor het aanvragen van vooroverleg is de inrochting van de fiscaal dienstverlener dat de Belastingdienst een ander standpunt zou kunnen innemen. De Belastingdienst vraagt hiermee van de fiscaal dienstverlener om zich in zijn standpunt te verplaatsen.

Voordat vooroverleg bij de Belastingdienst wordt ingediend, dient afstemming te hebben plaatsgevonden binnen de vaktechnische infrastructuur van de fiscaal dienstverlener.

Vooroverleg vindt in alle gevallen plaats op basis van concrete casussen. De fiscaal dienstverlener vertrekt actief inzicht in alle relevante feiten, de standpunten en zijn visie op de daarbij behorende rechtsgevolgen.

Uitgangspunt in horizontaal toezicht is dat het vooroverleg kwalitatief goed en onderbouwd is. De Belastingdienst vertrouwt er op dat gepresenteerde feiten juist en volledig zijn overlegd en zal deze niet controleren. Wel kan de Belastingdienst ons aanvullende informatie vragen als dit naar zijn oordeel noodzakelijk is voor het beoordelen van de casus. Op het moment dat dit zich voordoet, informeert de behandelaar van het vooroverleg de relatiebeheerder.

De fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst zullen door samenwerking maatgevoel ontwikkelen voor de onderwerpen die in vooroverleg moeten worden gebracht. Ook dit is een onderwerp van de leerkrul. Bij vooroverleg maakt de Belastingdienst met de fiscaal dienstverlener afspraken over een juridische en efficiënte vormgeving, bijvoorbeeld in situaties waarin eenzelfde casus bij meerdere ondernemingen voorkomt. Op deze manier hoeft een vergelijkbare casus niet elke keer besproken te worden.

De Belastingdienst verplaatst zich ook in de positie van de fiscaal dienstverlener en de onderneming. De vraag is of de voorgestelde oplossing aannembaar is en past binnen wet- en regelgeving. De fiscaal dienstverlener kan dus, met in achtname binnen wet- en regelgeving, bij het innemen van een standpunt de voor de onderneming meest gunstige fiscale route kiezen.

De fiscaal dienstverlener levert het verzoek met onderbouwing schriftelijk¹ ter attentie van de relatiebeheerder aan. De relatiebeheerder zorgt dat het verzoek onmiddellijk in behandeling wordt genomen. Uitgangspunt hierbij is dat het vooroverleg wordt behandeld door het competente belastingkantoor (MKO of GO) van de betreffende onderneming.

¹ Ouder schriftelijk wordt ook verstaan per email

De Belastingdienst verwacht van de fiscaal dienstverlener dat hij zijn standpunten voor vooroverleg tijdig voorlegt. De Belastingdienst verplicht zichzelf snel te reageren op verzoeken om vooroverleg en het eigen standpunt duidelijk te maken. De Belastingdienst houdt hierbij rekening met de belangen van de fiscaal dienstverlener en de onderneming en de complexiteit van het verzoek. De relatiebeheerder bewaakt dit proces en de voortgang. Als een inhoudelijk antwoord minder snel kan worden gegeven, bespreekt de relatiebeheerder het proces met de fiscaal dienstverlener. Voor een nadere toelichting hierop zie bijlage 1, uitwerking van het serviceniveau.

6.2 Agree to disagree

De fiscaal dienstverlener en de onderneming behouden het recht om een eigen standpunt in te nemen. De algemeen geldende regels voor bezwaar en beroep zijn van toepassing. Uitgangspunt is dat uit het vooroverleg alle relevante feiten en omstandigheden bekend zijn, zodat enkel nog de toepassing van een rechtsregel, de fiscale zidding of de waardering van de feiten een vraagstuk kunnen zijn.

De aangifte waarbij sprake is van agree to disagree op een bepaald onderdeel moet in de systemen van de Belastingdienst herkenbaar zijn. Hoe de fiscaal dienstverlener dit bij het indienen van de aangifte moet aangeven, wordt in het volgende hoofdstuk beschreven.

Het kan voorkomen dat een situatie van agree to disagree niet op een rechtsvraag die veel convenantaangiften raakt. Voor dit soort meervoudige agree to disagree-situaties is binnen horizontaal toezicht RD een proces ingericht met afspraken om hier op een efficiënte wijze mee om te gaan. Het aanhouden van bewaarschriften is hier een voorbeeld van. Voorwaarden om afspraken te kunnen maken is onder andere dat het gaat om een belangrijk aantal identieke zaken met een relevant fiscaal belang. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn van 1 of een beperkt aantal eenvoudige rechtsvragen, waarbij de individuele omstandigheden van de verschillende belastingplichtigen geen rol spelen.

Op het moment dat een fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst geen overeenstemming bereiken bij een verzoek om vooroverleg en de fiscaal dienstverlener van mening is dat het hier om een groot aantal identieke zaken gaat, meldt hij dit bij de relatiebeheerder. Deze zal het proces voor meervoudige agree to disagree-situaties in gang zetten. Het is hierbij van belang dat deze melding in een zo vroeg mogelijk stadium gebeurt, zodat het proces ook tijdig gestart kan worden.

Het proces start met een quick scan om de rechtsvraag en de omvang van de casus in kaart te brengen. De relatiebeheerder voert deze uit met de vaktechnische lijn. Tijdens de quick scan is er overleg met de fiscaal dienstverlener. Daarna volgt een beslismoment om al dan niet over te gaan tot verdere uitwerking. Na inbrenging door de verantwoordelijke directie met het resultaat van de verdere uitwerking stelt de vaktechnische lijn met de relatiebeheerder een concept vaststellingsovereenkomst op om te bespreken met de fiscaal dienstverlener. In het hele proces wordt de loepelorganisatie betrokken rond herkenbare gegevens te delen.

6.3 Aanvragen van beschikkingen

Nadat verzoeken om vooroverleg zijn er ook aanvragen van in de Belastingwet genoemde beschikkingen. Voor deze aanvragen geldt dezelfde handwijze als bij vooroverleg (zie paragraaf 5.1) en hetzijde serviceniveau zoals opgenomen in de bijlage 8. Voor bepaalde aanvragen is een specifiek serviceniveau afgesproken. Deze worden in bijlage 8 verder uitgewerkt.

7. Indienen en verwerken van de aangifte (stap 4)

In beginsel worden de ingediende convenantaangiften direct verwerkt. Uitzonderingen op deze directe verwerking zijn:

- technische onvolkomenheden en inconsistenties
- ontoelaatbare uitworp ten aanzien van de juistheid van de aangifte
- agree to disagree
- steekproefsgewijs controleren van de aangifte (zie hoofdstuk 8)
- onmiskenbare fraudesignalen
- centraal gecoördineerde risicogerichte boekenonderzoeken voor aangiften in niveau fiscaliteit
- landelijke acties (zie paragraaf 8) voor aangiften in niveau fiscaliteit en juistheid

Bij de laatste 3 gedachtestruipjes is het ook mogelijk dat een onderzoek wordt ingesteld terwijl de aanslag al is vastgesteld.

7.1 Technische onvolkomenheden en inconsistenties

Als een aangifte technisch niet consistent is, kan deze niet door de systemen van de Belastingdienst afgehandeld worden. Vaak zal er sprake zijn van een fout. Er vindt zo snel mogelijk afstemming plaats met de fiscaal dienstverlener om deze fout te herstellen.

7.2 Ontoelaatbare uitworp

Als een aangifte informatie bevat die niet juist kan zijn (kennelijke fout), wordt deze door het systeem afgeworpen. Als dit zich voordoet, neemt de relatiebeheerder per onmiddellijke contact op met de fiscaal dienstverlener. De relatiebeheerder maakt afspraken over de manier waarop de fiscaal dienstverlener eventuele fouten in de aangifte herstelt (zie hoofdstuk 10).

7.3 Agree to disagree

Indien aangegeven in paragraaf 8 dient de aangifte waarbij sprake is van agree to disagree herkenbaar te zijn in de systemen van de Belastingdienst. Hoe dat moet wordt hierna beschreven.

Aangiften vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting

Het proces voor de aangifte vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting waarbij sprake is van agree to disagree verloopt als volgt:

- Direct nadat duidelijk is dat er geen overeenstemming is bereikt, neemt de relatiebeheerder een signalering op in de systemen. Hierdoor wordt de aanslag niet automatisch opgelegd.
- De fiscaal dienstverlener dient de aangifte in conform het standpunt van de Belastingdienst. Hierdoor worden navorderingsaanlagen en samenhangende administratieve lasten voorkomen.
- In de aangifte wordt door middel van de ja/nee-vragen (verzoek standpuntbepaling) aangegeven, dat sprake is van agree to disagree.
- De aanslag wordt conform opgelegd.
- De fiscaal dienstverlener tekent bewaar aan tegen de aanslag.

Aangiften btw en loonheffingen

Bij de aangifte btw en loonheffingen waarbij sprake is van agree to disagree kunnen de volgende processtappen worden onderscheiden:

- Direct nadat duidelijk is dat er geen overeenstemming is bereikt, neemt de relatiebeheerder hiervan een notitie op in de systemen.
- De fiscaal dienstverlener dient de aangifte in conform het standpunt van de Belastingdienst. Hierdoor worden naheffingsaanlagen, verzuldobonussen en daarmee samenhangende administratieve lasten voorkomen.
- De fiscaal dienstverlener tekent bewaar aan tegen de voldoening of afdracht dan wel de inhouding op aangifte (elgen aangifte).

Meerzijdige agree to disagree-situaties

Wanneer sprake is van een meerzijdige agree to disagree-situatie worden maatwerk procesafspraken gemaakt. Daarbij wordt de wijze van indienen van de aanvragen en opname in de systemen meegesproken.

CONCEPT

8. Steekproefsgewijs controleren van aangiften (stap 5)

Bij de steekproefsgewijze controle van aangiften wordt informatie verkregen over de kwaliteit van de convenantsaangiften en het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. De bevindingen leveren inzicht in de werking van het horizontaal toezicht FD als geheel. In deze stap wordt inhoudelijk gekeken naar de kwaliteit van de convenantsaangifte.

Bij de steekproefsgewijze controle is er sprake van een aselecte en statistisch verantwoorde selectie van te controleren ondernemingen. De trekking van deze steekproef wordt centraal gecoördineerd. Het steekproefsgewijs controleren van convenantsaangiften buiten deze steekproef om is niet toegestaan.

Er wordt bij horizontaal toezicht FD zo veel mogelijk in de actualiteit gewerkt. Dit betekent dat de opgeleverde convenantsaangiften in onderzoek worden genomen. Zodra de eerste horizontaal toezicht winstaangifte uit de entiteit is ontvangen, wordt het onderzoek gestart. De fiscaal dienstverlener en de onderneming worden, na binnenkomst van deze aangifte bij de Belastingdienst, zo snel mogelijk op de hoogte gesteld van het steekproefonderzoek. De controles van convenantsaangiften die in de steekproef vallen, worden zo snel als mogelijk uitgevoerd. Zie hiervoor ook bijlage 1.

De controleopdracht bij deze steekproefonderzoeken is alle onderzoeken betreffende, te weten het instellen van een volledig boekenonderzoek voor alle middelen. De onderzoeken moeten CAS-conform¹ worden uitgevoerd. Dit houdt in dat de controle van de administratie van de onderneming ook deel uit maakt van het onderzoek. Bij de uitvoering van het onderzoek wordt de onderneming zo min mogelijk belast.

In de 1e fase van de controle wordt een beeld gevormd van de onderneming en een controleplan opgesteld. Een gesprek met de onderneming zal in ieder geval deel uitmaken van deze 1e fase.

Bij het opstellen van het controleplan wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van de werkzaamheden die de fiscaal dienstverlener al uitgevoerd heeft. Hiervoor wordt onder meer kennis genomen van het klantdoel van de fiscaal dienstverlener, in het controleplan staat welke werkzaamheden nog moeten worden uitgevoerd om de betrouwbaarheid van de aangiften vast te stellen. Het controleplan wordt met de fiscaal dienstverlener gedeeld en besproken.

De uitkomsten van het onderzoek kunnen niet alleen leiden tot aanpassingen van de aangiften, maar ook tot verbeteringen in het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Deze en andere bevindingen van het onderzoek worden besproken met de fiscaal dienstverlener en de onderneming. Het onderzoek wordt afgesloten met een rapport en het oplossen van de aanslagen. De bevindingen ten behoeve van de leerkrinkel worden door de relatiebeheerder met de fiscaal dienstverlener besproken.

¹ <http://publicaties.belastingdienst.nl/wf/wet/instructies/ConformiteitsToetsing/2020/L26-Controleaanpak-Belastingdienst-CAS.pdf>

9. Monitoring en evaluatie van het convenant (stap 6)

Dit hoofdstuk gaat over monitoring en evaluatie van het fiscaal dienstverlenersconvenant. Daarnaast wordt aandacht besteed aan gewijzigde omstandigheden gedurende de looptijd en continuering en beëindiging van het convenant.

9.1 Monitoring

Het doel van monitoring is de werking van het convenant vast te stellen. Monitoring is een continu proces. De informatie voor de monitoring komt uit de stappen 1 tot en met 5 van het horizontaal toezicht FD. Daarnaast wordt bestuurlijke informatie verzameld inzake het convenant. De uitkomsten van de monitoring worden besproken tijdens de evaluatie.

Om zicht te krijgen op de werking van het convenant, wordt de verzamelde informatie geanalyseerd. Beslist wordt of de informatie een aanwijzing is voor onjuistheden in aangiften of concrete risico's die niet worden afgedekt door het kwaliteitssysteem van de FD. De informatie uit de monitoring vormt hiermee input voor de leerkring.

De relatiebeheerder verzamelt in ieder geval de volgende informatie ten behoeve van de monitoring:

- bijzonderheden uit beperkte beoordeling van aangemelde kantoren;
- onoplosbare uitbouw;
- (repeterende) uitbouwproblemen die kunnen wijzen op tekortkomingen in het kwaliteitssysteem;
- frequentie en bijzonderheden over het proces rondom en de uitkomsten van het vooroverleg;
- uitkomsten van de reality checks / steekproefgewijs geïntegreerde boekenonderzoeken
- gemaakte doorlooptijden

Uit het toezicht op de aangiften die niet zijn aangemeld voor horizontaal toezicht kan informatie over de werking van het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener zijn verkregen. Deze informatie wordt ook voor de monitoring gebruikt.

9.2 Evaluatie

De resultaten van de monitoring worden besproken tijdens de evaluatie. Het is voor de fiscaal dienstverlener en voor de Belastingdienst van belang om periodiek de wederzijdse ervaringen met elkaar te bespreken en verder invulling te geven aan de leerkring.

Het evaluatiegesprek wordt gevoerd met de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Van de zijde van de Belastingdienst neemt een vertegenwoordiger van het management deel aan dit gesprek. De evaluatie vindt minimaal 1 keer per jaar plaats. De relatiebeheerder is verantwoordelijk voor het organiseren van de evaluatie.

Het volgende komt aan de orde bij de evaluatie:

- het proces en de tussentijdse afstemningsmomenten
- de bereikte resultaten, onder ander het aantal deelnemende ondernemingen
- de te bereiken resultaten voor de toekomst
- informatie welke uit monitoring is verkregen
- een analyse van de verzamelde gegevens en gezamenlijk verbeterpunten
- de leerkring en de invulling daarvan
- wederzijdse ervaringen
- looptijd en continuering van het convenant

Van de evaluatie en de gemaakte afspraken wordt een gespreksverslag gemaakt. Dit verslag wordt met elkaar gedeeld. De relatiebeheerder zorgt ervoor dat dit verslag in het daarvoor bestemde systeem wordt opgeslagen.

9.3 Gewijzigde omstandigheden

gedurende de looptijd van het convenant kunnen de omstandigheden veranderen. Voor de Belastingdienst kunnen veranderingen optreden, zoals veranderingen in beleid en veranderingen in de organisatie. Voor de fiscaal dienstverlener kunnen veranderingen optreden door onder andere bestuurs- of aandeelhouderswisselingen, wijzigingen in de organisatie (fusies, overnames en ontbindingen) en de structuur. Beide partijen stellen dergelijke verandering aan de orde op het moment dat deze zich voordoen. Daarbij besien zij ook wat de veranderingen voor het convenant betekenen. Als de veranderingen ingrijpend zijn, kan het zinvol zijn de uitgangspunten van het convenant nog eens door te nemen om te bevestigen.

Als de bestuurder van de fiscaal dienstverlener (de ondertekenaar van het convenant) wisselt, hoeft er geen nieuw convenant gesloten te worden. Er is immers getoekend namens het kantoor van de fiscaal dienstverlener. Een gesprek over de verwachtingen over en weer betreffende horizontaal toezicht en hoe beide partijen hun samenwerking ervaren en wensen te continueren is doorgaans wel op zijn plaats.

Als de fiscaal dienstverlener het lidmaatschap beëindigt met de koepel waarmee hij deelneemt aan horizontaal toezicht, verlaat ook het convenant niet de Belastingdienst. De fiscaal dienstverlener meldt dit onmiddellijk aan de relatiebeheerder. De fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder maken afspraken over de afwikkeling van het convenant en de gevolgen voor de aangesloten ondernemingen.

9.4 Verlengen en beëindigen van een convenant

Een convenant wordt afgesloten voor de duur van 5 jaar. Daaruit wordt eerst in de vijf jaar bij de evaluatie bepaald of partijen verlengingen wenselijk en mogelijk vinden. Verlenging vindt telkens plaats voor 5 jaar.

Gewijzigde omstandigheden kunnen aanleiding geven het convenant op te zeggen. Wanneer 1 van beide partijen het convenant wil opzeggen, deelt degene die het convenant wil beëindigen de redenen daarvoor van tevoren schriftelijk mee. Als 1 van de partijen dat wettig volgt mondeling overleg. De relatiebeheerder treedt in dit geval altijd in overleg met de leidinggevende en wettelijk specialisten. Afhankelijk van de omvang van de fiscaal dienstverlener en reden van beëindiging vindt afstemming plaats met de verantwoordelijke directie.

De Belastingdienst zal het convenant alleen onder zwaarwegende omstandigheden schorsen of opzeggen (zie hoofdstuk 8). Hierbij wordt rekening gehouden met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Wanneer het convenant daadwerkelijk wordt opgezegd zorgt de relatiebeheerder voor afmelding van het convenant in de systemen. Als gevolg hiervan worden aangiften van deelnemende ondernemingen die na de einddatum binnenkomen niet meer als convenantaangiften behandeld. De fiscaal dienstverlener informeert de aangemelde ondernemingen over de beëindiging van het convenant en de gevolgen daarvan.

10. Invordering

De kern van horizontaal toezicht FD omvat niet alleen het indienen van een concreetaangifte, maar heeft ook betrekking op het proces van het juist, tijdig en volledig betalen van belastingen. Dit hoofdstuk gaat over de invordering als onderdeel van horizontaal toezicht FD.

10.1 Invordering als onderdeel van horizontaal toezicht

Bij horizontaal toezicht FD steunt de Belastingdienst op het werk dat een fiscaal dienstverlener voor een onderneming doet. De fiscaal dienstverlener heeft daarbij ook aandacht voor het betaalgedrag van zijn klanten en voor mogelijke toekomstige liquiditeitsproblemen.

De opdracht en volmacht van de fiscaal dienstverlener moeten zich binnen horizontaal toezicht FD nadrukkelijk ook uitstrekken tot het behartigen van de belangen van de onderneming ten behoeve van de invordering. Dat de reikwijdte van de machtiging ook de invordering omvat, komt in de aansluitovereenkomst expliciet tot uiting.

De werkzaamheden die de fiscaal dienstverlener uitvoert voor zijn klanten zullen per opdracht verschillen. Ten aanzien van de invordering heeft de fiscaal dienstverlener een andere verantwoordelijkheid dan voor de in te dienen concreetaangifte. De fiscaal dienstverlener kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor het daadwerkelijk betalen van de verschuldigde belasting, dat blijft te allen tijde de verantwoordelijkheid van de onderneming. De fiscaal dienstverlener vervult een rol in het bevorderen van een tijdige betaling van de door de onderneming verschuldigde belasting. Als tijdige betaling niet mogelijk is zal de fiscaal dienstverlener deze (tijdelijke) betalingsproblemen in een zo vroeg mogelijk stadium melden bij de Belastingdienst.

Maakt een melding van betalingsproblemen bestaat er de mogelijkheid tot vroegtijdig overleg ten aanzien van invorderingsmaatregelen. De onderneming heeft daarbij recht op een duidelijk standpunt van de Belastingdienst.

Formeel is de fiscaal dienstverlener gehouden om verzoek schriftelijk in te dienen bij de Belastingdienst. Om het serviceniveau van horizontaal toezicht te kunnen bieden levert de fiscaal dienstverlener het verzoek ook aan ter attentie van de relatiebeheerder.

De fiscaal dienstverlener onderbouwt zijn verzoeken met alle relevante feiten en voorziet deze van reële verwachtingen. De Belastingdienst handelt adequaat en proportioneel naar aanleiding van deze informatie. Daarbij vertrouwt de Belastingdienst op de gepresenteerde feiten en omstandigheden. De Belastingdienst zal zonder aanleiding geen aanvullende informatie opvragen.

Binnen de mogelijkheden die de wet- en regelgeving biedt, wordt constructief meegedacht door de ontvanger. Hierbij heeft hij oog voor de belangen van de onderneming. Deelname aan horizontaal toezicht zal hierbij als positieve voorinformatie worden meegewogen.

Het verzoek zal conform het geboden serviceniveau, zie bijlage 1, worden afgedaan. De relatiebeheerder bewaakt het proces. Voor bepaalde verzoeken voor de invordering gelden binnen horizontaal toezicht FD specifieke afspraken voor de aan te leveren informatie. Deze staan uitgewerkt in bijlage 5.

11. Fouten en boetes

Dok binnen horizontaal toezicht kan op enige moment bijkken dat ingediende aangiften fouten bevatten. Dit hoofdstuk beschrijft hoe om te gaan met geconstateerde fouten en welke boetes daar eventueel bij passen.

11.1 Fouten

Wanneer een fout is geconstateerd in een conversatieaangifte is het van belang te onderzoeken wat daarvan de oorzaak is voordat herstel plaatsvindt.

Oorzaak van de fout

De vooronderstelling van de Belastingdienst is bij horizontaal toezicht dat fouten onbewust en niet opzettelijk worden gemaakt. De relatiebeheerder bespreekt de fout daarom met de fiscaal dienstverlener. Dit vraagt om een open en constructieve houding in de samenwerking.

Bij het gesprek naar de foutoorzaak worden de volgende vragen beantwoord:

- Bij wie is de fout ontstaan, bij de onderneming of de fiscaal dienstverlener?
- Hoe is de fout ontstaan?
- Is de fout incidenteel of structureel van aard?
- Welke actie is naar aanleiding van de fout ondernomen?

Bij de vervolgstappen zijn de uitgangspunten van responsief handhaven leidend. De maatregel die de Belastingdienst neemt, is in overeenstemming met de aard en omvang van de fout en het motief erachter.

Herstel van de fout

Conform wet- en regelgeving worden alle geconstateerde fouten hersteld.

De wijze waarop foutherstel plaatsvindt kan variëren, in het algemeen herstelt de fiscaal dienstverlener zelf de gemaakte fouten. Afhankelijk van de aard en omvang van de fout moet worden bekeken of herstel in een openstaande of een toekomstige aangifte kan plaatsvinden. Wanneer dit niet mogelijk is, zullen navorderingen, naheffingen of herstelberichten plaatsvinden.

Als een fout is geconstateerd, komt de vraag aan de orde of de fiscaal dienstverlener actie moet ondernemen gericht op het traceren en herstellen van (eventuele) fouten in het verleden. We kunnen een tweetal situaties onderscheiden. In de eerste plaats kan het zo zijn dat bij het ontdekken van de fout automatisch vaststaat dat (dezelfde) fout zich ook in eerdere aangiften van de betreffende onderneming heeft voorgedaan. Het gaat dan dus feitelijk om een bekende fout. In dergelijke gevallen wordt een redelijke schatting van de omvang van de fout gemaakt. De werkzaamheden die mogen worden verwacht van de fiscaal dienstverlener om de omvang van de fout nauwkeuriger te bepalen, nemen toe naarmate de geconstateerde fout een groter belang vertegenwoordigt. Het is ook mogelijk dat het onduidelijk is of aangiften uit eerdere tijdvakken fouten bevatten. Het hangt dan van de ernst en de mate van beschikbaarheid af of die andere aangiften moeten worden onderzocht. In dat geval stemt de relatiebeheerder intern af met de wettelijke lijn en extern met de fiscaal dienstverlener.

11.2 Boetes

Voor de vraag of een verzuin- of een vergrijpboete moet worden opgelegd, is het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst (hierna B999) van toepassing. De werking van dit besluit is voor deelnemers aan horizontaal toezicht niet anders dan voor andere ondernemingen.

Het eventueel opleggen van een boete en de hoogte daarvan is in elke situatie afhankelijk van de specifieke feiten en omstandigheden. In elke situatie is sprake van individuele straffoetmeting.

Er kan alleen sprake zijn van het opleggen van een vergrijpboete als een fout geconstateerd is en er sprake is van verwijtbaar gedrag bij de onderneming. Samen met de fiscaal dienstverlener wordt gekeken naar de oorzaak en eventuele verwijtbaarheid.

Op basis van het 5885 kan voor de individuele strafboetening rekening worden gehouden met een constructieve opstelling van de onderneming na de constatering van de fout. Actief participeren in horizontaal toezicht en een positieve opstelling om fouten te herstellen en te voorkomen, zijn hier relevante factoren.

11.3 Gevolgen kwaliteitsysteem

Wanneer fouten worden geconstateerd, gaat de fiscaal dienstverlener vervolgens na of aanpassingen in het kwaliteitsysteem nodig zijn. Hij kijkt hier in het bijzonder naar de oorzaak van de fout, zoals hiervoor beschreven. Indien de fout aan het kwaliteitsysteem van de FD te wijten is, is primair van belang dat de fiscaal dienstverlener maatregelen neemt om deze fout in de toekomst te voorkomen. Dit draagt bij aan de herenhal.

CONCEPT

12. Verwachtingen expliciteren en de gevolgen van het niet voldoen

Horizontaal toezicht is een proces waarbij partijen geregeld met elkaar in gesprek zijn over de samenwerking. De situatie kan zich voordoen dat de samenwerking onder een fiscaal dienstverlenersconvenant niet voldoet aan de verwachtingen van de partijen. Het is daarbij mogelijk dat één van de partijen ontevreden is over de nakoming van de afspraken.

Dit hoofdstuk vat samen aan welke verwachtingen partijen moeten voldoen en wat zij kunnen ondernemen indien niet wordt voldaan aan deze verwachtingen.

12.1 De verwachtingen ten aanzien Belastingdienst

In deze leidraad en het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de Belastingdienst binnen horizontaal toezicht FD:

- steunt op het werk dat de fiscaal dienstverlener voor zijn klant (de onderneming) doet.
- het uitgangspunt hanteert dat fiscaal dienstverlener namens de onderneming een kwalitatief goede aangifte wil indienen
- de handhaving niet alleen richt op herstel van fouten in het verleden, maar ook op het voorkomen van (decidate) fouten in de toekomst
- zorgt voor een gelijk speelveld voor fiscaal dienstverleners die deelnemen aan horizontaal toezicht
- voor horizontaal toezicht een aangestemd serviceniveau biedt en deze nakomt
- per fiscaal dienstverlener een vast aanspreekpunt aanwijst/de relatiebeheerder
- het toezicht aanpakt aan op basis van de door de fiscaal dienstverleners verrichte werkzaamheden
- informatie deelt over de kwaliteit van de convenantaangiften met de (hoop)organisatie van) fiscaal dienstverlener voor zover de geheimhoudingsplicht en de AVG dat toelaten
- bij geconstateerde fouten maatregelen neemt die in overeenstemming zijn met de aard en omvang van de fout en het model kracht
- vertrouwt op de gepresenteerde feiten en omstandigheden van de aangeleverde informatie.

12.2 De verwachtingen van de Belastingdienst ten aanzien van fiscaal dienstverlener

In deze leidraad en in het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de fiscaal dienstverlener:

- samen werkt met de Belastingdienst op basis van begrip, vertrouwen en transparantie
- bereidwillig is in de naleving van de wettelijke verplichtingen (aard en strekking)
- de intentie heeft de fiscale regelgeving correct uit te voeren
- beschikt over en onderhoudt een adequaat kwaliteitssysteem
- klanten aanmeldt die de uitgangspunten onderschrijven van horizontaal toezicht
- voldoende klanten aanmeldt en in ieder geval voor de aangiften die hij zelf verzorgt
- periodiek beoordeelt of de klanten nog voldoen aan de eisen van horizontaal toezicht
- zorg draagt voor convenantaangiften (paragraaf 3.1)
- inzage verleent in de aan de convenantaangiften ten grondslag liggende gegevens, binnen de geldende wet- en regelgeving zonder terughoudendheid en zonder voorbehoud aan de Belastingdienst
- herstelt geconstateerde fouten
- onderzoekt of bij fouten het kwaliteitssysteem moet worden aangepast
- zorgt voor een adequate vastlegging van de deelnemende klanten (tijdige aan- en afmelding)
- tijdig vooroverleg voert over relevante fiscale zaken waarover verschil van inzicht tussen de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst is ontstaan of kan ontstaan
- tijdig betalingsproblematiek meldt van de deelnemende klanten en aandacht heeft voor hun betaalgedrag en voor mogelijke toekomstige liquiditeitsproblemen.

12.3 De verwachtingen ten aanzien van de deelnemende onderneming

In deze leidraad en in het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de deelnemende onderneming:

- de uitgangspunten van horizontaal toezicht onderschrijft
- een relatie met de Belastingdienst wil op basis van vertrouwen, begrip en transparantie
- de gegevens voor het opmaken van een convenant aangifte tijdig, juist en volledig aanlevert
- de verschuldigde belasting juist, tijdig en volledig wil betalen
- tijdig betalingsproblematiek bij zijn fiscaal dienstverlener meldt.

12.4 Als de fiscaal dienstverlener niet voldoet aan de verwachtingen

Als er signalen zijn dat de fiscaal dienstverlener niet aan de verwachtingen voldoet, bespreekt de relatiebeheerder dit met de fiscaal dienstverlener. Indien er inderdaad sprake is van een tekortkoming bij de fiscaal dienstverlener, bespreken de fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder welke maatregelen er nodig zijn om de tekortkoming te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. De maatregelen worden vastgelegd inclusief de termijn waarbinnen die gerealiseerd moeten zijn. De relatiebeheerder kan op een later tijdstip vaststellen of de maatregelen (tijdig) zijn nagekomen.

12.4.1 Escalatie

In het geval dat de fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder niet tot de gezamenlijke conclusie komen dat er sprake is van een tekortkoming of er geen overeenstemming is over maatregelen dan vindt escalatie plaats naar de regiodirecteur van de Belastingdienst en de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Als er sprake is van een lokale vestiging van een kantoororganisatie vindt er een tussenstap plaats via de relatiebeheerder op bestuurlijk niveau en het management van de kantoororganisatie.

De regiodirecteur bespreekt de veronderstelde tekortkoming met de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Indien zij gezamenlijk tot de conclusie komen dat er sprake is van een tekortkoming, bespreken zij de maatregelen die nodig zijn om deze tekortkoming te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. De maatregelen en de termijn waarbinnen die gerealiseerd moeten zijn, worden vastgelegd. De fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst kunnen bij een volgend evaluatiemoment vaststellen of de maatregelen (tijdig) zijn nagekomen.

12.4.2 Schorsen en beëindigen fiscaal dienstverlenersconvenant

Als de maatregelen die de fiscaal dienstverlener heeft getroffen (achternaf) onvoldoende zijn, kan de regiodirecteur van de verantwoordelijke directie het voorstel doen om de afspraken in het convenant te schorsen. Schorsen is het tijdelijk buiten werking stellen van het aangepaste toezicht voor een gedeelte of het gehele klantenpakket van de fiscaal dienstverlener. Tijdens de schorsing wordt de fiscaal dienstverlener alsnog in de gelegenheid gesteld voldoende maatregelen te treffen om de geconstateerde gebreken te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. Het convenant wordt geschorst tot het moment dat de tekortkoming is opgeheven. Als dit naar het oordeel van de Belastingdienst niet binnen de gestelde termijn gebeurt, kan de verantwoordelijke directie het fiscaal dienstverlenersconvenant eersdijg beëindigen. In geval van deelname aan het horizontaal toezicht (FD) via een kooporganisatie, vindt de eersdijge beslissing pas plaats, nadat de wils van de kooporganisatie is ontvangen (voor zover dit niet in strijd is met de geheimhoudingsplicht of AVG).

Schorsen en beëindigen wordt schriftelijk met gemotiveerd medegedeeld aan de fiscaal dienstverlener. Bij het beëindigen van het convenant vervallen per direct de afspraken uit het convenant en de Leidraad. Het is de verantwoordelijkheid van de fiscaal dienstverlener om zo nodig zijn klanten in te lichten.

Overigens kunnen partijen te allen tijde onderling overeenkomen dat horizontaal toezicht geen of met langer de gewenste vorm van samenwerking is en de HT relatie beëindigen.

12.4.3 Strafrechtelijke vervolging

Als er een redelijk vermoeden is van een delict dat de fiscaliteit raakt van een onderneming die deelneemt aan horizontaal toezicht waarbij de fiscaal dienstverlener is betrokken of door de fiscaal dienstverlener zelf, zal de Belastingdienst in contact treden met de fiscaal dienstverlener. Dit is pas mogelijk als de fiscaal dienstverlener en/of de klant als verdachte is aangemerkt en nadat afstemming heeft plaatsgevonden met de RCO. In het contact wordt rekening gehouden met de rechten die de verdachte heeft. Al naar gelang de omvang en de ernst van de fraude zal de Belastingdienst proportionele maatregelen nemen. Deze kunnen uitmonden in de schorsing van onderdelen van de werking van het HT tot het uiterste consequentie beëindigen van het fiscaal dienstverlenersconvenant. Dit kan in onderling overleg als de transparantie en samenwerking onveilig is gedurende een strafrechtelijk onderzoek. Het fiscaal dienstverlenersconvenant kan ook eersdijg worden beëindigd vanwege de aard en omvang van de verdinking.

12.4.4 Herstel van de relatie na beëindiging van het fiscaal dienstverlenersconvenant

Of de relatie in het kader van horizontaal toezicht kan worden hersteld is afhankelijk van de factoren die hebben geleid tot de beëindiging van het fiscaal dienstverlenersconvenant en hetgeen de fiscaal dienstverlener heeft ondernomen om de tekortkoming te herstellen en herhaling te voorkomen. Herstel is onder meer afhankelijk van de volgende factoren:

- een onderzoek op welke onderdelen de kwaliteitsmaatregelen hebben tekortgeschoten en op welke wijze dit in de toekomst zal worden voorkomen;
- indien er sprake was van een strafrechtelijke verdenking, de uitkomst van het strafrechtelijke onderzoek;
- de vraag wie binnen de organisatie betrokken was bij de (strafrechtelijke) handelingen en welke maatregelen zijn getroffen jegens deze persoon of personen;
- een intern onderzoek door de fiscaal dienstverlener of soortgelijke fenomenen zich ook in andere gevallen hebben voorgedaan en op welke wijze die worden opgelost door de fiscaal dienstverlener.

12.5 Maatregelen als de Belastingdienst niet voldoet aan de verwachtingen

Als de fiscaal dienstverlener meent dat de Belastingdienst niet voldoet aan de verwachtingen, meldt hij dit aan de relatiebeheerder. De relatiebeheerder treedt zo spoedig mogelijk in contact met zijn teamleider en regiodirecteur of verantwoordelijke directie om te bezien welke maatregelen getroffen moeten worden om de tekortkoming op te lossen.

Als de maatregelen naar het oordeel van de fiscaal dienstverlener onvoldoende zijn of de tekortkoming betreft het handelen van de relatiebeheerder zelf, vindt escalatie plaats. Het bestuur van de fiscaal dienstverlener kan zich, via een door de verantwoordelijke directie aangewezen medewerker, richten tot de regiodirecteur van de Belastingdienst met het verzoek de tekortkoming alsnog op te lossen.

Mocht deze oplossing naar het oordeel van de fiscaal dienstverlener onvoldoende zijn of de fiscaal dienstverlener kan of wil op voorhand geen gebruik maken van de hierboven genoemde stappen, kan het bestuur van de fiscaal dienstverlener zich te allen tijde wenden tot zijn aan horizontaal toezicht deelnemende koepelorganisatie. Deze organisatie treedt in overleg met de verantwoordelijke directie om het geschil op te lossen.

Daarnaast kan de fiscaal dienstverlener te allen tijde besluiten dat horizontaal toezicht niet langer de gewenste vorm van samenwerking is en de relatie in dit kader beëindigen.

Deze maatregelen laten onverlet dat de normale klachtenprocedure bij de Belastingdienst opstaat. Na de afdoening van een klacht door de Belastingdienst (zonder de daarvoor geldende regels) is een klacht bij de Nationale Ombudsman mogelijk.

Bijlage I

Uitwerking van het serviceniveau

Bijlage van de Leidraad HT FD

Versie van de bijlage: 202003

Algemeen

De Belastingdienst biedt voor het horizontaal toezicht een serviceniveau. Dit zijn interne en externe afspraken over een vast aanspreekpunt, snel zekerheid en aangepast toezicht. Concreet betekent dit toezeggingen over de behandel tijd, het achterwege laten of beperkt uitvoeren van een aantal controles dan wel het niet opvragen van documentatie. Mogelijk is een combinatie van toepassing. Het serviceniveau is gebaseerd op de positieve voorinformatie over de kwaliteit van de fiscaal dienstverlener en over houding en gedrag van de fiscaal dienstverlener en zijn klanten. De toepassing van het serviceniveau draagt bij aan het snel verkrijgen van duidelijkheid over de fiscale positie van de ondernemer en aan het verminderen van de toezichtlast.

Hieronder worden de verschillende serviceniveaus nader beschreven of vindt een verwijzing plaats naar de betreffende paragraaf in de leidraad.

Serviceniveau vast aanspreekpunt

In hoofdstuk 2 is de rol van de relatiebeheerder als vast aanspreekpunt voor de fiscaal dienstverlener nader uitgewerkt.

Serviceniveau Vooroverleg

Bij het vooroverleg is het uitgangspunt dat we vertrouwen op een juiste en volledige weergave van het feitencomplex. Dit hiervoor hoofdstuk 6.

Het streven is dat het verzoek binnen 2 weken is behandeld. Als deze termijn niet wordt gehaald, dan bericht de relatiebeheerder de fiscaal dienstverlener over de reden van de vertraging, bij wie het verzoek in behandeling is en wat de verwachte einddatum is.

Dit serviceniveau geldt voor verzoeken die door fiscaal dienstverlener namens de deelnemende onderneming zijn ingediend.

Serviceniveau 80 % regeling

Belastingdienst maakt werkafspraken met fiscaal dienstverlener om onder voorwaarden een bijzonder tarief LH toe te passen voor exports. Dit wordt vastgelegd in een aparte samenwerkingsovereenkomst. Als serviceniveau geldt dat de fiscaal dienstverlener zelf de beoordeling uitvoert. Binnen 1 werkdag wordt vervolgens de beschikking afgegeven. Via een periodieke steekproef voert de Belastingdienst een check uit op de naleving van de afspraken zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.

Serviceniveau Uitzstel van betaling

Bij reguliere verzoeken om uitzstel van betaling dienen veel documenten ter onderbouwing van het verzoek te worden meegestuurd. Voor verzoeken van MKB deelnemers aan horizontaal toezicht die via de fiscaal dienstverlener worden ingediend, wordt, zonder bewijsstukken, uitzstel verleend voor een periode tot 6 maanden en tot een bedrag van € 10.000,-. Boven deze grenzen kan worden volstaan met het meesturen van een recente jaarrekening en het geven van liquiditeitsprognose.

Serviceniveau deblokkering G-rekening

Een verzoek om deblokkering G-rekening wordt door de ontvanger zonder nadere toets verwerkt. Het streven is dat het verzoek binnen 1 werkdag wordt verwerkt. Indien de behandelbaar constateert dat sprake is van informatie die niet juist kan zijn, wordt via de relatiebeheerder of klantcoördinator contact opgenomen met de fiscaal dienstverlener.

Dit serviceniveau geldt voor verzoeken die door fiscaal dienstverlener namens de deelnemende onderneming zijn ingediend.

Serviceniveau aangiften Vpb en Ith

In de centrale verwerking van de aangiften Vpb zijn procesaanpassingen doorgevoerd zodat de ingediende convenantaangiften inbegreep direct verwerkt worden. Hierdoor volgt na het indienen van de convenantaangifte in de meeste gevallen tot een snelle aanslag. De uitzonderingen hierop zijn beschreven. Hierop zijn beschreven in hoofdstuk 7.

Serviceniveau Negatieve aangifte O&

Een teruggaaf BTW wordt zonder nadere toets verwerkt. Indien de behandelaar constateert dat het bedrag van de teruggaaf zeer onwaarschijnlijk is of niet juist kan zijn, wordt via de relatiebeheerder of klantcoördinator contact opgenomen met de fiscaal dienstverlener.

Serviceniveau Herstelberichten LH

In het Handboek Werkprocessen Loonheffingen is een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen voor convenantposten. In het kader van horizontaal toezicht is bepaald dat de (samen de centrale processen) aangeboden opdrachten voor het kwartaal, zonder nadere controle verwerkt worden voor MKB deelnemers aan horizontaal toezicht die via de fiscaal dienstverlener worden ingediend. Dit zorgt voor een snellere verwerking. Het gaat hierbij om:

- reactie op correctie- of informatieverplichting
- nieuw ingediende aangifte(s) over eerdere tijdvakken
- bewaar inhoudingsplichtige
- verzoek inhoudingsplichtige
- beëindiging inhoudingsplicht
- verzuimers

Serviceniveau steekproefsgewijze controle van de convenantaangifte

Een steekproefboeksonderzoek MKB wordt binnen 1 maand na binnenkomst van de convenantaangifte aangekondigd. Het onderzoek start binnen 2 maanden na binnenkomst van die aangifte. Het streven is dat de totale doorlooptijd voor deze onderzoeken maximaal 3 maanden is na de aankondiging van het boeksonderzoek.

Afhankelijk van de belangen van de fiscaal dienstverlener en de onderneming, en de complexiteit van het onderzoek kan een langere termijn wettelijk of noodzakelijk zijn. In die gevallen worden onderneming en fiscaal dienstverlener hierover geïnformeerd en wordt een indicatie gegeven van de verwachte doorlooptijd.

Bijlage II

Logistiek proces van aanmelden

Bijlage van de Leidraad HT-FD

Versie van de bijlage: XXXX

Standaard aan- en afmeldformulier

De fiscaal dienstverlener maakt gebruik van het standaard aan- en afmeldformulier zoals deze door de relatiebeheerder is verspreid. Het aan- en afmeldformulier aan de fiscaal dienstverlener mailen naar onderstaande postbus of hi) kan gebruik maken van Belastingdienst filetransfer.

Postbus relatiebeheer

Kantoor	Postbus relatiebeheer
Almere	HT.FD.Almere@belastingdienst.nl
Amsterdam	HT.FD.Amsterdam@belastingdienst.nl
Arnhem	HT.FD.Arnhem@belastingdienst.nl
Breda	HT.FD.Breda@belastingdienst.nl
Den Haag	HT.FD.Denhaag@belastingdienst.nl
Dordrecht	HT.FD.Dordrecht@belastingdienst.nl
Eindhoven	HT.FD.Eindhoven@belastingdienst.nl
Gronau	HT.FD.Gronau@belastingdienst.nl
Enschede	HT.FD.Enschede@belastingdienst.nl
Groenlo	HT.FD.Groenlo@belastingdienst.nl
Heerlen	HT.FD.Heerlen@belastingdienst.nl
Leeuwarden	HT.FD.Leeuwarden@belastingdienst.nl
Maastricht	HT.FD.Maastricht@belastingdienst.nl
Middelburg	HT.FD.Middelburg@belastingdienst.nl
Rotterdam	HT.FD.Rotterdam@belastingdienst.nl
Utrecht	HT.FD.Utrecht@belastingdienst.nl
Verslo	HT.FD.Verslo@belastingdienst.nl
Zwolle	HT.FD.Zwolle@belastingdienst.nl

Bijlage III

Standaard fiscaal dienstverlenersconvenant

Bijlage van de Leidraad HT FD

Versie van de bijlage: XXXX

Partijen,

[fiscaal dienstverlener] (hierna 'het kantoor') gevestigd te [vestigingsplaats], vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

en

koepelorganisatie [naam voluit] gevestigd te [vestigingsplaats], vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

en

de Belastingdienst, vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

komen het volgende overeen:

Partijen baseren hun onderlinge relatie op transparantie, begrip en vertrouwen. Partijen wensen te komen tot een effectieve en efficiënte werkwijze om de rechtszekerheid te vergroten. In de Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal dienstverleners is de wijze waarop partijen met elkaar omgaan en samenwerken vastgelegd.

Onder dit convenant vallen aangifte van deelnemende ondernemingen waarvan de kwaliteit wordt geborgd door dit het kantoor. De Belastingdienst steunt op het werk dat het kantoor doet. De Belastingdienst past daarop het toezicht aan. Het uitgangspunt bij horizontaal toezicht FD is dat het kantoor namens de onderneming een kwalitatief goede aangifte indient. Dit convenant omvat niet alleen niet alleen het indienen van een kwalitatief goede aangifte, maar heeft ook betrekking op het proces van het tijdig en volledig betalen van belastingsschulden. Toezicht op de afspraken in het convenant en de kwaliteit van de convenantaangiften vindt tijdens de looptijd van het convenant plaats in de vorm van monitoring en steekproefwijze controle van de aangifte.

Rechten en verplichtingen op basis van wet- en regelgeving zijn en blijven zonder enige beperking van toepassing. Wanneer overduidelijk is dat essentiële afspraken die voortvloeien uit het convenant niet zijn nagekomen door de fiscaal dienstverlener of door de klanten van de fiscaal dienstverlener, vervallen de afspraken uit het convenant.

Looptijd, evaluatie en (tussentijdse) beëindiging

Dit convenant wordt gesloten voor een periode van 5 jaar gerekend vanaf datum ondertekening. Het convenant wordt periodiek geëvalueerd door het kantoor en de Belastingdienst. Indien een van de partijen van mening is dat het convenant tussentijds dient te worden geschorst dan wel beëindigd, zal zij de redenen vooraf schriftelijk kenbaar maken aan de andere partij. Bij het beëindigen van het convenant vervallen per direct de afspraken uit het convenant en de Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal dienstverleners.

Ondertekening

De convenant treedt met onmiddellijke ingang in werking na ondertekening door de drie partijen.

[plaats, datum],

Naams het kantoor:

[titulatuur, naam met voorletters plus functie] _____

[plaats, datum],

Naams de koepelorganisatie

[titulatuur, naam met voorletters plus functie] _____

[plaats, datum],

Naams de Belastingdienst

[Hulpmiddel, naam met voorletters plus functie] _____

CONCEPT

Bijlage IV

Materialiteit

Bijlage van de Leidraad HT FD
Versie van de bijlage: XXXX

CONCEPT

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Aanvullende vragen aan de BD over HT FD en de conceptleidraad deel 1 (H 1 t/m H5)

Datum: 29 april 2021

BD: XXXXXXXXX

NOB: XXXXXXXXX

Toen onderstaande vragen werden besproken, waren XXXXXXXXXXXXXXXX inmiddels niet meer in de vergadering aanwezig

Hieronder de aanvullende vragen die niet meer aan de orde konden komen op de bespreking van 30 maart jl. met de BD (verkenning tussenvariant HT FD) van de NOB aan de BD.

De vragen zijn op 2 april 2021 per e-mail aan de BD (XXXXXXXXXX) gestuurd.

Op de vergadering van 29 april 2021 zijn deze vragen door de BD beantwoord, en hieronder is daar een samenvatting van opgenomen. Waar het hieronder over de conceptleidraad gaat, betreft het het eerder van de Belastingdienst ontvangen deel 1 (H 1 t/m 5). De beantwoording van vragen over deel 2 (H6 t/m 12) van de conceptleidraad, heeft op een eerder moment in dezelfde vergadering plaatsgevonden. De antwoorden daarop zijn echter verwerkt in dat deel van de conceptleidraad zelf (als ook de vragen) en aldus in een separaat document aan de kerngroep toegestuurd.

1. De conceptleidraad (hoofdstuk 1) geeft aan dat particulieren onder voorwaarden kunnen deelnemen aan HT FD, daarbij wordt verwezen naar een (nog) niet bestaande 'paragraaf#'. Welke voorwaarden zijn dat?

Antwoord BD: er komt in de leidraad te staan dat de FD de onderneming en de klanten van de FD die gelieerd zijn aan die onderneming kan aanmelden (zoals de dga, zie vraag 2) voor het HT.

2. De eis is, dat alle aangiftes voor aangemelde cliënten onder HT vallen. Bij dga's dus ook de aangifte IB? De HT-niveaus juistheid en volledigheid bij aangiftes IB lijken niet of moeilijk haalbaar, hoe ziet de Belastingdienst dit?

Antwoord BD: zie bij antwoord 1, hiermee kan de dga ook aangemeld worden.

3. De eisen die moeten worden gesteld aan de bij de NOB aangesloten kantoren om deel te kunnen nemen aan HT FD moeten nog worden bepaald of verder worden uitgewerkt (zoals de inhoud van de entreetoets), kan de Belastingdienst inhoudelijk op deze eisen ingaan?

Antwoord BD: deze vraag is in eerdere gesprekken met de BD al beantwoord, waar het ging over de verantwoordelijkheidsverdeling over opzet, bestaan en werking. XXXXXXXX: eens.

4. Kan de BD meer inzicht geven wat onder de drie niveaus (HT fiscaliteit, HT juistheid, HT volledigheid) wordt verstaan? Welke extra verantwoordelijkheden zou de NOB hebben in de verschillende varianten?

Antwoord BD:

Inmiddels is op 21 april jl. afgesproken met de BD dat nog verder zal worden gesproken over de mogelijkheid om tot een afwijkend convenant met de NOB te komen waarbij de leden alleen opteren voor het niveau fiscaliteit.

5. Wat wordt bedoeld met ‘maatschappelijke uitstraling’ bij deelname aan HT en voor wie levert dat welke voordelen op?

Antwoord BD: veel bedrijven, m.n. grote bedrijven, willen graag als betrouwbaar door het leven gaan en die geven in hun jaarverslagen aan dat ze zich houden aan zaken als milieuwetgeving, arbeidswetgeving. Daar zouden ze ook fiscale regelgeving aan kunnen toevoegen en dat ze daarom in het HT zitten, dat is een argument om te laten zien dat ze daarmee maatschappelijk verantwoord bezig zijn.

6. Wat gebeurt erbij uittreding?

Antwoord BD: gaat het om uittreding van de klant, FD of koepel? XXXXX: ik neem aan de koepel, dus stel dat de NOB uittreedt. BD: dan vervallen de afspraken met de leden ook. Dan kan er vervolgens nog in gesprek gegaan worden met de FDs over andere mogelijkheden, want er zijn ook kantoren die een dubbel lidmaatschap hebben.

7. Hoe staat de Belastingdienst tegenover het hanteren van een instapmodel met een proefperiode en evaluatiemoment, zodat bij implementatie eerst bezien kan worden of en voor wie HT werkt?

Antwoord BD: daar kan op 10 mei a.s. dieper op ingegaan worden.

8. Onder hoofdstuk 2 (differentiatie) van de conceptleidraad: wat wordt bedoeld met controledoel 4 ‘het vaststellen of de schattingsposten juist zijn’?

Antwoord BD: Het ‘vaststellen of de schattingsposten juist zijn’(vraag 8) komt uit de controle aanpak belastingdienst (CAB). Dit komt óf nog verder in de CAB terug óf dit zal in best practices samen met een aantal koepels verder worden uitgewerkt.

9. Zal er een vast aanspreekpunt voor de koepel zijn en kan ieder lid van de koepel dit vaste aanspreekpunt ‘gebruiken’?

Antwoord BD: Elke koepel heeft een vast aanspreekpunt: de koepelbeheerder, die gaat over het afsluiten en beheren van het convenant. XXXXXXXX zal waarschijnlijk het vaste aanspreekpunt van de NOB worden (als de NOB mee zou doen aan HT). En ook elke FD die meedoet heeft een vast aanspreekpunt: de relatiebeheerder, dat is de beheerder van het convenant met de FD. Dus als je een kantoor op verschillende plekken in het land hebt, dan heb je 1 vast aanspreekpunt voor al die kantoren.

Verslag Vervolg Verkenning Tussenvariant HT-FD

Deelnemers NOB: [REDACTED]

Deelnemers BD: [REDACTED]

De BD komt terug op een aantal van de nog openstaande vragen voortvloeiend uit de bespreking d.d. 29 april jl. van de conceptleidraad deel 2 (h 6t/m12), m.b.t.:

- P. 25 MDR: De BD zal buiten het kader van de leidraad aandacht geven aan de vraag of HT ook een rol speelt in het afhandelen van MDR meldingen;
- P. 22 identieke zaken bij agree to disagree: uit een aanpassing in de tekst van de nieuwe versie van de leidraad, zal blijken dat het dient te gaan om een casus met dezelfde rechtsvraag;
- P. 27, verlengen en beëindigen convenant: daarbij wordt een redelijke termijn (zal ook blijken uit de nieuwe versie van de leidraad) gehanteerd, welke dat is, hangt af van de casus;
- P. 28 mogelijkheid tot vroegtijdig overleg t.a.v. invorderingsmaatregelen: deze passage is strijdig met de Leidraad Invordering en in de tekst van de nieuwe versie van de leidraad HT FD geschrappt;
- P. 32 schorsen en beëindigen convenant: een beroepsmogelijkheid is er niet en zal niet worden opgenomen in de leidraad. De BD weet ook niet hoe ze dit zou moeten vormgeven, tevens heeft ze van andere koepels begrepen dat de procedure dusdanig zorgvuldig is, dat dit niet nodig is;
- P. 29 oorzaak en verwijtbaarheid van boetes: er is een wijziging opgenomen in de nieuwe versie van de leidraad zodat FDs niet rechteloos zullen zijn;
- P. 24 fast tracks: [REDACTED] zal de NOB binnenkort nog de nieuwe versie van de bijlage met de fast tracks toesturen.

Er wordt overgegaan op de onderwerpen van deze vergadering: 1) het niveau van het HT FD (in geval van een koepelconvenant) en de rolverdeling tussen de BD en de koepel, 2) kantoren zonder aangiftepraktijk en HT. Besloten wordt met het laatste punt te starten.

2) Kantoren zonder aangiftepraktijk

De BD meent dat waar de BD positieve voorinformatie heeft, de FDs die geen aangiftepraktijk hebben ook passen binnen het kader van HT FD. De BD stemt intern nog verder af welke onderdelen van de BD over dit voor de BD nieuwe concept gaan, het valt buiten het HT en de leidraad. Waarschijnlijk zijn dat de directie Vaktechniek en de directie UHB van het ministerie. In dit verband behoeven de volgende vragen nog beantwoording: welke eisen worden er gesteld aan de objectieve kwaliteit van de leden van de FD, aan welke norm zou de FD moeten voldoen als er geen aangifteproces is, wat is in geval van een incidentele relatie van een FD met een klant/belastingplichtige de verwachting van de BD over de houding van deze klant en hoe kan daaraan vormgegeven worden, voor welke processen kan rekening gehouden worden met de werkzaamheden die de FD verricht en kunnen de fast tracks daarop worden afgestemd, hoe identificeer je verzoeken die van deze FDs komen. De BD verwacht dit in het najaar te kunnen afronden, [REDACTED] zal dit ook nog via de mail bevestigen.

1) Niveau HT en rolverdeling NOB-BD

De BD begrijpt dat de NOB in geval van een eventueel koepelconvenant niet verder kan gaan dan het niveau fiscaliteit. Zij is bereid dat nader concreet te verkennen/uit te werken.

[REDACTED] benadrukt nog dat het niet is dat de wil eraan ontbreekt bij de NOB om voor een ander niveau te gaan dan fiscaliteit, het gaat om het niet kunnen.

Omtrent de verwachtingen die de NOB en de BD van elkaar hebben, geeft de BD aan dat zij de werking van het kwaliteitssysteem toetst en kijkt naar het kwaliteitstelsel van de koepel. De BD en de NOB hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij het toetsen van het bestaan van het kwaliteitssysteem. De BD verwacht dat de koepel zorgt voor de opzet en dat zij het bestaan toetst. De BD heeft daar ook een verantwoordelijkheid, maar richt zich vooral op de werking. De BD wil toetsing van het bestaan met name bij de koepel houden vanwege het feit dat er een gelijk speelveld moet zijn, de BD vraagt dit immers van alle koepels, en omdat er op die wijze een tweede vorm van toezicht is, nl. het toezicht dat de koepel houdt, wat complementair is aan het toezicht dat de BD houdt. Bij het niveau fiscaliteit zal het kwaliteitssysteem er ook anders uitzien dan bij de niveaus juistheid en

volledigheid. En het brengt ook andere verwachtingen met zich. In een volgend gesprek tussen de NOB en BD zal dit verder worden uitgediept. De BD bevestigt dat naast een koepelconvenant ruimte is en blijft voor individuele FD-convenanten. De BD begrijpt dat de NOB een vereniging van individuele leden is, terwijl HT-afspraken op kantooniveau worden gemaakt. Daar waar het om 1-pitters gaat, kunnen die niet zomaar meedoen aan HT FD, daarvoor moeten aparte afspraken worden gemaakt, mede omdat het 4-ogenprincipe daar al niet op orde is.

███ erkent dat daar nadrukkelijk aandacht aan moet worden besteed over en weer in de gesprekken met de BD en ook intern bij de NOB. Verder is een interessante vraag is hoeveel leden in geval van een koepelconvenant bereid zouden zijn om zich aan te melden voor HT FD. Dat weet de NOB momenteel nog niet. Afsproken wordt dat de BD en de NOB in kleiner verband de concrete verwachtingen en invulling van ieders rol voor het niveau fiscaliteit concreet verder gaan uitwerken. ███ geeft aan dat de NOB tijdens de ALV van 10 juni a.s. heldere of helderder contouren wil kunnen schetsen. De BD maakt een voorbehoud voor instemming door het Ministerie, en de NOB voor instemming van de ALV die op 10 juni a.s. wordt gehouden. De BD is bereid, indien dat past en gewenst is, tijdens de ALV van de NOB een korte toelichting te geven.

Samenvattend verslag van 4 juni 2021 van het vervolgesprek met de Belastingdienst omtrent verdiepingsslag niveau fiscaliteit

Deelnemers BD:

Deelnemers NOB:

X start de vergadering met de mededeling dat er bij de NOB recent een vergadering is geweest met het algemeen bestuur over HT en dat men daar in het algemeen positief over is. De vraag naar wat de echte voordelen van HT zijn, hoe die er precies uitzien en of daarin verandering in optreedt uitgaande van het niveau fiscaliteit (en dus niet volledigheid of juistheid) moet echter nog worden beantwoord. Die vraag houdt verband met de minimale zichtbaarheid van de BD in het normale toezicht buiten het HT. X benadrukt hierbij nog eens dat de NOB niet van zins is om een controleorganisatie te worden, de NOB is een organisatie van individuele leden. Dit betekent niet dat de NOB geen enkele verantwoordelijkheid wil nemen in de rolverdeling. De NOB wil voorkomen dat ze een covenant sluit waarbij ze het doet voorkomen dat ze intensief toezicht op haar leden houdt, maar dat in werkelijkheid niet doet. De verwachtingen moeten vanaf het begin af aan helder zijn en conform afspraak.

De kerngroep is overigens geïnteresseerd in het voorstel om te beginnen met een pilot. Daarvoor moeten er wel uitgangspunten met de BD worden vastgesteld. Het belangrijkste is uiteraard om de werkzaamheden bij het niveau fiscaliteit te verdelen tussen de koepel, de BD en de onderneming. De BD merkt op dat waar de NOB geen controleorganisatie wil worden, het voor de BD van belang is dat het level playing field met andere koepels niet verstoord wordt en dat door de NOB daaraan gelijkwaardige kwaliteit geleverd kan worden. En het aspect van toezicht/controlé is een belangrijk punt van aandacht, waarbij bezien moet worden wat de NOB zou kunnen en willen en vervolgens wat dat dan voor de BD betekent.

X vraagt of de entree-eisen er anders (dan bij juistheid en volledigheid) uitzien voor het niveau fiscaliteit.

De BD antwoordt dat de norm hetzelfde blijft en dat aangepast toezicht iets zegt over op welke manier de BD omgaat met de kwaliteit van de koepel.

X vraagt wat de toelatingscriteria zijn voor de SRA en de RB en of die ook zouden die kunnen werken voor de NOB?

De BD antwoordt dat bij de SRA de periodieke review het ijkpunt is voor deelname.

X vraagt of een opleidingsverplichting, bijscholing in het vakgebied en monitoring daarop, samen met een 4-ogenprincipe voldoende de basis kunnen vormen voor een werkprogramma volgens de eisen voor de koepel. Genoemd worden ook de toelatingseisen die gelden voor het NOB-lidmaatschap (dat kunnen binnenkort ook niet-fiscalisten zijn), de training die de NOB verzorgt op het gebied van de Wwft, de Code of Conduct en het feit dat de NOB hier pas op kan treden als er een klacht wordt ingediend, maar dat dit stapsgewijs steeds meer opschuift richting toezicht en monitoring door de NOB, en dat de NOB een externe raad van advies wil gaan instellen. Dat alles noopt tot het handhaven van kwaliteit, waarbij de huidige rol van de NOB nu nog faciliterend is, maar waarbij de NOB zelfregulering steeds meer wil gaan vormgeven.

De BD zegt te willen kijken naar wat er wél mogelijk is (i.p.v. niet) en aldus te willen bezien of de door X geschetste aspecten en het feit dat elk NOB-lid lid is van een kantoororganisatie die ook waarborgen zal hebben, daarbij op de een of andere manier betrokken kunnen worden.

De NOB wil graag nadenken over hoe kantoor-overstijgende intervisie zou kunnen plaatsvinden. Dat moet dan wel een bepaald abstractieniveau hebben in verband met geheimhoudingsplicht. Waarbij is opgemerkt dat de NOB kleine(re) kantoren (leden) kan sturen op de kwaliteitskant, maar dat er geen werkprogramma is om een aanvaardbare aangifte te toetsen.

De vraag komt op naar de mogelijkheid om via een pilot te verkennen hoe de BD en de NOB tot elkaar zouden kunnen komen uitgaande van het niveau fiscaliteit.

Afgesproken wordt dat de NOB daartoe een memo opstelt met daarin wat de NOB nu doet aan borging en toezicht en waar dat in de toekomst, indachtig daarbij ook de leidraad HT FD, naar toegaat/naar toe kan gaan. De BD zal voorbereiden hoe de leidraad (m.n. de ijkpunten) er uit zal komen te zien in geval van alleen het niveau fiscaliteit. Daarna zullen er 2 of 3 man van elk de BD en de NOB eind juni in overleg met elkaar gaan hierover ter voorbereiding van de te plannen vervolgspraak (m.b.t. verdiepingsslag niveau fiscaliteit) half juli.

Belastingdienst

Versie september 2021

Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal Dienstverleners

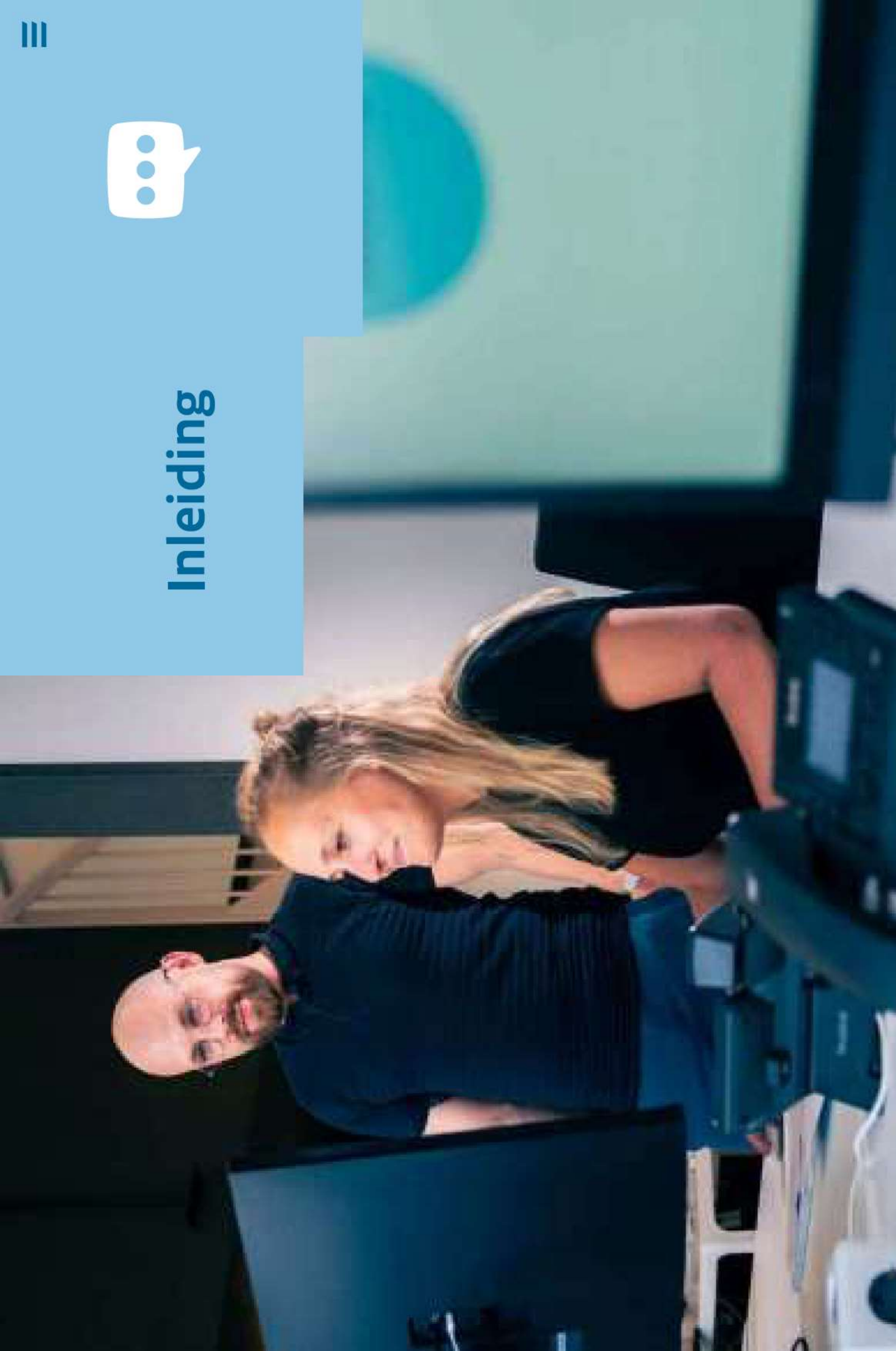

Inhoud

	Inleiding	3		Steekproefsgewijs controleren van aangiften (stap 5)	44
	Essentie, doelstelling en aanpak horizontaal toezicht	6		Monitoring en evaluatie van het convenant (stap 6)	47
	Begrippen	12		Invordering	51
	Koepelorganisatie	19		Fouten en boetes	54
	Convenantbespreking en het sluiten van een convenant (stap 1)	24		Verwachtingen en niet voldoen aan de verwachtingen	58
	Aan- en afmelden van ondernemingen (stap 2)	30		Bijlage I Standaard fiscaal dienstverlenersconvenant	64
	Vooroverleg (stap 3)	36		Bijlage II Uitwerking van het serviceniveau	68
	Indienen en verwerken van de aangifte (stap 4)	41		Bijlage III Logistiek proces van aanmelden	73

Inleiding

Inleiding

De Belastingdienst beoogt met handhaving het gedrag van burgers en bedrijven zodanig te beïnvloeden dat zij structureel (fiscale) regels naleven. Dit moet zorgen voor de borging van de continuïteit van belastingopbrengsten. De Belastingdienst handelt bij het handhaven binnen de juridische kaders van de wet- en regelgeving en conform de beginselen van behoorlijk bestuur. De Belastingdienst voert regie op de handhaving (handhavingsregie). Dat wordt gedaan door in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en keuzes te maken over de inzet van een (adequate mix van) handhavingsinstrumenten. Zodoende zorgt de Belastingdienst dat burgers en bedrijven die de (fiscale) regels naleven dat ook blijven doen en niet-naleving tegen te gaan. Handhaving omvat het samenstel van activiteiten – van dienstverlening tot opsporing – dat de Belastingdienst tot zijn beschikking heeft. De Belastingdienst probeert zoveel mogelijk proactief en in de actualiteit te handelen en problemen te voorkomen, in plaats van reactief te zijn.¹

Horizontaal toezicht fiscaal dienstverleners is een vorm van samenwerking tussen private partijen (fiscaal dienstverleners en hun vertegenwoordigers) en de Belastingdienst. We spreken van horizontaal toezicht wanneer het toezicht is gebaseerd op vertrouwen, begrip en transparantie tussen de Belastingdienst en de ondernemer of diens adviseur, waarbij afspraken tussen hen worden gemaakt over de wijze waarop men met elkaar omgaat. Die afspraken zijn vastgelegd in convenanten.

Horizontaal toezicht via de fiscaal dienstverlener is een proactieve vorm van handhaving die aansluit op de handhavingsstrategie van de Belastingdienst door:

- een omgeving te creëren waarin het maken van fouten zoveel mogelijk wordt voorkomen onder andere door permanente monitoring en periodieke evaluatie van de kwaliteit van de aangiften die de fiscaal dienstverlener indient;
- de kwaliteit van de fiscale aangiften van (groepen) bedrijven zoveel mogelijk vooraf te versterken;
- het bevorderen van goede interactie via een vast aanspreekpunt voor de fiscaal dienstverlener bij de Belastingdienst (de relatiebeheerder);
- de mate en intensiteit van de handhaving aan te passen aan vooraf geborgde kwaliteit van de belastingaangifte en het niveau van transparantie van de deelnemende partijen;
- mogelijkheden open te laten om naleving af te dwingen in het onverhoopte geval dat één van de deelnemende partijen de regels bewust niet wil naleven.
- in zijn optreden naar deelnemers aan het horizontaal toezicht de relevante omstandigheden in ogenschouw te nemen en zijn handelen daarop af te stemmen (responsief).

Horizontaal toezicht via de fiscaal dienstverlener richt zich op het MKB en op middelgrote organisaties die niet in aanmerking komen voor een individueel horizontaal toezicht convenant. Het individuele horizontale toezicht staat beschreven in de [Leidraad toezicht grote ondernemingen](#).

In deze leidraad staat beschreven hoe de Belastingdienst met fiscaal dienstverleners binnen horizontaal toezicht via de fiscaal dienstverleners samenwerkt. Daarmee zorgen we voor een herkenbare en eenduidige aanpak, zowel intern als extern. Dit is van groot belang voor het succes van horizontaal toezicht. Daarom is de werkwijze die in de Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal Dienstverleners wordt beschreven, niet vrijblijvend. Afwijken kan alleen in overleg met de verantwoordelijke directie.

¹ <https://over-ons.belastingdienst.nl/wp-content/uploads/2017/02/Handhavingsstrategie-Belastingdienst.pdf>

Deze vernieuwde Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal Dienstverleners vervangt de versie van november 2016. Dit was nodig om aansluiting te houden met de opgedane praktijkervaringen en de ontvangen reacties van gebruikers binnen en buiten de Belastingdienst. Bij het vormgeven van de wijzigingen is nadrukkelijk samengewerkt met de koepel-, branche en beroepsorganisaties van fiscaal dienstverleners. De leidraad bestaat uit een compacte kern met uitgangspunten en hoofdlijnen. De specifieke uitwerkingen zijn in de bijlagen opgenomen. De bijlagen kunnen tussentijds aangepast worden.

Het doel van horizontalisering van toezicht en de visie daarop zijn hetzelfde gebleven. De intentie van deze leidraad is dan ook niet veranderd, namelijk het bewerkstelligen van uniformiteit in de uitvoering. De leidraad geeft niet alleen overzicht en inzicht in de werkwijze van de Belastingdienst, maar biedt tegelijkertijd ook een kader leidend tot een herkenbare aanpak in zijn optreden.

De leidraad treedt onmiddellijk in werking bij publicatie op 10 september 2021 op belastingdienst.nl. De voorgaande editie vervalt daarmee.

Essentie, doelstelling en aanpak horizontaal toezicht

Essentie, doelstelling en aanpak horizontaal toezicht

1.1	Essentie en uitgangspunten voor horizontaal toezicht	8
1.2	Doelstelling horizontaal toezicht	9
1.3	Aanpak	9
1.4	Differentiatie van het toezicht	10
1.5	Ondernemingen die aan horizontaal toezicht FD kunnen deelnemen	11

Essentie, doelstelling en aanpak horizontaal toezicht

In dit hoofdstuk is opgenomen wat de essentie van horizontaal toezicht is, wat de gehanteerde uitgangspunten zijn, welke doelstellingen worden nastreefd en welke aanpak daarvoor is gekozen.

De begrippen uit dit hoofdstuk worden toegelicht in hoofdstuk 2.

1.1 Essentie en uitgangspunten voor horizontaal toezicht

Essentie

Horizontaal toezicht FD is gebaseerd op gerechtvaardigd vertrouwen tussen enerzijds de fiscaal dienstverlener en zijn klant en anderzijds de Belastingdienst. Er is een duidelijke verdeling van de verantwoordelijkheden.

Bij horizontaal toezicht verschuift, in samenwerking met externe partijen, het toezicht van controle achteraf naar meer afstemming vooraf. Hierbij vormen onderling vertrouwen, wederzijds begrip en wederzijdse transparantie de basis van de samenwerking.

Vertrouwen is nodig omdat er sprake is van ongelijkheid in kennis of informatie tussen de fiscaal dienstverlener, de onderneming¹ en de Belastingdienst. Vertrouwen is gerechtvaardigd als het is gebaseerd op wederzijdse kennis over werkwijze en processen en het daarin nemen van verantwoordelijkheid.

Begrip is nodig voor een constructieve samenwerking. Hiervoor is het van belang om zicht te hebben op elkaars standpunten en besef te hebben van de positie en (soms tegengestelde) belangen van de ander.

Transparantie ziet op het geven van openheid van zaken door de fiscaal dienstverlener, de belastingplichtige en de Belastingdienst. De fiscaal dienstverlener en de belastingplichtige (de onderneming die klant is van de fiscaal dienstverlener) zijn transparant over relevante fiscale kwesties. De Belastingdienst is in het algemeen transparant over de achtergrond van vragen en over de invulling van het toezicht (zie 12.4.3).

Uitgangspunten

Bij horizontaal toezicht FD steunt de Belastingdienst op het werk dat de fiscaal dienstverlener voor zijn klant (de onderneming) doet. Het toezicht door de Belastingdienst kan daarop aangepast worden. Het uitgangspunt bij horizontaal toezicht FD is dat de fiscaal dienstverlener namens de onderneming tijdig een convenantaangifte indient. De basis hiervoor ligt in de houding en het gedrag (vertrouwen, begrip en transparantie) van zowel de onderneming als de fiscaal dienstverlener en het interne kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Daarnaast worden relevante fiscale standpunten die tot verschil van inzicht kunnen leiden, door de fiscaal dienstverlener met de Belastingdienst afgestemd voordat de aangifte wordt ingediend (vooroverleg). De kwaliteit van de aangiften wordt op deze manier vooraf geborgd. De Belastingdienst kan van zijn kant snel zekerheid bieden over de hoogte van de aanslag. Toezicht op de afspraken in het convenant en de kwaliteit van de convenantaangiften vindt tijdens de looptijd van het convenant in het algemeen plaats in de vorm van steekproefsgewijze controle van aangiften en monitoring.

Deelname aan horizontaal toezicht FD door middel van een fiscaal dienstverleners-convenant omvat niet alleen het tijdig indienen van een convenantaangifte, maar heeft ook betrekking op het proces van het tijdig en volledig betalen van belastingsschulden. Met deelname aan horizontaal toezicht FD tekent de onderneming hiervoor.

¹ Waar in deze leidraad gesproken wordt over onderneming is mede bedoeld ondernemer en organisatie.

Een randvoorwaarde voor horizontaal toezicht FD is dat aan alle deelnemende fiscaal dienstverleners dezelfde voorwaarden worden gesteld, zodat de concurrentieverhoudingen niet worden verstoord. Het gelijke speelveld dient in stand te blijven. De Belastingdienst borgt dit gelijke speelveld door de norm te leggen bij de aanvaardbaarheid van de ingediende aangiften² (outputnormering). Deze norm komt uit het toezicht van de Belastingdienst en is binnen en buiten horizontaal toezicht gelijk. Door te kiezen voor deze norm maakt de Belastingdienst het ook mogelijk dat horizontaal toezicht FD toegankelijk is voor zoveel mogelijk fiscaal dienstverleners ook al verschillen die van elkaar in omvang, organisatie en achtergrond.

Voor alle partijen binnen horizontaal toezicht blijft de wet en regelgeving onverkort van toepassing.

Wanneer overduidelijk is dat essentiële afspraken die voortvloeien uit het convenant niet zijn nagekomen door de fiscaal dienstverlener of door de klanten van de fiscaal dienstverlener, vervallen de afspraken uit het convenant (zie hoofdstuk 12).

1.2 Doelstelling horizontaal toezicht

De Belastingdienst streeft er naar dat burgers en bedrijven bereid zijn uit zichzelf (fiscale) regels na te leven, dat wil zeggen zonder (dwingende en kostbare) acties van de kant van de Belastingdienst.

De Belastingdienst wil samenwerken met fiscaal dienstverleners. Hiervoor is horizontaal toezicht een mogelijkheid. Het doel van horizontaal toezicht is de kwaliteit van de aangiften te behouden of verbeteren, onder andere door samenwerking en afstemming met fiscaal dienstverleners. Door te steunen op de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener wordt de efficiency verhoogd, kan de Belastingdienst meer in de actualiteit werken en sneller zekerheid bieden.

² Zie begrip aanvaardbare aangifte paragraaf 2.1

Via de fiscaal dienstverleners bereikt de Belastingdienst ondernemingen en wordt de kwaliteit van de door hen ingediende aangiften geborgd. Doordat de Belastingdienst binnen het horizontaal toezicht FD over specifieke positieve voorinformatie beschikt en door de overeengekomen transparantie kan het toezicht door de Belastingdienst worden aangepast.

1.3 Aanpak

Bij horizontaal toezicht FD sluit de Belastingdienst convenanten met koepelorganisaties en met fiscaal dienstverleners. De fiscaal dienstverleners selecteren klanten die geschikt zijn voor deelname en melden deze aan. De fiscaal dienstverleners dienen de aangiften die zij voor hun deelnemende klanten verzorgen in als convenantaangiften. De onderneming verklaart dat hij de uitgangspunten van horizontaal toezicht onderschrijft (zie paragraaf 5.1).

Om efficiënt te kunnen samenwerken, is het van belang dat de fiscaal dienstverlener voldoende ondernemingen aanmeldt voor horizontaal toezicht FD. Hierover worden tijdens de convenantbespreking afspraken gemaakt. De focus ligt in alle gevallen op kwaliteit.

De Belastingdienst sluit met fiscaal dienstverleners convenanten die betrekking hebben op de belastingmiddelen inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, loonheffingen en btw. De afgesloten convenanten strekken zich uit over het hele proces: van het tot stand komen van de aangifte tot de betaling ervan.

1.4 Differentiatie van het toezicht

Uitgangspunt voor deelname aan horizontaal toezicht FD is dat de fiscaal dienstverlener beschikt over een adequaat kwaliteitssysteem. Binnen horizontaal toezicht FD geldt dat er altijd voldoende klantennis en vertrouwen in de klant moet zijn. De Belastingdienst steunt hierop en past zijn toezicht daarop aan. De mate waarin de Belastingdienst het toezicht aanpast, is afhankelijk van de werkzaamheden die de fiscaal dienstverlener verricht. Het horizontaal toezicht FD is daarvoor gedifferentieerd naar drie niveaus³. De indeling in de verschillende niveaus is afhankelijk van de omvang en de diepgang van de verrichte werkzaamheden. De uitwerking van de niveaus van horizontaal toezicht FD wordt beschreven in paragraaf 2.9.

Op welke manier het toezicht exact wordt aangepast hangt af van het niveau waarin de deelnemende onderneming of aangifte is ingedeeld. Hoe het toezicht per niveau van horizontaal toezicht FD wordt aangepast is beschreven in paragraaf 2.1. De fiscaal dienstverlener legt in het klantdossier vast welke werkzaamheden hij verricht en welk niveau van horizontaal toezicht FD (zie paragraaf 2.9) daarbij naar zijn mening passend is.

Om de kwaliteit te borgen van de aangiften die onder horizontaal toezicht worden ingediend, is een adequaat werkend kwaliteitssysteem bij de fiscaal dienstverlener nodig. Koepelorganisaties leveren een bijdrage aan het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Als een fiscaal dienstverlener lid is van een koepelorganisatie waarmee de Belastingdienst een convenant heeft gesloten, steunt de Belastingdienst op de werkzaamheden van deze koepelorganisatie. In deze gevallen neemt de fiscaal dienstverlener deel aan horizontaal toezicht FD via de betreffende koepelorganisatie (zie paragraaf 3.7). Als een fiscaal dienstverlener niet op deze wijze kan deelnemen, kan een zelfstandig fiscaal dienstverlenersconvenant worden gesloten. Hiervoor zal de Belastingdienst zelf een verkenning op het kwaliteitssysteem uitvoeren (zie paragraaf 4.2).

In het horizontaal toezicht FD zijn 6 stappen te onderscheiden, dit zijn:

- 1 convenantbespreking en het sluiten van een convenant (hoofdstuk 4)
- 2 aan en afmelden van ondernemingen (hoofdstuk 5)
- 3 vooroverleg (hoofdstuk 6)
- 4 indienen en verwerken van de aangifte (hoofdstuk 7)
- 5 steekproefsgewijs controleren van de aangifte (hoofdstuk 8)
- 6 monitoring en evaluatie convenant (hoofdstuk 9)

3 De werking van de differentiatie wordt op enig moment geëvalueerd

1.5 Ondernemingen die aan horizontaal toezicht FD kunnen deelnemen

Horizontaal toezicht FD is bedoeld voor ondernemingen die de uitgangspunten van horizontaal toezicht onderschrijven. Het richt zich op deelname van ondernemingen die vallen onder de directie midden en kleinbedrijf (MKB) en middelgrote organisaties die vallen onder de directie Grote Ondernemingen (GO). De aan de ondernemingen gelieerde klanten van de FD kunnen ook worden aangemeld.

De fiscaal dienstverlener als belastingplichtige kan voor zijn eigen aangifte niet deelnemen aan horizontaal toezicht FD via zijn eigen fiscaal dienstverlenersconvenant. Dit omdat de samenwerking en onafhankelijkheid van de fiscaal dienstverlener, de onderneming en de Belastingdienst een belangrijke rol speelt. Hetzelfde geldt voor de aangifte van een belastingambtenaar in verband met zijn bijzondere positie en de regels van integriteit. De schijn van belangenverstrengeling moet worden vermeden.

De Belastingdienst werkt in zijn toezicht samen met tal van andere overheidsinstanties. Bij sommige sectoren en ondernemingen staat een integrale overheidsaanpak⁴ centraal. De Belastingdienst kan in die gevallen niet garanderen dat richting de onderneming wordt voldaan aan de uitgangspunten van horizontaal toezicht. Hierdoor kunnen ondernemingen en sectoren die binnen deze samenwerkingsverbanden worden behandeld, niet onder een fiscaal dienstverlenersconvenant worden gebracht.

⁴ <https://www.riec.nl/documenten/convenanten/2014/09/01/convenant-tbv-bestuurlijke-en-geintegreerde-aanpak-georganiseerde-criminaliteit>

Begrippen

Begrippen

2.1	Aangepast toezicht	14
2.2	Aanvaardbare aangifte	15
2.3	Convenant	15
2.4	Convenantaangifte	15
2.5	Fiscaal dienstverlener	16
2.6	Klantcoördinator	16
2.7	Koepelorganisatie	16
2.8	Kwaliteitssysteem en kwaliteitsstelsel	16
2.9	Niveaus Horizontaal Toezicht FD	17
2.10	Relatiebeheerder	18
2.11	Serviceniveau	18
2.12	Verantwoordelijke directie	18

Begrippen

2.1 Aangepast toezicht

Bij horizontaal toezicht FD wordt het toezicht aangepast afhankelijk van de omvang en diepgang van het werk van de fiscaal dienstverlener (zie ook paragraaf 2.9).

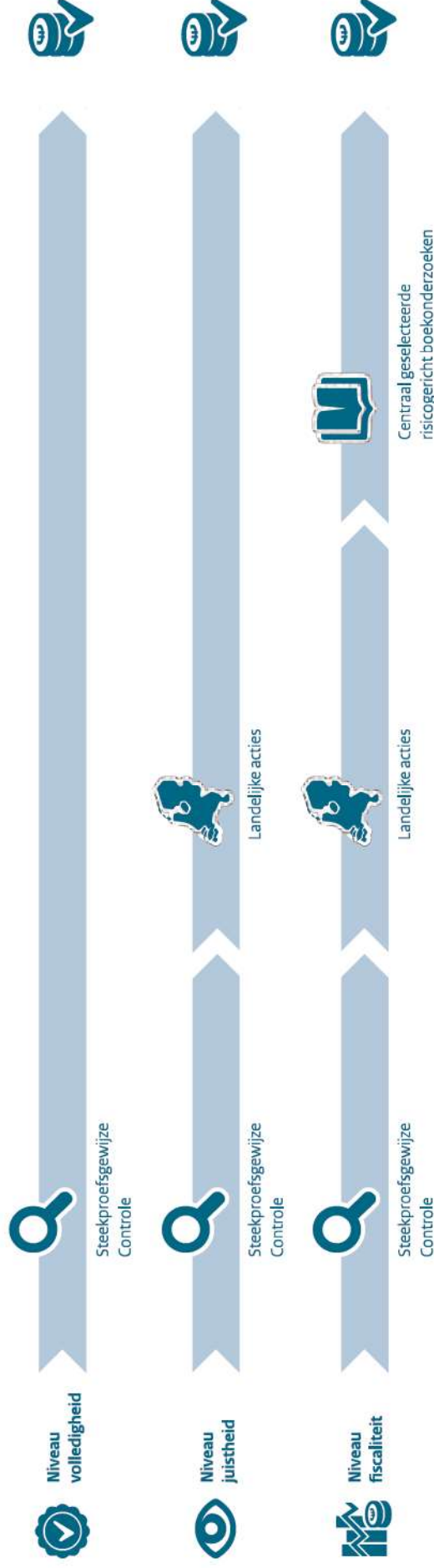
Bij het niveau volledigheid wordt gesteund op de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener. De Belastingdienst volstaat in principe met een steekproefsgewijze controle van de aangiften.

Bij het niveau juistheid kan de deelnemende onderneming naast de steekproefsgewijs geselecteerde controles worden betrokken bij landelijke acties voor zover deze acties zien op aspecten die normaal gesproken buiten de scope van de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener vallen. Dit zijn over het algemeen volledigheidaspecten.

De verantwoordelijke directie dient toestemming te geven voor het uitvoeren van een landelijke actie bij deze convenantaangiften.

Voor ondernemingen door de fiscaal dienstverlener die zijn ingedeeld op het niveau fiscaliteit geldt dat zij naast steekproefsgewijs geselecteerde controles en landelijke acties kunnen worden betrokken bij centraal geselecteerde risicogerichte boekenonderzoeken. Omdat de fiscaal dienstverlener geen of beperkt zicht heeft op de juistheid en volledigheid van de onderliggende cijfers, dekt de Belastingdienst dit risico af door hier nog boekenonderzoeken in te stellen.

In beginsel worden de ingediende convenantaangiften direct verwerkt. Uitzonderingen zijn beschreven in hoofdstuk 7. Voor alle drie de niveaus geldt dat kennelijke fouten (zie paragraaf 7.2) en concrete signalen van materiële fouten kunnen worden behandeld. Verder kan er sprake zijn van een derdenonderzoek. Daarbij onderzoekt de Belastingdienst de administratie met het oog op de belastingheffing van een derde.

2.2 Aanvaardbare aangifte

De term die de Belastingdienst hanteert als norm in het toezicht. Hiermee maakt de Belastingdienst duidelijk wanneer een aangifte in het kader van het toezicht als 'goed genoeg' kan worden aangemerkt. Dat is concreet het geval als deze voldoet aan wet- en regelgeving en vrij is van materiële fouten'. Het is belangrijk op te merken dat de term 'aanvaardbare aangifte' geen zelfstandig juridisch begrip is. Wet- en regelgeving bepalen de eisen waaraan een aangifte moet voldoen. Een belastingplichtige heeft de verplichting en de verantwoordelijkheid om deze wet- en regelgeving na te leven als hij een aangifte opstelt en indient. De term 'aanvaardbare aangifte' heeft dus betekenis in het kader van de belastingcontrole. Met 'aanvaardbaar' wordt invulling gegeven aan de eis van een doelmatige en doeltreffende uitvoering van wet- en regelgeving, zoals verwoord in de permanente opdracht aan de Belastingdienst.

2.3 Convenant

In de leidraad worden 3 soorten convenanten beschreven. Het koopconvenant, het fiscaal dienstverlenersconvenant en het zelfstandig fiscaal dienstverlenersconvenant. De Belastingdienst sluit convenanten met koepelorganisaties die een bijdrage leveren aan het kwaliteitssysteem en kwaliteitseisen stellen aan leden. Dit noemen we een koopconvenant. Een fiscaal dienstverlenersconvenant is een convenant dat de Belastingdienst sluit met de fiscaal dienstverlener. Hiervan zijn 2 vormen: De meest voorkomende vorm is de 3-partijenovereenkomst waarin ook de koepelorganisatie participeert. Een convenant kan ook rechtstreeks met een fiscaal dienstverlener worden afgesloten, het zogenaamde zelfstandig fiscaal dienstverlenersconvenant.

¹ Zie voor de door de Belastingdienst gehanteerde materialiteitstabel het handboek controle op belastingdienst.nl

2.4 Convenantaangifte

Er is sprake van een convenantaangifte als de onderneming voor wie de aangifte verzorgd wordt, deelneemt aan het convenant voor dat belastingmiddel. Rechten en verplichtingen op basis van wet- en regelgeving zijn en blijven van toepassing. De norm voor het toezicht is de aanvaardbare aangifte. Dit geldt ook voor de convenantaangifte. De Belastingdienst laat het over aan de professionaliteit van de fiscaal dienstverlener om te bepalen hoe hij realiseert dat de convenantaangiften aan de norm voldoen.

Met het verzorgen van een aangifte wordt bedoeld dat de aangifte onderworpen is aan het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. De vraag wie feitelijk de aangifte indient (fiscaal dienstverlener, de onderneming of een derde partij) is daarbij niet leidend. Wanneer een onderneming zelf de aangifte opstelt, bijvoorbeeld de aangifte btw of de aangifte loonheffingen, kan er sprake zijn van een convenantaangifte mits de fiscaal dienstverlener voldoende werkzaamheden verricht om de kwaliteit van de ingediende aangifte te borgen.

Het is mogelijk dat een fiscaal dienstverlener voor het verzorgen van een convenantaangifte moet steunen op de gegevens van een derde, bijvoorbeeld een loontechnisch bureau of een andere adviseur. Van de fiscaal dienstverlener verwachten we in het horizontaal toezicht FD een zorgplicht voor deze aangeleverde gegevens. Deze zorgplicht houdt in dat hij met een professioneel-kritische blik nagaat in welke mate de aangeleverde gegevens betrouwbaar zijn.

2.5 Fiscaal dienstverlener

De fiscaal dienstverlener is een persoon die of het bedrijf dat op commerciële basis een bijdrage levert in de afhandeling van rechten en plichten van burgers en bedrijven tegenover de Belastingdienst.

Fiscaal dienstverleners kunnen hun klanten onder meer een of meer van deze diensten leveren:

- de financiële administratie of salarisadministratie verzorgen en inrichten;
- de jaarrekening opstellen, samenstellen, beoordelen of controleren;
- fiscale aangiften opstellen en indienen;
- (fiscale) adviezen verstrekken.

Bij horizontaal toezicht FD dient de fiscaal dienstverlener tenminste voldoende werkzaamheden te hebben verricht om de aanvaardbaarheid van de convenantaangifte te borgen.

2.6 Klantcoördinator

Belastingdienst GO is verantwoordelijk voor de uitvoering van de (individuele) klantbehandeling van de middelgrote organisaties die vallen onder deze directie, ook als zij participeren in een fiscaal dienstverlenersconvenant. Elke organisatie die onder de directie GO valt, heeft een klantcoördinator.

Voor een nadere uitwerking van de werkwijze en klantbehandeling bij Belastingdienst GO wordt verwezen naar [Leidraad Toezicht Grote Ondernemingen](#).

2.7 Koepelorganisatie

Koepelorganisaties vervullen een rol in de ondersteuning van de kwaliteit van fiscaal dienstverleners, ze bieden een kwaliteitskeurmerk en/of treden op als belangenbehartiger. Fiscaal dienstverleners kunnen zich bij 1 of meerdere koepelorganisaties aansluiten. Onder een koepelorganisatie wordt mede verstaan een beroeps en brancheorganisatie die gelijksoortige activiteiten aanbiedt.

Een koepelorganisatie biedt over het algemeen een breed dienstenpakket met kennis, advies en ondersteuning aan de bij hen aangesloten kantoren en leden. Zo hebben ze vaak een bureau vaktechniek, stellen handboeken over kantoorprocessen op en bieden opleidingen aan om de vak kennis bij de leden op niveau te houden. Vaak vult de koepelorganisatie een review in ten aanzien van de bij hun aangesloten kantoren. Daarbij wordt onder andere getoetst op wet- en regelgeving, beroepsregels en het handelen volgens vastgelegd kwaliteitsbeleid.

Bij horizontaal toezicht FD sluit de Belastingdienst convenanten met koepelorganisaties die een aantoonbare bijdrage leveren aan het kwaliteitssysteem van hun leden en die kwaliteitseisen stelt aan leden en monitort of de leden voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen.

2.8 Kwaliteitssysteem en kwaliteitstelsel

Het kwaliteitstelsel van de koepelorganisatie is het totaal van activiteiten die de koepelorganisatie voor haar leden uitvoert. Dit omvat bijvoorbeeld het aanbieden van kwaliteitshandboeken, werkprogramma's, IT-systemen, permanente educatie, vaktechnische infrastructuur, een onafhankelijke review en het onderwerpen van hun leden aan beroepsregels.

Het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener is het systeem dat de fiscaal dienstverlener heeft om er voor te zorgen dat zijn producten en diensten zullen voldoen aan de gestelde eisen. Het omvat het kwaliteitsbeleid en het stelsel van kwaliteitsbeheersing.

2.9 Niveaus Horizontaal Toezicht FD

Het toezicht is gedifferentieerd naar drie niveaus. Deze 3 niveaus zijn: fiscaliteit, juistheid en volledigheid. De indeling in de verschillende niveaus van horizontaal toezicht FD is afhankelijk van de omvang en de diepgang van de verrichte werkzaamheden. De keuze voor het niveau is de verantwoordelijkheid van de fiscaal dienstverlener en is gebaseerd op zijn professionaliteit. Voor de kaders van de niveaus van horizontaal toezicht FD wordt aangesloten bij de controledoelen uit de [Controleaanpak Belastingdienst \(CAB\)](#). Deze zijn:

- 1 vaststellen of alle transacties verantwoord zijn;
- 2 vaststellen of de relevante gegevens van de transacties volledig vastgelegd zijn;
- 3 vaststellen of die gegevens juist en tijdig verantwoord zijn;
- 4 vaststellen of de schattingsposten juist zijn;
- 5 vaststellen of specifieke fiscale wet- en regelgeving juist is toegepast in de fiscale aangifte.

Niveau fiscaliteit

Als het niveau fiscaliteit van toepassing is, dekken de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener alleen de controledoelen 4 en 5 af. Bij dit niveau worden de juiste fiscale grondslagen en waarderungen toegepast. De fiscale duiding van de cijfers is daarmee juist. De fiscaal dienstverlener heeft echter beperkt zicht op de kwaliteit van de aangeleverde cijfers. Vanuit vaktechnische kwaliteitseisen vinden er wel enkele checks and balances op die cijfers plaats, zoals cijferbeoordeling.

Niveau juistheid²

Bij het niveau juistheid worden de controledoelen 2 tot en met 5 door de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener afgedekt. De fiscaal dienstverlener heeft voldoende werkzaamheden verricht, waarmee is afgedekt dat de transacties op de juiste manier in de administratie en in de aangiften zijn verwerkt en de juiste fiscale grondslagen en waarderungen zijn toegepast. Er is echter beperkt zicht op de volledigheid van de transacties in de administratie.

Niveau volledigheid

Voor het niveau volledigheid borgen de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener al deze 5 controledoelen. Hierbij heeft de fiscaal dienstverlener voldoende zicht op de volledige verantwoording van de transacties. Zo is er onder andere zicht op de volledigheid van de opbrengstverantwoording. Verder zijn de transacties juist en tijdig in de administratie en de aangiften verwerkt. Bovendien zijn de juiste fiscale grondslagen en waarderungen toegepast.

2 Differentiatie is ingevoerd met ingang van publicatie van deze leidraad. Ondernemingen die voor de publicatie al deelnamen vallen in het niveau juistheid. Indien de omvang en diepgang van de werkzaamheden daarna wijzigen, kan een ander niveau van toepassing worden.

2.10 Relatiebeheerder

Om goed invulling te kunnen geven aan horizontaal toezicht FD is relatiebeheer een belangrijk speerpunt. Dit wordt ingevuld door een relatiebeheerder van de Belastingdienst. De relatiebeheerder is de vaste contactpersoon en de spil in de samenwerking tussen de Belastingdienst en de deelnemende fiscaal dienstverlener. De relatiebeheerder is er verantwoordelijk voor dat het proces van het horizontaal toezicht FD voldoet aan de verwachtingen en draagt bij aan het behalen van de doelstellingen en het serviceniveau van het horizontaal toezicht FD. De relatiebeheerder is niet verantwoordelijk voor de inhoudelijke behandeling (heffing en inning). Het opbouwen en onderhouden van een relatie met de fiscaal dienstverlener die deelneemt aan horizontaal toezicht FD, vindt plaats op 2 niveaus: bestuurlijk en uitvoerend.

De relatiebeheerder op bestuurlijk niveau:

- heeft contacten op bestuurlijk niveau bij de fiscaal dienstverlener;
- is betrokken bij het tot stand komen van het convenant;
- neemt kennis van het kwaliteitssysteem;
- voert de bestuurlijke gesprekken met de fiscaal dienstverlener;
- is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de evaluatie;
- coördineert landelijk de uitvoering van het convenant.

De relatiebeheerder op uitvoerend niveau:

- is 1e aanspreekpunt van de vestiging van de fiscaal dienstverlener;
- onderhoudt de operationele contacten met diens kantoren/vestigingen;
- zorgt dat het afgesproken serviceniveau worden nagekomen;
- brengt de leercirkel op gang.

2.11 Serviceniveau

De Belastingdienst biedt voor het horizontaal toezicht FD een aangepast serviceniveau. Dit zijn interne en externe afspraken over een vast aanspreekpunt, snel zekerheid en aangepast toezicht (zie paragraaf 2.1).

Bij deelname aan horizontaal toezicht FD krijgt de fiscaal dienstverlener een vast aanspreekpunt bij de Belastingdienst, de relatiebeheerder. De relatiebeheerder is de vaste contactpersoon voor vragen die betrekking hebben op ondernemingen die deelnemen aan het convenant. De relatiebeheerder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het serviceniveau.

Snel zekerheid betekent het realiseren van een zo kort mogelijke behandeltermijn. Dit onderdeel van het serviceniveau wordt nader uitgewerkt in bijlage II.

2.12 Verantwoordelijke directie

De Belastingdienst is onderverdeeld in meerdere directies, waaronder MKB en GO. Horizontaal toezicht FD is belegd bij de directie MKB. In voorkomend geval draagt de directie GO ook verantwoordelijkheid gezien de deelname van middelgrote organisaties. Waar in deze leidraad gesproken wordt over de verantwoordelijke directies worden de directies MKB en GO bedoeld.

Koepel-organisatie

Koepel-organisatie

3.1	Kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie	21
3.2	Afsluiten van een koepelconvenant	21
3.3	Monitoring en evaluatie van het koepelconvenant	22
3.4	Review van het koepelconvenant	22
3.5	Gewijzigde omstandigheden	22
3.6	Beëindiging van het koepelconvenant	23
3.7	Deelname fiscaal dienstverlener via een koepelconvenant	23

Koepelorganisatie

De Belastingdienst sluit convenanten met koepelorganisaties die een bijdrage leveren aan het kwaliteitssysteem van hun leden en kwaliteitseisen stelt aan leden. De koepelorganisatie monitort of de leden voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Als een fiscaal dienstverlener lid is van een koepelorganisatie waarmee de Belastingdienst een convenant heeft gesloten, kan de fiscaal dienstverlener deelnemen via die koepelorganisatie.

Dit hoofdstuk beschrijft hoe de samenwerking tussen de Belastingdienst en de koepelorganisatie tot stand komt en hoe de werking van een koepelconvenant is. Ook wordt beschreven hoe een fiscaal dienstverlener kan deelnemen aan horizontaal toezicht via het koepelconvenant.

3.1 Kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie

De koepelorganisatie ziet toe op het interne kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Bij deelname aan het horizontaal toezicht FD moet duidelijk zijn op welke wijze de fiscaal dienstverlener inhoudelijk door de koepelorganisatie wordt ondersteund en op welke wijze de koepelorganisatie toeziet op de kwaliteit van het werk van de fiscaal dienstverlener. Iedere koepelorganisatie heeft voor zichzelf een normenkader voor de inhoud en het proces van de in dit kader uitgevoerde kwaliteitsbeoordeling. Dit noemen we het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie. De wijze waarop dit is ingericht moet voor de Belastingdienst voldoende aanknopingspunten bieden om in continuïteit op te kunnen steunen.

Het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie is het totaal van activiteiten die de koepelorganisatie voor haar leden uitvoert. Dit omvat bijvoorbeeld het aanbieden van kwaliteitshandboeken, werkprogramma's, IT-systemen, permanente educatie, vaktechnische infrastructuur, een onafhankelijke review en het opleggen van beroepsregels aan hun leden. De Belastingdienst neemt kennis van het kwaliteitsstelsel bij het aangaan en onderhouden van een koepelconvenant. De volgende ijkpunten zijn hierbij van belang (niet limitatief):

- kwalitatieve eisen aan lidmaatschap;
- normen inzake beroepsethiek;
- regels voor beëindigen van het lidmaatschap / tuchtrechtspraak;
- vakinhoudelijke ondersteuning bijvoorbeeld door permanente educatie en bureau vaktechniek;
- normen voor klantacceptatie door de fiscaal dienstverlener;
- werkprogramma's op het gebied van accountancy en/of fiscaliteit;
- een vorm van een entree-toets voor deelname aan horizontaal toezicht;
- toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende kantooroorganisatie de fiscaal dienstverlener.

3.2 Afsluiten van een koepelconvenant

Het proces van afsluiten van een koepelconvenant bestaat uit inleidende gesprekken over de wederzijdse verwachtingen en de werking van horizontaal toezicht FD. Daarna vindt een convenantbespreking plaats tussen het bestuur van de koepelorganisatie en de verantwoordelijke directie. Dit gesprek heeft als doel de toon aan de top van de koepelorganisatie vast te stellen.

Bij een positieve uitkomst van deze bespreking vindt vervolgens een verkenning van het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie plaats. Het doel van deze verkenning is zicht verkrijgen op de inrichting van het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie in het algemeen en meer specifiek de hiervoor benoemde ijkpunten. Een self assessment van het kwaliteitsstelsel door de koepel kan onderdeel uitmaken van de procedure.

De uitkomsten van de verkenning en eventueel het self assessment bespreekt de Belastingdienst met de koepel. Daarna volgt een advies aan de verantwoordelijke directie over het afsluiten van koepelconvenant. Indien daadwerkelijk wordt overgegaan tot het afsluiten van een koepelconvenant wijst de Belastingdienst een vast contactpersoon aan de koepelorganisatie toe.

3.3 Monitoring en evaluatie van het koepelconvenant

Monitoren is verzamelen van informatie door de Belastingdienst over de werking van het koepelconvenant en de samenwerking tussen de koepelorganisatie en de Belastingdienst. Monitoring is een continu proces. De informatie voor de monitoring bestaat uit het aantal, het verloop en de kwaliteit van de aangesloten fiscaal dienstverleners.

Het is voor de koepelorganisatie én voor de Belastingdienst van belang om periodiek de wederzijdse ervaringen met elkaar te bespreken en verder invulling te geven aan de leercirkel. Dit wordt gedaan tijdens het evaluatiegesprek. Het evaluatiegesprek wordt gevoerd met de bestuurlijk verantwoordelijke van de koepel. Van de zijde van de Belastingdienst neemt de vaste contactpersoon van de koepelorganisatie, een vertegenwoordiger van het management en een vertegenwoordiger van de vaktechniek deel aan dit gesprek. De evaluatie vindt minimaal 1 keer per jaar plaats.

De volgende onderwerpen komen aan de orde bij de evaluatie:

- wederzijdse ervaringen;
- delen van de informatie welke uit monitoring is verkregen;
- delen van de (verzamelde en niet herleidbare) informatie uit steekproefsgewijs geselecteerde boekenonderzoeken;
- gezamenlijk verbeterpunten benoemen;
- aanbevelingen uit eerdere evaluaties en tussentijdse afstemmingsmomenten;
- de wijze waarop invulling is of wordt gegeven aan de leercirkel.

Van de evaluatie wordt een gespreksverslag gemaakt. Dit verslag wordt met de koepelorganisatie gedeeld.

3.4 Review van het koepelconvenant

Periodiek wordt door de Belastingdienst vastgesteld of de kwaliteitswaarborgen nog voldoende ondersteuning bieden. Hierbij worden diverse stukken ingezien zoals werkprogramma's, vragenlijsten en handboeken. Onderdeel van dit onderzoek zijn interviews met de verantwoordelijke(n) voor het horizontaal toezicht en voor de reviews van het kwaliteitssysteem bij de fiscaal dienstverleners.

Deze review is uitdrukkelijk geen audit welke leidt tot een oordeel van de Belastingdienst over het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie zelf of de deelnemende kantoren. De review vindt minimaal een keer in de vijf jaar plaats. Van de review wordt een verslag gemaakt. In het verslag staan de bevindingen en een conclusie. Deze worden besproken met de koepelorganisatie.

3.5 Gewijzigde omstandigheden

Gedurende de looptijd van het convenant kunnen de omstandigheden veranderen. Bij de Belastingdienst kunnen veranderingen optreden, zoals veranderingen in uitvoerings- en toezichtstrategie en veranderingen in de organisatie.

Bij de koepelorganisatie kunnen veranderingen optreden door onder andere bestuurs of aandeelhouderswisselingen, wijzigingen in de organisatie en de structuur. Beide partijen stellen dergelijke verandering aan de orde op het moment dat deze zich voordoen. Daarbij bezien zij ook wat de veranderingen voor het convenant betekenen. Als de veranderingen ingrijpend zijn, kan het zinvol zijn de uitgangspunten van het convenant nog eens door te nemen en te bevestigen. Dit kan eventueel ook aanleiding zijn voor een extra review van de kwaliteitswaarborgen of het beëindigen van het convenant.

3.6 Beëindiging van het koopelconvenant

Wanneer een van beide partijen het convenant wil opzeggen, volgt mondeling overleg. De contactpersoon van de koopelorganisatie treedt altijd in overleg met de verantwoordelijke directie. Degene die het convenant wil beëindigen deelt de redenen daarvan schriftelijk mee.

Als de Belastingdienst meent dat er tekortkomingen en/of verbeterpunten zijn in het kwaliteitsstelsel worden deze besproken met de koopelorganisatie en worden afspraken gemaakt. Zo nodig wordt de koopel aangesproken op het nakomen van de afspraken. De uiterste consequentie kan het beëindigen van het koopelconvenant zijn. De Belastingdienst zal het convenant alleen onder zwaarwegende omstandigheden opzeggen.

3.7 Deelname fiscaal dienstverlener via een koopelconvenant

Als een fiscaal dienstverlener zich wil aansluiten bij horizontaal toezicht FD, meldt hij zich bij een aangesloten koopelorganisatie. Bij het aanmelden voor horizontaal toezicht door een fiscaal dienstverlener voert de koopelorganisatie een beoordeling van het kwaliteitssysteem van die fiscaal dienstverlener uit, voor zover dit niet periodiek gebeurt. Hiermee beoordeelt de koopelorganisatie of het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener voldoende is voor deelname aan horizontaal toezicht FD via hun koopelconvenant. Na akkoord van de koopelorganisatie volgen de convenantbesprekingen met de fiscaal dienstverlener conform paragraaf 4.1. Na positieve afronding van de convenantbesprekingen sluiten de koopelorganisatie, de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst een convenant.

Dit convenant is een 3-partijenovereenkomst met een looptijd van 5 jaar¹. In de 3-partijenovereenkomst, verklaart de fiscaal dienstverlener dat inhoudelijk kennis is genomen van het koopelconvenant tussen de Belastingdienst en de koopelorganisatie en dat hij zich hieraan verbindt. De overeenkomst vervalt zodra 1 van de 3 partijen deelname beëindigt. Mocht deze situatie zich voordoen dan zullen afspraken worden gemaakt om tot afwikkeling te komen. De geldigheid van het fiscaal dienstverlenersconvenant is door de 3-partijenovereenkomst tevens afhankelijk van het lidmaatschap van de fiscaal dienstverlener aan de koopelorganisatie.

Telkens als de looptijd van een fiscaal dienstverlenersconvenant is verstreken, zal de koopel opnieuw moeten bevestigen dat het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener voldoet. Daarom tekent ook de koopelorganisatie het convenant elke 5 jaar bij verlengen. Hierdoor houdt de koopel een actieve rol gedurende de looptijd van het convenant.

¹ Tot het verschijnen van deze leidraad werden door de Belastingdienst fiscaal dienstverlenersconvenanten voor onbepaalde tijd afgesloten. De Belastingdienst zal deze convenanten omzetten in een convenant voor 5 jaar of de samenwerking op een andere manier voortzetten.

Convenant- bespreking en het sluiten van een convenant (stap 1)

Convenant- bespreking en het sluiten van een convenant (stap 1)

4.1	Convenantbesprekingen	26
4.2	Kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener	27
4.3	Afsluiten fiscaal dienstverleners convenant	29

Convenantbespreking en het sluiten van een convenant (stap 1)

Dit hoofdstuk gaat over stap 1 van het horizontaal toezicht met de fiscaal dienstverlener. Deze stap is gericht op het 'willen' (de intentie van de fiscaal dienstverlener om zich te conformeren aan de werkwijze en uitgangspunten van horizontaal toezicht) en het 'kunnen' (is de fiscaal dienstverlener in staat om aangiften te verzorgen die aan de norm voldoen). Belangrijk uitgangspunt is dat de deelnemende fiscaal dienstverlener beschikt over een adequaat werkend kwaliteitssysteem.

Als een fiscaal dienstverlener lid is van een koepelorganisatie waarmee de Belastingdienst een convenant heeft gesloten, neemt de fiscaal dienstverlener in principe deel via de betreffende koepelorganisatie. Een convenant kan ook rechtstreeks met een fiscaal dienstverlener worden afgesloten, dit is een zogenaamd zelfstandig dienstverlenersconvenant. Bij een convenant via een koepelorganisatie steunt de Belastingdienst op de kwaliteitswaarborgen die de koepelorganisatie biedt. Daardoor is het proces dat leidt tot ondertekening hierbij minder uitgebreid dan bij een zelfstandig convenant. Er dient contact opgenomen te worden met de verantwoordelijke directie voordat convenantbesprekingen worden gevoerd met een fiscaal dienstverlener die niet is aangesloten bij een van de deelnemende koepels.

Het proces naar het afsluiten van het convenant bestaat uit 2 stappen: de convenantbesprekingen en het kennis nemen van het kwaliteitssysteem. De convenantbesprekingen zijn gericht op de intentie van de fiscaal dienstverlener, het willen. Het kennis nemen van het kwaliteitssysteem is gericht op het kunnen.

4.1 Convenantbesprekingen

Het startpunt van een traject naar een convenant is het bespreken van 'het willen', tijdens de zogenaamde convenantbesprekingen. Dit bespreekt de Belastingdienst met de hoogste leiding van de fiscaal dienstverlener. Van de zijde van de Belastingdienst neemt een vertegenwoordiger van het management deel aan dit gesprek. Commitment op managementniveau is voor beide partijen een kritische succesfactor.

De convenantbesprekingen vangen aan met een kennismaking, waarbij de inrichting van de organisatie van de fiscaal dienstverlener ook aan de orde komt. Het kan zijn dat er meerdere besprekingen nodig zijn om te komen tot voldoende inzicht of het afsluiten van een convenant voor beide partijen wenselijk is.

Om voldoende inzicht te krijgen in 'het willen' van de fiscaal dienstverlener is de toon aan de top een belangrijk onderdeel van de convenantbespreking. Hierbij wordt gesproken over de houding van fiscaal dienstverlener tegenover samenwerking met de Belastingdienst en of hij een relatie wil aangaan gebaseerd op (wederzijdse) transparantie, begrip en vertrouwen. Daarnaast worden de wederzijdse verantwoordelijkheden en verwachtingen besproken en de ervaringen in contacten met elkaar.

Verder deelt de Belastingdienst het doel van en de werkwijze binnen het horizontaal toezicht en geeft een toelichting op de wijze waarop de convenantaangiften binnen het horizontaal toezicht wordt getoetst. De Controleaanpak Belastingdienst (CAB) en de door de Belastingdienst gehanteerde materialiteitstabel worden gedeeld.

1 CAB is de Controle Aanpak Belastingdienst. Deze is gepubliceerd op belastingdienst.nl

Bij het afsluiten van het fiscaal dienstverlenersconvenant maakt de fiscaal dienstverlener een inschatting van het percentage klanten dat kan worden aangemeld. De daarop gebaseerde afspraken over het aanmeldpercentage worden vastgelegd 2.

Van de convenantbesprekingen worden gespreksverslagen gemaakt die worden gedeeld met de fiscaal dienstverlener.

4.2 Kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener

De Belastingdienst sluit alleen convenanten met fiscaal dienstverleners indien zij een adequaat kwaliteitssysteem hebben, op basis waarvan de fiscaal dienstverlener borgt dat de aangifte aanvaardbaar is ('het kunnen'). Uiteraard is een aantoonbaar werkend kwaliteitssysteem hier geen garantie voor. Het vormt echter wel een belangrijke randvoorwaarde. Opzet en bestaan van een dergelijk kwaliteitssysteem is daarom een voorwaarde voor deelname aan horizontaal toezicht FD. Om die reden is het noodzakelijk zicht te krijgen op het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener voordat het convenant wordt afgesloten. Dit vormt, samen met de informatie over houding en gedrag ('het willen') de basis voor het afsluiten van een convenant met een fiscaal dienstverlener.

Als een fiscaal dienstverlener lid is van een aangesloten koepelorganisatie, voert deze koepelorganisatie een toetsing van het kwaliteitssysteem uit. De Belastingdienst zal in dit geval steunen op de bevindingen van de koepelorganisatie en geen zelfstandige verkenning uitvoeren.

Als een fiscaal dienstverlener echter opteert voor een zelfstandig convenant, voert de Belastingdienst een verkenning van het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener uit om zicht te krijgen op dat systeem. Deze werkzaamheden kunnen niet worden aangemerkt als een zelfstandige audit van het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Op basis van de verkenning van het kwaliteitssysteem besluit de Belastingdienst of er voldoende vertrouwen is dat het kwaliteitssysteem zal leiden tot aangiften die aan de norm voldoen.

De verkenning van een kwaliteitssysteem

Maatregelen in een kwaliteitssysteem kunnen worden beschreven in termen van opzet, bestaan en werking. De opzet geeft de wijze weer waarop een fiscaal dienstverlener het fiscale proces heeft ingericht. Vaak is dit beschreven in handboeken. Het bestaan omvat de wijze waarop de fiscale processen daadwerkelijk binnen een kantoor zijn geïmplementeerd. Dit wijkt soms af van de beschrijvingen of intenties. Bij de werking van het kwaliteitssysteem gaat het om de vraag of de processen effectief en in continuïteit zijn uitgevoerd zoals in de opzet beschreven.

De verkenning die de Belastingdienst uitvoert voor een zelfstandig fiscaal dienstverlenersconvenant richt zich op de opzet en het bestaan van de ijkpunten van het kwaliteitssysteem die voor de Belastingdienst belangrijk zijn. De Belastingdienst stelt gedurende de verkenning niet de werking van het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener vast. Een self assessment door de fiscaal dienstverlener van het kwaliteitssysteem kan onderdeel uitmaken van de procedure.

Een kwaliteitssysteem van een fiscaal dienstverlener bestaat uit richtlijnen en procedures. De verantwoordelijkheid voor het kwaliteitssysteem ligt bij de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Deze zorgt ervoor dat de procedures en richtlijnen intern bekend zijn, geïmplementeerd zijn, actueel gehouden worden en dat toezicht wordt gehouden op de naleving van de procedures en richtlijnen.

2 Voor het verschijnen van deze leidraad zijn hierover niet altijd bindende afspraken gemaakt. Gestreefd wordt naar een aanmeldpercentage van minimaal 30% van het potentieel

Belangrijke ijkpunten voor de Belastingdienst bij de verkenning van een kwaliteitssysteem zijn (niet limitatief):

Fiscale strategie

- Interne normen inzake beroepsethiek. De richtlijnen en procedures die zich richten op het waarborgen dat in de dagelijkse praktijk wordt voldaan aan eisen van beroepsethiek, zoals onder meer integriteit, eerlijkheid, objectiviteit, onafhankelijkheid en zorgvuldigheid. Hiermee zorgt de leiding mede voor een juiste 'toon aan de top'.
- Criteria voor klantacceptatie, opdrachtaanvaarding en opdrachtcontinuïteit. Belangrijke aspecten hierbij zijn de integriteit van de opdrachtgever, de beschikbare deskundigheid, de capaciteit van het kantoor en waarborgen dat de opdrachten in overeenstemming zijn met de eisen van wet en regelgeving en vaktechnische richtlijnen. Ook voor het geven van adviezen wordt geborgd dat deze binnen kaders van wet en regelgeving en relevante jurisprudentie blijven.

Fiscale organisatie

Procedures en richtlijnen om de deskundigheid en vakbekwaamheid voor de fiscale werkzaamheden die door het kantoor worden uitgevoerd te borgen. En de aanwezigheid van een vaktechnische structuur om de vaktechniek te borgen, bijvoorbeeld door een bureau vaktechniek.

Risicoanalyse

Aandacht voor risico's die het behalen van de doelstellingen van horizontaal toezicht bedreigen of veroorzaken dat afspraken met de Belastingdienst niet kunnen worden nagekomen zoals risico's bij klantacceptatie of signalen van belastingontduiking, witwassen of terrorisme.

Fiscale beheersing

Hieronder vallen de maatregelen om de risico's af te dekken. Dat kan door werkprogramma's per soort opdracht en dossiervorming waardoor de uitvoering en resultaten van de werkzaamheden terug te vinden zijn.

Interne monitoring

Dit betreft een vorm van continue monitoring, ofwel controlemaatregelen die onderdeel uitmaken van het reguliere proces, zoals collegiaal overleg bij wisseling van adviseur en het 4-ogenprincipe. Met dit laatste wordt bijvoorbeeld bedoeld de beoordeling van de verrichte werkzaamheden door de leidinggevende of screening advies en aangifte door een fiscalist. Daarnaast zorgt de leiding van het kantoor ook voor afzonderlijke evaluatie. Dit betreft controlemaatregelen die buiten het proces om, achteraf worden uitgevoerd met als doel dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing relevant en effectief is en blijft door onder meer voortdurende aandacht voor de evaluatie daarvan. Onderdeel daarvan is bijvoorbeeld een interne inspectie (review) van dossiers van afgeronde opdrachten. De onafhankelijkheid van deze toetsing versterkt het vertrouwen in het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener.

Interne rapportage

Rapportages over de effectiviteit van de eigen processen van de fiscaal dienstverlener. Zoals interne melding uitkomsten kwaliteitsbewaking, interne meldingen over effectiviteit en meldingen WWFT (Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme)

Van de verkenning wordt een verslag gemaakt. In het verslag staan de bevindingen over het 'kunnen' van de fiscaal dienstverlener. Als tijdens deze verkenning informatie is verkregen over de fiscale houding van de fiscaal dienstverlener (het 'willen'), dan wordt dit tevens in het verslag opgenomen. De verkenning van de Belastingdienst eventueel met de uitkomsten van de self-assessment wordt besproken met de fiscaal dienstverlener. Daarna volgt een advies aan de verantwoordelijke directie over het afsluiten van een zelfstandig convenant. De verantwoordelijke directie beslist op basis van het advies of het zelfstandig convenant wordt afgesloten. De fiscaal dienstverlener ontvangt een kopie van dit verslag en de uitkomst.

4.3 Afsluiten fiscaal dienstverleners convenant

De relatiebeheerder op bestuurlijk niveau is verantwoordelijk voor het opstellen en ondertekenen van het convenant. Het fiscaaldienstverlenersconvenant heeft een looptijd van 5 jaar. Bijlage I bevat standaard convenantteksten die hiervoor dienen te worden gebruikt. Als het gebruik van het standaardconvenant in een specifieke situatie niet toereikend lijkt te zijn, neemt de beoogde relatiebeheerder contact op met de verantwoordelijke directie.

Indien de fiscaal dienstverlener deelneemt via een koepelorganisatie is sprake van een 3-partijenovereenkomst. In deze 3-partijenovereenkomst, verklaart de fiscaal dienstverlener dat inhoudelijk kennis is genomen van het koepelconvenant tussen de Belastingdienst en de koepelorganisatie en dat hij zich hieraan verbindt. Een zelfstandig dienstverlenersconvenant is een 2-partijenovereenkomst. De tekst van het convenant blijft voor het overige ongewijzigd.

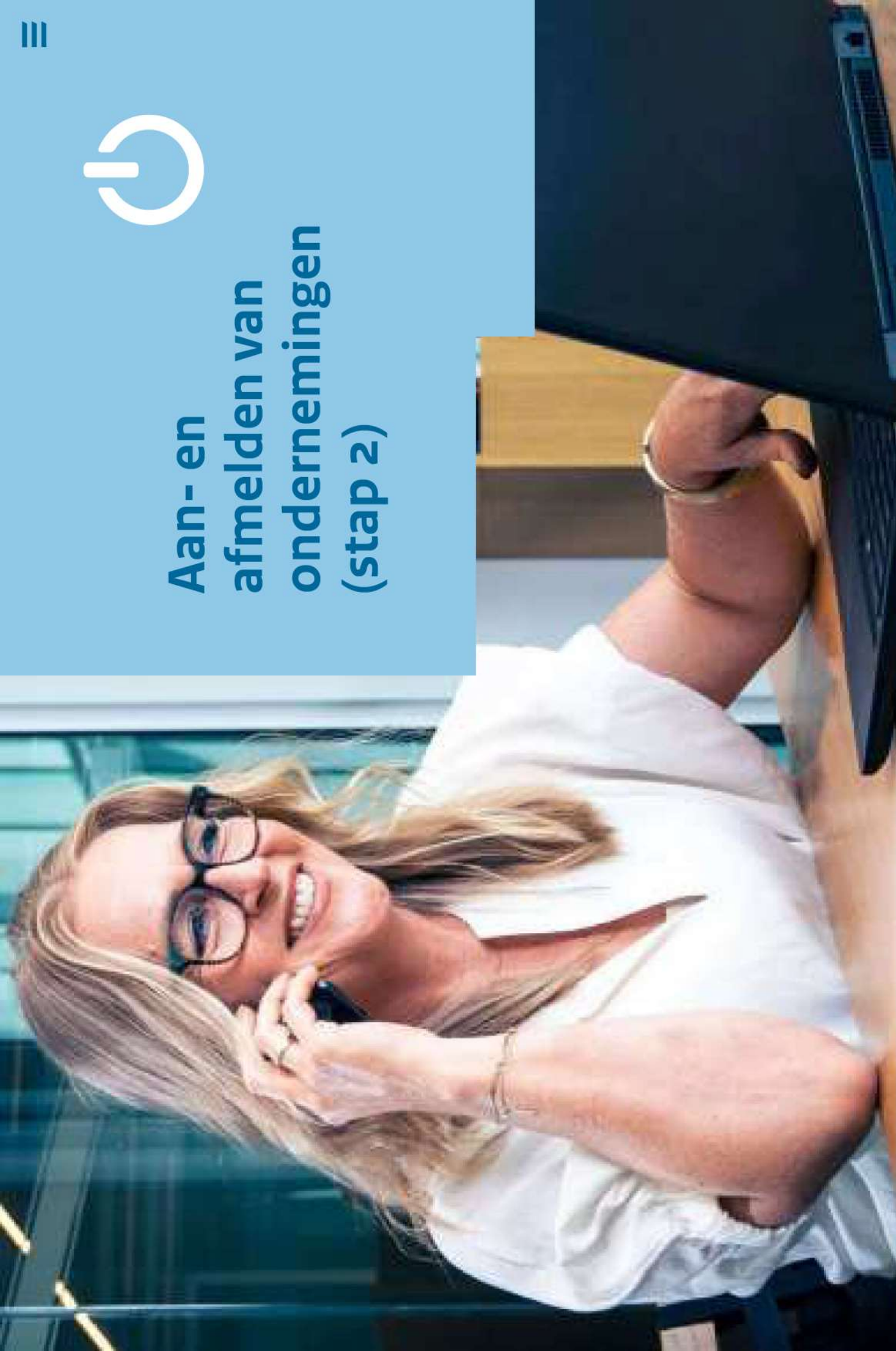
Werkafspraken rondom het afsluiten van het convenant:

- Alle partijen ondertekenen het convenant en ontvangen hiervan een exemplaar.
- Als de convenantpartij publiciteit wil geven aan de ondertekening wordt dit vooraf met de Belastingdienst afgestemd.
- Als een fiscaal dienstverlener meerdere vestigingen heeft, organiseert de relatiebeheerder op bestuurlijk niveau voor elke vestiging een relatiebeheerder op uitvoerend niveau.
- De fiscaal dienstverleners met wie een convenant is afgesloten, worden op belastingdienst.nl gepubliceerd. De relatiebeheerder zorgt voor publicatie.

Aan- en afmelden van ondernemingen (stap 2)

Aan- en afmelden van ondernemingen (stap 2)

5.1	Uitgangspunten deelname onderneming	32
5.2	Opting Out	33
5.3	Logistiek proces van aanmelden	33
5.4	Beperkte beoordeling	33
5.5	Afmelden van ondernemingen	34

Aan- en afmelden van ondernemingen (stap 2)

In dit hoofdstuk is opgenomen welke ondernemingen deel kunnen nemen aan horizontaal toezicht FD en hoe het logistieke proces verloopt voor het aanmelden van een onderneming bij een fiscaal dienstverlenersconvenant. Ook is het proces van afmelden beschreven.

5.1 Uitgangspunten deelname onderneming

De fiscaal dienstverlener bepaalt op basis van zijn klantkennis welke ondernemingen hij geschikt vindt voor deelname. Bij deze keuze houdt hij er onder andere rekening mee dat:

- hij voldoende positieve klantkennis heeft;
- de onderneming zijn administratie voldoende op orde heeft;
- hij bij de onderneming voldoende werkzaamheden verricht om de kwaliteit van de aangifte te kunnen borgen. De omvang en diepgang van de werkzaamheden bepalen welk niveau van aangepast toezicht van toepassing is;
- de onderneming de uitgangspunten van horizontaal toezicht onderschrijft (zie paragraaf 1.1);
- de onderneming niet tot een van de uitgezonderde categorieën behoort (zie paragraaf 1.5).

De fiscaal dienstverlener benadert de onderneming met de vraag of deze wil deelnemen aan horizontaal toezicht FD. Als de onderneming wil deelnemen, wordt dit vastgelegd. De wijze waarop dit gebeurt is vormvrij. Belangrijk is dat vaststaat dat de onderneming:

- een relatie wil met de Belastingdienst op basis van vertrouwen, begrip en transparantie;
- de gegevens voor het opmaken van een convenantaangifte tijdig, juist en volledig zal aanleveren
- de verschuldigde belasting juist, tijdig en volledig wil betalen;
- de fiscaal dienstverlener machtigt voor belangenbehartiging bij de invordering (zie hoofdstuk 10).

De fiscaal dienstverlener beoordeelt welk niveau van horizontaal toezicht FD van toepassing is op basis van de door hem verrichte werkzaamheden en legt dit vast. De verantwoordelijkheid voor de indeling ligt bij de fiscaal dienstverlener.

De Belastingdienst hecht er belang aan dat de FD zijn klant aanmeldt voor de middelen die in het convenant zijn opgenomen. De aan de ondernemingen gelieerde klanten van de FD kunnen ook worden aangemeld. De fiscaal dienstverlener mag ook aangiften aanmelden die hij niet zelf verzorgt, als hij meent dat hij voldoende werkzaamheden verricht om de kwaliteit van de aangifte te borgen.

Periodiek beoordeelt de fiscaal dienstverlener of de onderneming nog aan de voorwaarden voor deelname aan horizontaal toezicht voldoet. Ook heeft hij aandacht voor de tijdige afmelding.

5.2 Opting Out

De fiscaal dienstverlener kan kiezen voor opting out. Het uitgangspunt hierbij is dat de fiscaal dienstverlener alle ondernemingen uit zijn klantenpakket in principe aanmeldt voor horizontaal toezicht FD. Van belang bij opting out is dat de fiscaal dienstverlener een bewuste afweging maakt wie niet aangemeld worden. De relatiebeheerder (op bestuurlijk niveau) maakt afspraken over de invulling indien gebruik gemaakt wordt van opting out.

Opting out is geen andere vorm van horizontaal toezicht FD. De eisen voor aanmelding zijn inhoudelijk niet anders dan voor individuele aanmeldingen en er zijn geen aanvullende kwaliteitseisen. Het proces van aanmelding en de beperkte beoordeling zijn voor opting out hetzelfde als voor iedere andere aanmelding.

Het is essentieel dat de onderneming zich ook bij opting out bewust is van zijn deelname aan horizontaal toezicht FD.

5.3 Logistiek proces van aanmelden

De fiscaal dienstverlener verzorgt de aanmelding. Voor de manier van aanmelden zie bijlage III. De aangemelde onderneming kan onder een ander Belastingkantoor vallen dan waar de relatiebeheerder werkzaam is. Het competente Belastingkantoor van de onderneming blijft verantwoordelijk voor die onderneming. De relatiebeheerder zorgt in deze gevallen voor afstemming met het competente Belastingkantoor.

Voor wat betreft het aanmelden van ondernemingen die in een fiscale eenheid zitten, moeten alle tot de fiscale eenheid behorende fiscale nummers vermeld worden op het formulier. Dus voor de vennootschapsbelasting de moedermaatschappij én alle gevoegde dochtermaatschappijen en voor de btw het fiscale nummer van de fiscale eenheid én de fiscale nummers van alle tot de fiscale eenheid btw behorende belastingplichtigen.

5.4 Beperkte beoordeling

Nadat de fiscaal dienstverlener een onderneming heeft aangemeld, voert de relatiebeheerder een beperkte beoordeling van de aanmelding uit (of hij laat deze onder zijn verantwoordelijkheid uitvoeren). Deze beoordeling omvat 3 onderdelen die samen de beperkte beoordeling vormen:

- administratieve toets
- globale inhoudelijke toets
- afronden lopende problematiek

In de volgende paragrafen zijn aandachtspunten opgenomen voor het uitvoeren van de onderdelen van de beperkte beoordeling. Na deze beoordeling moet de onderneming worden opgenomen in de relevante systemen als deelnemer aan horizontaal toezicht via het convenant van zijn fiscaal dienstverlener.

Het streven is om de beperkte beoordeling binnen twee weken af te ronden. De fiscaal dienstverlener krijgt binnen deze termijn bericht van het resultaat van de beperkte beoordeling. Eventuele bijzonderheden worden met de fiscaal dienstverlener gedeeld. Alle aangiften die na deze datum worden ingediend worden aangemerkt als convenantaangiften. Daarnaast ontvangt de onderneming een bevestiging van de aanmelding.

Als bij een aanmelding blijkt dat het om een organisatie gaat die onder de directie GO categorie Middelgroot valt, neemt de relatiebeheerder contact op met de klantcoördinator. De klantcoördinator voert de beperkte beoordeling uit. Mocht daar aanleiding toe zijn, dan bespreekt de klantcoördinator, in afstemming met de relatiebeheerder, het klantbeeld (van het betreffende onderdeel) van de organisatie met de fiscaal dienstverlener. De bespreking heeft als doel te beoordelen of de organisatie kan deelnemen aan HT FD en de gevolgen voor het behandelplan van de gehele entiteit. Als er een gesprek wordt gevoerd is de termijn voor de beperkte beoordeling vier weken.

Administratieve toets

Bij de administratieve toets wordt beoordeeld tot welke directie de onderneming behoort. Daarnaast wordt de volledigheid en de juistheid van de aanmelding gecontroleerd. Ook wordt beoordeeld of alle relaties van de aangemelde onderneming correct in de systemen van de Belastingdienst zijn opgenomen. Indien de aanmelding ziet op een van de uitgezonderde categorieën zoals vermeld in paragraaf 1.5, meldt de relatiebeheerder dit terug aan de fiscaal dienstverlener.

Globale inhoudelijke toets

Inhoudelijk mogen er geen belemmeringen zijn voor deelname aan horizontaal toezicht FD. Bij de globale inhoudelijke toets wordt de klanthistorie beoordeeld op relevante signalen, zoals:

- bevindingen uit klantcontacten en toezichtactiviteiten;
  - concrete signalen van belastingontduiking, witwassen of andere ernstige feiten;
- Als er sprake is van dergelijke signalen vindt er eerst *overleg plaats met de competente boetefraudecoördinator*
- betalingsachterstanden.
- Als er sprake is van betalingsachterstanden moet er overleg met de competente ontvanger plaatsvinden of sprake is van betalingsonwil.

Afronden lopende problematiek

Een van de doelen van horizontaal toezicht is het komen tot een effectieve en efficiënte werkwijze om de rechtszekerheid te vergroten. Hiertoe bevorderen de onderneming, de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst het werken in de actualiteit. Om werken in de actualiteit mogelijk te maken, moet lopende problematiek worden afgerond.

Het afronden van lopende problematiek omvat alle kwesties die werken in de actualiteit belemmeren en een soepele samenwerking kunnen frustreren. Het kan gaan om lopende boekenonderzoeken, openstaande aangiften en bezwaarschriften. Ook procedurele zaken, zoals achterstanden in het verstrekken van informatie bij de aangiftebehandeling of bij belastingcontroles, vallen hieronder. Onder lopende

problematiek vallen in beginsel uitsluitend al bekende zaken. Er wordt voor de beperkte beoordeling geen uitgebreider onderzoek gedaan dan nodig voor de afhandeling van de bekende lopende problematiek.

Als een openstaand proces in behandeling is, overlegt de relatiebeheerder of de klantcoördinator met de behandelaar. Waar mogelijk wordt de behandeling versneld afgedaan. Als de behandeling niet kan worden afgedaan voordat de beperkte beoordeling is afgerond, neemt de relatiebeheerder of klantcoördinator direct contact op met de fiscaal dienstverlener over de consequenties van de openstaande behandeling. De openstaande processen die nog niet in behandeling zijn genomen moeten waar mogelijk versneld worden afgehandeld.

5.5 Afmelden van ondernemingen

Als de aangemelde onderneming niet langer kan of wil meedoen aan horizontaal toezicht of overstapt naar een andere fiscaal dienstverlener, dient deze te worden afgemeld. De fiscaal dienstverlener meldt aan de Belastingdienst dat de onderneming niet langer deelneemt. Voor de manier van afmelden zie bijlage III

Er zijn diverse omstandigheden waaruit een afmelding volgt. Hiervan wordt een aantal besproken.

Afmelding door onderneming of de fiscaal dienstverlener

De onderneming kan of wil niet langer deelnemen. De nieuw in te dienen aangiften zijn vanaf de datum van afmelden geen convenantaangiften meer. De fiscaal dienstverlener zorgt voor afmelding.

Overstappen naar een andere fiscaal dienstverlener

Een onderneming kan besluiten over te stappen naar een andere fiscaal dienstverlener. In dat geval moet de onderneming bij de oude fiscaal dienstverlener worden afgemeld, ook als hij overstapt naar een andere fiscaal dienstverlener met convenant. De aangiften die worden ingediend na de datum van afmelden zijn geen convenantaangiften meer. De nieuwe fiscaal dienstverlener kan de klant aanmelden.

Opheffing of fusie van de onderneming

Wanneer een onderneming ophoudt te bestaan of fuseert, eindigt de deelname aan horizontaal toezicht op de opheffingsdatum. De aangiften die gaan over de periode tot en met de opheffingsdatum mogen nog onder het convenant worden ingediend, mits de fiscaal dienstverlener voldoende werkzaamheden verricht. De fiscaal dienstverlener zorgt voor afmelding na afhandeling van de laatste aangifte. Een eventueel nieuwe (voorgezette) rechtsvorm kan door de fiscaal dienstverlener worden aangemeld.

Faillissement

Bij een faillissement zal de curator optreden in de plaats van de failliet. De curator is de enige die vanaf dat moment nog handelend mag optreden. Daarom kan de failliet vanaf de faillissementsdatum niet langer deelnemen aan horizontaal toezicht. De fiscaal dienstverlener zorgt voor afmelding.

De aangiften die worden ingediend na datum van faillissement zijn geen convenantaangiften meer.

Overlijden

In geval van overlijden is maatwerk noodzakelijk. De fiscaal dienstverlener maakt afspraken met de relatiebeheerder over de datum van afmelding. Als het om een persoon gaat die onder de directie GO categorie middelgroot valt, worden afspraken met de klantcoördinator gemaakt. Voor het vaststellen van de einddatum is bepalend in hoeverre de fiscaal dienstverlener de kwaliteit van de nog in te dienen aangifte kan borgen. De uiterste datum van afmelding is na afhandeling van de laatste aangifte (Fformulier). De fiscaal dienstverlener zorgt voor afmelding.

Afmelding door de Belastingdienst

Er zijn omstandigheden mogelijk die leiden tot beëindiging van deelname aan horizontaal toezicht (zie hoofdstuk 12).

Het uitgangspunt is dat de Belastingdienst deelname alleen onder zwaarwegende omstandigheden opzegt. De Belastingdienst informeert de fiscaal dienstverlener over de afmelding.

Vooroverleg (stap 3)

Vooroverleg (stap 3)

6.1	Verzoek om vooroverleg	38
6.2	Agree to disagree	39
6.3	Aanvragen van beschikkingen	40

Vooroverleg (stap 3)

Dit hoofdstuk gaat over stap 3 van het horizontaal toezicht FD. De belangrijkste functie van vooroverleg is dat het zowel de onderneming als de Belastingdienst zekerheid biedt over de fiscale positie. Door middel van vooroverleg wordt de kwaliteit van de aangifte vooraf versterkt. Binnen horizontaal toezicht neemt vooroverleg een belangrijke plaats in, omdat de Belastingdienst er vanuit gaat dat in de convenantaangiften geen discussiepunten meer aanwezig zijn en de aangifte daardoor in beginsel direct kan worden afgedaan. Vooroverleg geeft zicht op elkaars professionaliteit en intenties en op de kwaliteit van producten en dienstverlening.

Het is mogelijk dat de Belastingdienst en de fiscaal dienstverlener bij vooroverleg het niet eens worden over toepassing van een rechtsregel of de fiscale duiding van de feiten. Dit is een situatie van *agree to disagree*. Dit komt ook aan de orde in dit hoofdstuk.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan de verwerking van de aanvragen voor een beschikking.

6.1 Verzoek om vooroverleg¹

Vooroverleg wordt gevoerd als de fiscale kwalificatie van feiten of de interpretatie of toepassing van het (belasting)recht aangaande die feiten niet (geheel) duidelijk is. Mogelijk verschillende opvattingen bespreken de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst vooraf met elkaar². Vooroverleg wordt gevoerd over relevante fiscale zaken. De term 'relevante' heeft hier zowel een kwantitatieve als kwalitatieve betekenis: zowel de aard als de financiële omvang en complexiteit van de kwestie. Vertrekpunt voor het aanvragen van vooroverleg is de inschatting van de fiscaal dienstverlener dat de Belastingdienst een ander standpunt zou kunnen innemen. De Belastingdienst vraagt hiermee van de fiscaal dienstverlener om zich in zijn standpunt te verplaatsen.

Het vooroverleg wordt zoveel mogelijk in de actualiteit gevoerd, maar in elk geval voor of uiterlijk op het moment dat de aangifte wordt ingediend. Voordat vooroverleg bij de Belastingdienst wordt ingediend, wordt gebruik gemaakt van de vaktechnische infrastructuur die de fiscaal dienstverlener ter beschikking staat.

Vooroverleg vindt in alle gevallen plaats op basis van concrete casussen. Het verzoek moet een duidelijke omschrijving van de casus bevatten, waarover een standpunt wordt gevraagd, inclusief alle relevante feiten en omstandigheden en, indien betrekking hebbend op de toepassing van het recht, een helder standpunt of een heldere zienswijze of conclusie bevatten over de fiscale consequenties van de voorgelegde casus. Bij het vooroverleg is het uitgangspunt dat we vertrouwen op een juiste en volledige weergave

- 1 Voor een verzoek om vooroverleg is het Handboek Vooroverleg van de Belastingdienst van toepassing. In het Handboek Vooroverleg worden de kaders voor het vooroverleg zoals vastgesteld in het Besluit fiscaal bestuursrecht nader uitgewerkt. Ook het Besluit vooroverleg rulings met een internationaal karakter is van toepassing.
- 2 De transparantie binnen horizontaal toezicht FD, brengt met zich mee dat de fiscaal dienstverlener ook in overleg treedt als de Belastingdienst, op basis van het besluit vooroverleg rulings, mogelijkterwils geen zekerheid zal verlenen.

van het feitencomplex. Wel kan de Belastingdienst om nadere informatie vragen als dit naar zijn oordeel noodzakelijk is voor het beoordelen van de casus. De behandelaar van het vooroverleg informeert de relatiebeheerder op het moment dat dit zich voordoet. De fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst zullen door samenwerking maatgevoel ontwikkelen voor de onderwerpen die in vooroverleg moeten worden gebracht. Ook dit is een onderwerp van de leercirkel.

De Belastingdienst verplaatst zich ook in de positie van de fiscaal dienstverlener en de onderneming. De vraag is of de voorgestelde oplossing past binnen wet en regelgeving.

De fiscaal dienstverlener levert het verzoek met onderbouwing schriftelijk³ ter attentie van de relatiebeheerder aan. De relatiebeheerder zorgt dat het verzoek onmiddellijk in behandeling wordt genomen. Uitgangspunt hierbij is dat het vooroverleg wordt behandeld door het competente belastingkantoor (MKB of GO) van de betreffende onderneming. Om de snelheid te bevorderen, kan de fiscaal dienstverlener het verzoek van een middelgrote organisatie ook rechtstreeks aan de klantcoördinator sturen.

De Belastingdienst verwacht van de fiscaal dienstverlener dat hij zijn standpunten voor vooroverleg tijdig voorlegt. De Belastingdienst verplicht zichzelf snel te reageren op verzoeken om vooroverleg en het eigen standpunt duidelijk te maken. De Belastingdienst houdt hierbij rekening met de belangen van de fiscaal dienstverlener en de onderneming en de complexiteit van het verzoek. De relatiebeheerder bewaakt dit proces en de voortgang. Als een inhoudelijk antwoord minder snel kan worden gegeven, bespreekt de relatiebeheerder het proces met de fiscaal dienstverlener. Voor een nadere toelichting hierop zie bijlage II, uitwerking van het serviceniveau.

³ Onder schriftelijk wordt ook verstaan per email

6.2 Agree to disagree

De fiscaal dienstverlener en de onderneming behouden het recht om een eigen standpunt in te nemen. De algemeen geldende regels voor bezwaar en beroep zijn van toepassing. Uitgangspunt is dat uit het vooroverleg alle relevante feiten en omstandigheden bekend zijn, zodat enkel nog de toepassing van een rechtsregel, de fiscale duiding of de waardering van de feiten een vraagstuk kan zijn.

De aangifte waarbij sprake is van agree to disagree moet in de systemen van de Belastingdienst herkenbaar zijn. Hoe de fiscaal dienstverlener dit bij het indienen van de aangifte moet aangeven, wordt in het volgende hoofdstuk beschreven.

Het kan voorkomen dat een situatie van agree to disagree ziet op een rechtsvraag die veel convenantaangiften raakt. Voor dit soort meervoudige agree to disagree-situaties is binnen horizontaal toezicht FD, binnen de grenzen van paragraaf 10 BFB, een proces ingericht met afspraken om hier op een efficiënte wijze mee om te gaan. Voorwaarden om afspraken te kunnen maken is onder andere dat het gaat om een belangrijk aantal identieke zaken, dat zijn casussen met één of een beperkt aantal eenduidige rechtsvragen, met een relevant fiscaal belang. Hierbij mogen de individuele omstandigheden geen rol spelen.

Op het moment dat een fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst geen overeenstemming bereiken bij een verzoek om vooroverleg en de fiscaal dienstverlener van mening is dat het hier om een groot aantal casussen gaat, meldt hij dit bij de relatiebeheerder. Deze zal het proces voor meervoudige agree to disagree-situaties in gang zetten binnen de verantwoordelijk directie, de vaktechniek en procesregie. Het is hierbij van belang dat deze melding in een zo vroeg mogelijk stadium gebeurt, zodat het proces ook tijdig gestart kan worden.

De Belastingdienst start het proces met een quick scan om de rechtsvraag en de omvang van de casus in kaart te brengen. In overleg met de fiscaal dienstverlener en vaktechniek leidt het proces tot een besluit of er sprake is van een eenvoudige agree to disagree-situatie en op welke manier daarmee omgegaan wordt. In het hele proces wordt de koepelorganisatie betrokken zonder herleidbare gegevens te delen.

6.3 Aanvragen van beschikkingen

Naast verzoeken om vooroverleg zijn er ook aanvragen van in de belastingwet geregelde beschikkingen. Voor bepaalde aanvragen is een specifiek serviceniveau afgesproken. In bijlage II zijn deze uitgewerkt.

Indienen en verwerken van de aangifte (stap 4)

Indienen en verwerken van de aangifte (stap 4)

7.1	Technische onvolkomenheden en inconsistenties	43
7.2	Ontoelaatbare uitworp	43
7.3	Agree to disagree	43

Indienen en verwerken van de aangifte (stap 4)

In beginsel worden de ingediende convenantaangiften direct verwerkt.

Uitzonderingen zijn:

- technische onvolkomenheden en inconsistenties;
- ontoelaatbare uitworp over de juistheid van de aangifte;
- agree to disagree;
- steekproefsgewijs controleren van de aangifte (zie hoofdstuk 8);
- concrete signalen van materiële fouten;
- centraal geselecteerde risicogerichte boekenonderzoeken voor aangiften in niveau fiscaliteit;
- landelijke acties (zie paragraaf 2.1) voor aangiften in niveau fiscaliteit en juistheid;

Als een uitzondering zich voordoet kiest de Belastingdienst voor een werkwijze die in overeenstemming is met een inschatting van de aard, de omvang en de oorzaak. Bij de laatste drie uitzonderingen is het ook mogelijk dat een onderzoek wordt ingesteld nadat de aanslag al is vastgesteld

7.1 Technische onvolkomenheden en inconsistenties

Als een aangifte technisch niet consistent is, kan deze niet door de systemen van de Belastingdienst afgehandeld worden. Vaak zal er sprake zijn van een fout. Er vindt zo snel mogelijk afstemming plaats met de fiscaal dienstverlener om deze fout te herstellen.

7.2 Ontoelaatbare uitworp

Als een aangifte informatie bevat die niet juist kan zijn (kennelijke fout), wordt deze door het systeem uitgeworpen. Als dit zich voordoet, neemt de relatiebeheerder contact op met de fiscaal dienstverlener. De relatiebeheerder maakt afspraken over de manier waarop de fiscaal dienstverlener eventuele fouten in de aangifte herstelt (zie hoofdstuk 11).

7.3 Agree to disagree

Zoals aangegeven in paragraaf 6.2 dient de aangifte waarbij sprake is van agree to disagree herkenbaar te zijn in de systemen van de Belastingdienst. Hoe dat moet wordt hierna beschreven.

Verwerken van de aangiften

Het proces voor de aangifte vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting waarbij sprake is van agree to disagree verloopt als volgt:

- Direct nadat duidelijk is dat er geen overeenstemming is bereikt, wordt een signalering in de systemen opgenomen. Hierdoor wordt de aanslag niet automatisch opgelegd.
- De behandelaar spreekt met de fiscaal dienstverlener af welk fiscaal standpunt in de aangifte wordt verwerkt en hoe het verdere proces verloopt.

Meervoudige agree to disagree-situaties

Wanneer sprake is van een meervoudige agree to disagree-situatie worden maatwerk procesafspraken gemaakt. Daarbij wordt de wijze van indienen van de aangiften en opname in de systemen meegenomen.

Steekproefsgewijs controleren van aangiften (stap 5)

Steekproefsgewijs controleren van aangiften (stap 5)

8.0 Steekproefsgewijs controleren van aangiften (stap 5) 46

Steekproefsgewijs controleren van aangiften (stap 5)

Bij de steekproefsgewijze controle van aangiften wordt informatie verkregen over de kwaliteit van de convenantaangiften en het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. De bevindingen leveren daarnaast inzicht in de werking van het horizontaal toezicht FD als geheel. In deze stap wordt inhoudelijk gekeken naar de kwaliteit van de convenantaangifte.

Bij de steekproefsgewijze controle is er sprake van een aselechte en statistisch verantwoorde selectie van te controleren ondernemingen. De trekking van deze steekproef wordt centraal gecoördineerd.

Er wordt bij horizontaal toezicht FD gestreefd naar het bieden van zekerheid. Dit betekent dat de ongeregelde convenantaangiften in onderzoek worden genomen. Zodra de eerstvolgende horizontaal toezicht winstaangifte uit de entiteit is ontvangen, wordt het onderzoek gestart¹. De fiscaal dienstverlener en de onderneming worden zo snel mogelijk op de hoogte gesteld van het steekproefonderzoek. Bij controles van convenantaangiften die in de steekproef vallen, gelden behandeltermijnen. Zie hiervoor ook bijlage II.

De controleopdracht bij deze steekproefonderzoeken is voor alle onderzoeken hetzelfde, te weten het instellen van een volledig boekenonderzoek voor alle middelen. De onderzoeken moeten CABconform² worden uitgevoerd. De administratie van de onderneming wordt ook betrokken in het onderzoek. Bij de uitvoering wordt de onderneming zo min mogelijk belast. Een gesprek met de onderneming zal in ieder geval deel uitmaken van het onderzoek.

In de eerste fase van de controle wordt een beeld gevormd van de onderneming en een controleprogramma opgesteld. Bij het opstellen van het controleprogramma wordt zoveel mogelijk gesteund op de werkzaamheden die de fiscaal dienstverlener al uitgevoerd heeft. Hiervoor wordt onder meer kennis genomen van het klantdossier van de fiscaal dienstverlener. In het controleprogramma staat welke werkzaamheden nog moeten worden uitgevoerd om de aanvaardbaarheid van de aangiften vast te stellen. Het controleprogramma wordt met de fiscaal dienstverlener gedeeld en besproken.

De uitkomsten van het onderzoek kunnen niet alleen leiden tot aanpassingen van de aangiften, maar ook tot verbeteringen in het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener (de leercirkel). De bevindingen van het onderzoek worden besproken met de fiscaal dienstverlener en de onderneming. Het onderzoek wordt afgesloten met een rapport en het opleggen van de aanslagen. De bevindingen ten behoeve van de leercirkel worden door de relatiebeheerder met de fiscaal dienstverlener besproken.

1 Het kan zijn dat entiteitsopbouw dusdanig is dat er op een andere winstaangifte moet worden gewacht voordat het boekenonderzoek kan worden aangekondigd.

2 https://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/cab_dv421z4fd.pdf

Monitoring en evaluatie van het convenant (stap 6)

Monitoring en evaluatie van het convenant (stap 6)

9.1	Monitoring	49
9.2	Evaluatie	49
9.3	Gewijzigde omstandigheden	50
9.4	Verlengen en beëindigen van een convenant	50

Monitoring en evaluatie van het convenant (stap 6)

Dit hoofdstuk gaat over monitoring en evaluatie van het fiscaal dienstverlenersconvenant. Daarnaast wordt aandacht besteed aan gewijzigde omstandigheden gedurende de looptijd, continuering en beëindiging van het convenant.

9.1 Monitoring

Monitoren is verzamelen van informatie door de Belastingdienst over de werking van het convenant en de samenwerking tussen de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst. Monitoring is een continu proces. De informatie voor de monitoring komt uit de stappen 1 tot en met 5 van het horizontaal toezicht FD. Bezien wordt of uit de analyse van de informatie aanwijzingen komen voor onjuistheden in aangiften of concrete risico's die niet worden afgedekt door het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. De informatie uit de monitoring vormt hiermee input voor de leercirkel. De uitkomsten van de monitoring worden besproken tijdens de evaluatie.

De relatiebeheerder verzamelt in ieder geval de volgende informatie ten behoeve van de monitoring:

- bijzonderheden uit beperkte beoordeling van aangemelde klanten;
- ontoelaatbare uitworp;
- (repeterende) uitworpredenen die kunnen wijzen op tekortkomingen in het kwaliteitssysteem;
- frequentie en bijzonderheden over het proces rondom en de uitkomsten van het vooroverleg;
- uitkomsten van de steekproefgewijs geselecteerde boekenonderzoeken;
- gerealiseerde doorlooptijden;
- relevante informatie die wordt verkregen over deelnemende middelgrote organisaties die vallen onder de directie GO.

Uit het toezicht op de aangiften die niet zijn aangemeld voor horizontaal toezicht kan informatie over de werking van het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener zijn verkregen. Deze informatie wordt ook voor de monitoring gebruikt.

9.2 Evaluatie

De resultaten van de monitoring worden besproken tijdens de evaluatie. Het is voor de fiscaal dienstverlener én voor de Belastingdienst van belang om periodiek de wederzijdse ervaringen met elkaar te bespreken en verder invulling te geven aan de leercirkel.

Het evaluatiegesprek wordt gevoerd met de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Van de zijde van de Belastingdienst neemt een vertegenwoordiger van het management deel aan dit gesprek en indien nodig een vertegenwoordiger van de directie GO. De evaluatie vindt minimaal een keer per jaar plaats. De relatiebeheerder is verantwoordelijk voor het organiseren van de evaluatie.

Het volgende komt aan de orde bij de evaluatie:

- het proces en de tussentijdse afstemmingsmomenten;
- de bereikte resultaten, onder ander het aantal deelnemende ondernemingen;
- de te bereiken resultaten voor de toekomst;
- informatie welke uit monitoring is verkregen;
- een analyse van de verzamelde gegevens en gezamenlijke verbeterpunten;
- de leercirkel en de invulling daarvan;
- wederzijdse ervaringen;
- looptijd en continuering van het convenant.

Van de evaluatie en de gemaakte afspraken wordt een gespreksverslag gemaakt. Dit verslag wordt met elkaar gedeeld.

9.3 Gewijzigde omstandigheden

Gedurende de looptijd van het convenant kunnen de omstandigheden veranderen. Voor de Belastingdienst kunnen veranderingen optreden, zoals veranderingen in beleid en organisatie. Voor de fiscaal dienstverlener kunnen veranderingen optreden door onder andere bestuurs of aandeelhouderswisselingen, wijzigingen in de organisatie (fusies, overnames en ontvluchten) en de structuur. Beide partijen stellen dergelijke verandering aan de orde op het moment dat deze zich voordoen. Daarbij bezien zij ook wat de veranderingen voor het convenant betekenen. Als de veranderingen ingrijpend zijn, worden de uitgangspunten van het convenant nog eens doorgenomen en eventueel bevestigd.

Als de bestuurder van de fiscaal dienstverlener (de ondertekenaar van het convenant) wisselt, hoeft er geen nieuw convenant gesloten te worden. Er is immers getekend namens het kantoor van de fiscaal dienstverlener. Een gesprek over de verwachtingen over en weer betreffende horizontaal toezicht en hoe beide partijen hun samenwerking ervaren en wensen te continueren is doorgaans wel op zijn plaats.

Als de fiscaal dienstverlener het lidmaatschap beëindigt met de koepel waarmee hij deelneemt aan horizontaal toezicht, vervalt ook het convenant met de Belastingdienst. De fiscaal dienstverlener meldt dit direct aan de relatiebeheerder. De fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder maken afspraken over de afwikkeling van het convenant en de gevolgen voor de aangesloten ondernemingen.

9.4 Verlengen en beëindigen van een convenant

Een convenant wordt afgesloten voor de duur van vijf jaar. Daarom wordt eens in de vijf jaar bij de evaluatie bepaald of partijen verlenging wenselijk en mogelijk vinden. Verlenging vindt telkens plaats voor vijf jaar.

Gewijzigde omstandigheden kunnen aanleiding geven het convenant op te zeggen. Wanneer een van beide partijen het convenant wil opzeggen volgt mondeling overleg. Degene die het convenant wil beëindigen deelt de redenen daarvan schriftelijk mee. De relatiebeheerder treedt in dit geval altijd in overleg met vaktechniek en het management van de Belastingdienst. Afhankelijk van de omvang van de fiscaal dienstverlener en reden van beëindiging vindt afstemming plaats met de verantwoordelijke directie.

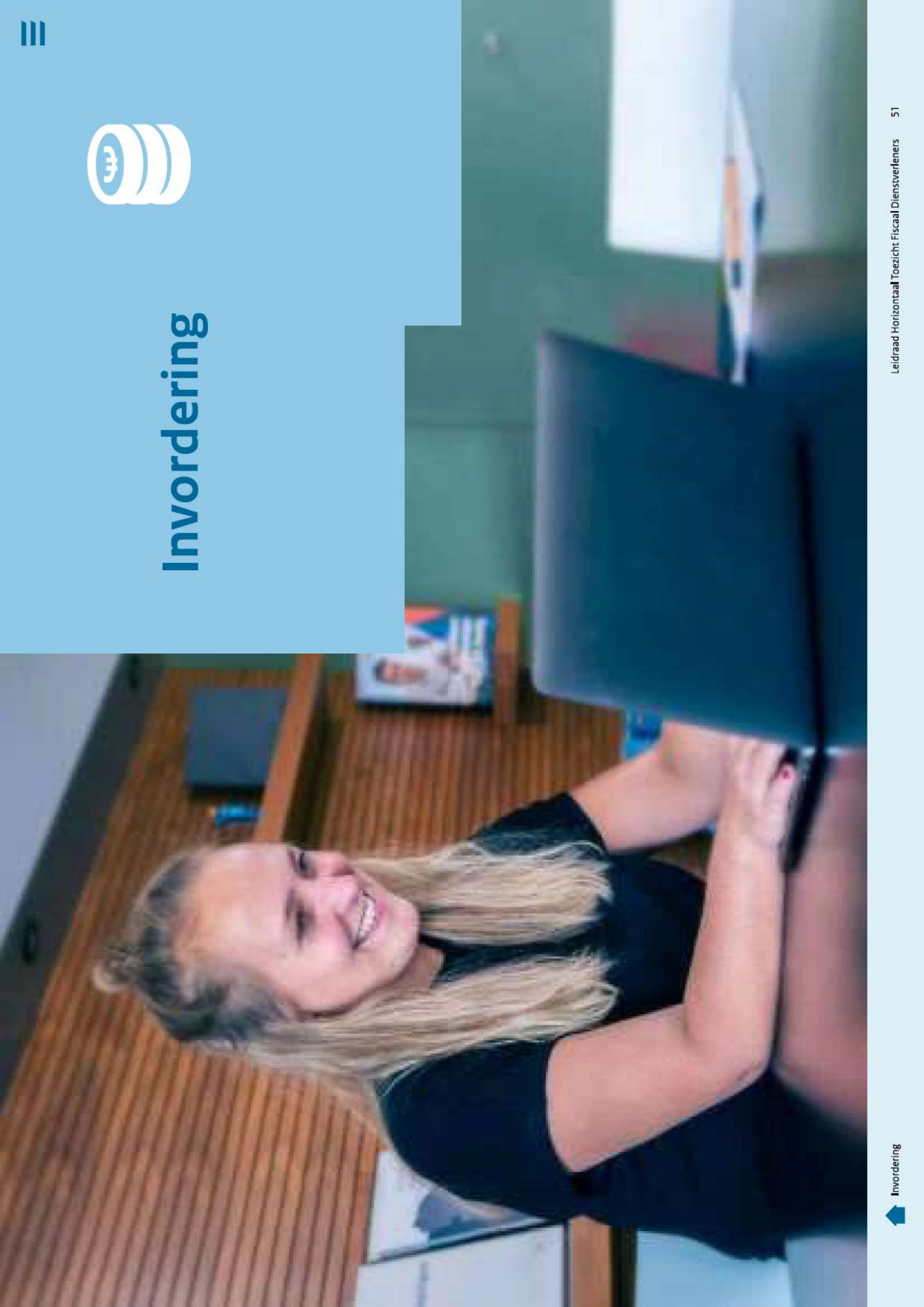
De Belastingdienst zal het convenant alleen onder zwaarwegende omstandigheden schorsen of opzeggen (zie hoofdstuk 12). Hierbij wordt een redelijke termijn in acht genomen.

Wanneer het convenant daadwerkelijk wordt opgezegd zorgt de relatiebeheerder voor afmelding van het convenant in de systemen. Als gevolg hiervan worden aangiften van deelnemende ondernemingen die na de einddatum binnenkomen niet meer als convenantaangiften behandeld. De fiscaal dienstverlener informeert de aangemelde ondernemingen over de beëindiging van het convenant en de gevolgen daarvan.

Invordering

Invordering

10.1 Invordering als onderdeel van horizontaal toezicht 53

Invordering

Deelname aan horizontaal toezicht FD omvat niet alleen het indienen van convenantaangiften, maar heeft ook betrekking op het proces van het juist, tijdig en volledig betalen van belastingen. Dit hoofdstuk gaat over de invordering als onderdeel van horizontaal toezicht FD.

10.1 Invordering als onderdeel van horizontaal toezicht

Bij horizontaal toezicht FD steunt de Belastingdienst op het werk dat een fiscaal dienstverlener voor een onderneming doet. De fiscaal dienstverlener heeft daarbij ook aandacht voor het betaalgedrag van zijn klanten en voor (mogelijke toekomstige) liquiditeitsproblemen.

De opdracht en volmacht van de fiscaal dienstverlener moeten zich binnen horizontaal toezicht FD nadrukkelijk ook uitstrekken tot het behartigen van de belangen van de onderneming ten behoeve van de invordering.

De werkzaamheden die de fiscaal dienstverlener uitvoert voor zijn klanten zullen per opdracht verschillen. Ten aanzien van de invordering heeft de fiscaal dienstverlener een andere verantwoordelijkheid dan voor de in te dienen convenantaangifte. De fiscaal dienstverlener kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor het daadwerkelijk en op tijd betalen van de verschuldigde belasting, dat blijft te allen tijde de verantwoordelijkheid van zijn klant. De fiscaal dienstverlener vervult een rol in het bevorderen van een tijdige betaling van de door de onderneming verschuldigde belasting. Als tijdige betaling niet mogelijk is, zal dit in een zo vroeg mogelijk stadium kenbaar worden gemaakt aan de Belastingdienst.

De mogelijkheid bestaat tot vroegtijdig overleg ten aanzien van invorderingsproblemen. De onderneming heeft daarbij recht op een duidelijk standpunt van de Belastingdienst.

De fiscaal dienstverlener onderbouwt zijn verzoeken met alle relevante feiten en voorziet deze van reële verwachtingen. De Belastingdienst handelt adequaat en proportioneel naar aanleiding van deze informatie. Daarbij vertrouwt de Belastingdienst op de gepresenteerde feiten en omstandigheden. De Belastingdienst zal zonder aanleiding geen aanvullende informatie opvragen. Indien de behandelaar constateert dat sprake is van informatie die niet juist kan zijn, wordt via de relatiebeheerder of klantcoördinator contact opgenomen met de fiscaal dienstverlener.

Binnen de mogelijkheden die de wet en regelgeving biedt, wordt constructief meegedacht door de ontvanger. Hierbij heeft hij oog voor de belangen van de onderneming. Deelname aan horizontaal toezicht zal hierbij als positieve voorinformatie worden meegewogen.

Het verzoek zal conform het geboden serviceniveau worden afgedaan. Deze staan uitgewerkt in bijlage II. De relatiebeheerder bewaakt het proces.

Fouten en boetes

Fouten en boetes

11.1 Fouten	56
11.2 Boetes	57
11.3 Gevolgen kwaliteitssysteem	57

Fouten en boetes

Ook binnen horizontaal toezicht kan op enig moment blijken dat ingediende aangiften fouten bevatten. Dit hoofdstuk beschrijft hoe om te gaan met geconstateerde fouten en welke boetes daar eventueel bij passen.

11.1 Fouten

Wanneer een fout is geconstateerd in een convenantaangifte is het van belang te onderzoeken wat daarvan de oorzaak is voordat herstel plaatsvindt.

Oorzaak van de fout

De vooronderstelling van de Belastingdienst is ook bij horizontaal toezicht dat fouten onbewust en niet opzettelijk worden gemaakt. De relatiebeheerder bespreekt de fout met de fiscaal dienstverlener. Dit vraagt om een open en constructieve houding in de samenwerking.

Bij het gesprek naar de foutoorzaak worden de volgende vragen gesteld:

- Bij wie is de fout ontstaan, bij de onderneming of de fiscaal dienstverlener?
- Hoe is de fout ontstaan?
- Is de fout incidenteel of structureel van aard?
- Welke actie is naar aanleiding van de fout ondernomen?

Bij de vervolgstappen zijn de uitgangspunten van responsief handhaven leidend.

De maatregel die de Belastingdienst neemt, is in overeenstemming met de aard, de omvang en de oorzaak van de fout.

Herstel van de fout

Alle geconstateerde fouten moeten worden hersteld. De wijze waarop fouterherstel plaatsvindt, kan variëren. In sommige gevallen kan de fiscaal dienstverlener zelf de gemaakte fouten in een openstaande of een toekomstige aangifte herstellen. In andere gevallen zullen navorderingen of naheffingen worden opgelegd.

Als een fout is geconstateerd, komt de vraag aan de orde of de fiscaal dienstverlener actie moet ondernemen gericht op het traceren en herstellen van (eventuele) fouten in het verleden. We kunnen een tweetal situaties onderscheiden. In de eerste plaats kan het zo zijn dat bij het ontdekken van de fout automatisch vaststaat dat diezelfde fout zich ook in eerdere aangiften van de betreffende onderneming heeft voorgedaan. Het gaat dan dus feitelijk om een bekende fout. In dergelijke gevallen wordt een redelijke schatting van de omvang van de fout gemaakt. De werkzaamheden die mogen worden verwacht van de fiscaal dienstverlener om de omvang van de fout nauwkeuriger te bepalen, nemen toe naarmate de geconstateerde fout een groter belang vertegenwoordigt.

Het is ook mogelijk dat het onduidelijk is of aangiften uit eerdere tijdvakken fouten bevatten. Het hangt dan van de ernst en de mate van verwijtbaarheid af of die andere aangiften moeten worden onderzocht. In dat geval stemt de relatiebeheerder intern af met de vaktechniek en extern met de fiscaal dienstverlener.

11.2 Boetes

Voor de vraag of een vergrijpboete moet worden opgelegd, is het **Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst** (hierna BBBB) van toepassing. De werking van dit besluit is voor deelnemers aan horizontaal toezicht niet anders dan voor andere ondernemingen.

Het eventueel opleggen van een boete en de hoogte daarvan is in elke situatie afhankelijk van de specifieke feiten en omstandigheden. In elke situatie is sprake van individuele straftoemeting.

Er kan alleen sprake zijn van het opleggen van een vergrijpboete als er sprake is van verwijtbaar gedrag bij de onderneming. De fiscaal dienstverlener wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te laten over de oorzaak en eventuele verwijtbaarheid.

Op basis van het BBBB kan voor de individuele straftoemeting rekening worden gehouden met een constructieve opstelling van de onderneming na de constatering van de fout. Actief participeren in horizontaal toezicht en een positieve opstelling om fouten te herstellen en te voorkomen, kunnen hier relevante factoren zijn.

11.3 Gevolgen kwaliteitssysteem

Wanneer fouten worden geconstateerd, gaat de fiscaal dienstverlener vervolgens na of aanpassingen in het kwaliteitssysteem nodig zijn. Hij kijkt hier in het bijzonder naar de oorzaak van de fout, zoals hiervoor beschreven. Het kan voorkomen dat de fout aan het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener te wijten is. Het is dan van belang dat de fiscaal dienstverlener maatregelen neemt om deze fout in de toekomst te voorkomen. Dit draagt bij aan de leerproces.

Verwachtingen en niet voldoen aan de verwachtingen

Verwachtingen en niet voldoen aan de verwachtingen

- 12.1 De verwachtingen ten aanzien van de Belastingdienst 60
- 12.2 De verwachtingen ten aanzien van fiscaal dienstverlener 61
- 12.3 De verwachtingen ten aanzien van de deelnemende onderneming 61
- 12.4 Als de fiscaal dienstverlener niet voldoet aan de verwachtingen 61
- 12.5 Maatregelen als de Belastingdienst niet voldoet aan de verwachtingen 63

Verwachtingen en niet voldoen aan de verwachtingen

Horizontaal toezicht is een proces waarbij partijen geregeld met elkaar in gesprek zijn over de samenwerking. De situatie kan zich voordoen dat de samenwerking onder een fiscaal dienstverlenersconvenant niet voldoet aan de verwachtingen van de partijen. Het is daarbij mogelijk dat één van de partijen ontevreden is over het nakomen van de afspraken.

Dit hoofdstuk vat samen aan welke verwachtingen partijen moeten voldoen en wat zij kunnen ondernemen indien niet wordt voldaan aan deze verwachtingen.

12.1 De verwachtingen ten aanzien van de Belastingdienst

In deze leidraad en het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de Belastingdienst binnen horizontaal toezicht FD:

- samenwerkt met de fiscaal dienstverlener op basis van vertrouwen, begrip en transparantie;
- steunt op het werk dat de fiscaal dienstverlener voor zijn klant (de onderneming) doet;
- het uitgangspunt hanteert dat de fiscaal dienstverlener namens de onderneming een convenantaangifte indient;
- het toezicht niet alleen richt op herstel van fouten in het verleden, maar ook op het voorkomen van (dezelfde) fouten in de toekomst;
- zorgt voor een gelijk speelveld voor fiscaal dienstverleners die deelnemen aan horizontaal toezicht;
- voor horizontaal toezicht een aangepast serviceniveau biedt en deze nakomt;
- per fiscaal dienstverlener een vast aanspreekpunt aanwijst; de relatiebeheerder;
- het toezicht aanpast aan op basis van de door de fiscaal dienstverleners verrichte werkzaamheden;
- informatie deelt over de kwaliteit van de convenantaangiften met de (koepelorganisatie van) fiscaal dienstverleners voor zover de geheimhoudingsplicht en de AVG dat toelaten;
- bij geconstateerde fouten maatregelen neemt die in overeenstemming zijn met de aard en omvang van de fout en oorzaak van de fout;
- vertrouwt op de gepresenteerde feiten en omstandigheden.

12.2 De verwachtingen ten aanzien van fiscaal dienstverlener

In deze leidraad en in het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de fiscaal dienstverlener binnen horizontaal toezicht FD:

- samenwerkt met de Belastingdienst op basis van vertrouwen, begrip en transparantie;
- bereidwillig is in de naleving van de wettelijke verplichtingen;
- de intentie heeft de fiscale regelgeving correct toe te passen;
- beschikt over een adequaat kwaliteitssysteem en dit onderhoudt;
- klanten aanmeldt die de uitgangspunten onderschrijven van horizontaal toezicht;
- voldoende klanten aanmeldt;
- periodiek beoordeelt of de klanten nog voldoen aan de eisen van horizontaal toezicht;
- zorg draagt voor convenantaangiften (paragraaf 2.1);
- inzage verleent in de aan de convenantaangiften ten grondslag liggende gegevens, binnen de geldende wet- en regelgeving zonder terughoudendheid en zonder voorbehoud;
- geconstateerde fouten herstelt;
- onderzoek of bij fouten het kwaliteitssysteem moet worden aangepast;
- zorgt voor een adequate vastlegging van de deelnemende klanten (tijdige aanmelding);
- tijdig vooroverleg voert over relevante fiscale zaken waarover verschil van inzicht tussen de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst is ontstaan of kan ontstaan;
- aandacht heeft voor het betaalgedrag van zijn klanten en voor mogelijke toekomstige liquiditeitsproblemen van zijn klanten.

12.3 De verwachtingen ten aanzien van de deelnemende onderneming

In deze leidraad en in het fiscaal dienstverlenersconvenant is beschreven dat de deelnemende onderneming:

- de uitgangspunten van horizontaal toezicht onderschrijft;
- een relatie met de Belastingdienst wil op basis van vertrouwen, begrip en transparantie;
- de gegevens voor het opmaken van een convenantaangifte tijdig, juist en volledig aanlevert;
- de verschuldigde belasting juist, tijdig en volledig wil betalen;
- tijdig betalingsproblemen bij zijn fiscaal dienstverlener meldt.

12.4 Als de fiscaal dienstverlener niet voldoet aan de verwachtingen

Als er signalen zijn dat de fiscaal dienstverlener niet aan de verwachtingen voldoet, bespreekt de relatiebeheerder dit met de fiscaal dienstverlener. Indien er inderdaad sprake is van een tekortkoming bij de fiscaal dienstverlener, bespreken de fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder welke maatregelen er nodig zijn om de tekortkoming te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. De maatregelen worden vastgelegd inclusief de termijn waarbinnen die gerealiseerd moeten zijn. De relatiebeheerder kan op een later tijdstip vaststellen of de maatregelen (tijdig) zijn nagekomen.

12.4.1 Escalatie

In het geval dat de fiscaal dienstverlener en de relatiebeheerder niet tot de gezamenlijke conclusie komen dat er sprake is van een tekortkoming of er geen overeenstemming is over maatregelen dan vindt escalatie plaats naar de regiodirecteur van de Belastingdienst en de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Als er sprake is van een lokale vestiging van een kantoororganisatie vindt er een tussenstap plaats via de relatiebeheerder op bestuurlijk niveau en het management van de kantoororganisatie.

De regiodirecteur bespreekt de veronderstelde tekortkoming met de bestuurlijk verantwoordelijke van de fiscaal dienstverlener. Indien zij gezamenlijk tot de conclusie komen dat er sprake is van een tekortkoming, bespreken zij de maatregelen die nodig zijn om deze tekortkoming te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. De maatregelen en de termijn waarbinnen die gerealiseerd moeten zijn, worden vastgelegd. De fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst kunnen bij een volgend evaluatiemoment vaststellen of de maatregelen (tijdig) zijn nagekomen.

12.4.2 Schorsen en beëindigen fiscaal dienstverlenersconvenant

Als de maatregelen die de fiscaal dienstverlener heeft getroffen (achteraf) onvoldoende blijken, kan de regiodirecteur aan de verantwoordelijke directie het voorstel doen om de afspraken in het convenant te schorsen. Schorsen is het tijdelijk buiten werking stellen van het aangepaste toezicht voor een gedeelte of het gehele klantenpakket van de fiscaal dienstverlener. Tijdens de schorsing wordt de fiscaal dienstverlener alsnog in de gelegenheid gesteld voldoende maatregelen te treffen om de geconstateerde gebreken te herstellen en/of te voorkomen in de toekomst. Het convenant wordt geschorst tot het moment dat de tekortkoming is opgeheven. Als dit naar het oordeel van de Belastingdienst niet binnen de gestelde termijn gebeurt, kan de verantwoordelijke directie het fiscaal dienstverlenersconvenant eenzijdig beëindigen. In geval van deelname aan het horizontaal toezicht FD via een koepelorganisatie, vindt de eenzijdige beëindiging pas plaats, nadat de visie van de koepelorganisatie is ontvangen (voor zover dit niet in strijd is met de geheimhoudingsplicht of AVG).

Schorsen en beëindigen wordt schriftelijk en gemotiveerd meegedeeld aan de fiscaal dienstverlener. Bij het beëindigen van het convenant vervallen per direct de afspraken uit het convenant en de Leidraad. Het is de verantwoordelijkheid van de fiscaal dienstverlener om zo nodig zijn klanten in te lichten.

Overigens kunnen partijen te allen tijde onderling overeenkomen dat horizontaal toezicht geen of niet langer de gewenste vorm van samenwerking is en het fiscaal dienstverlenersconvenant beëindigen.

12.4.3 Strafrechtelijke vervolging

Als er een redelijk vermoeden is van een delict dat de fiscaliteit raakt van een onderneming die deelneemt aan horizontaal toezicht waarbij de fiscaal dienstverlener is betrokken of door de fiscaal dienstverlener zelf, zal de Belastingdienst in contact treden met de fiscaal dienstverlener. Dit is pas mogelijk als de fiscaal dienstverlener en/of de klant als verdachte is aangemerkt en nadat afstemming heeft plaatsgevonden met de FIOD. In het contact wordt rekening gehouden met de rechten die de verdachte heeft. Al naar gelang de omvang en de ernst van de fraude¹ zal de Belastingdienst proportionele maatregelen nemen. Deze kunnen uiteenlopen van de schorsing van afspraken in het fiscaal dienstverlenersconvenant tot als uiterste consequentie het beëindigen van het fiscaal dienstverlenersconvenant. Dat kan in onderling overleg als het strafrechtelijk onderzoek dat toelaat. Het fiscaal dienstverlenersconvenant kan ook eenzijdig worden beëindigd vanwege de aard en omvang van de verdenking.

¹ Bij fraude wordt bedoeld op de situatie waarin grofschuldig of opzettelijk geen aangifte of een onjuiste of onvolledige aangifte wordt gedaan of de verschuldigde belasting niet, niet-geheel of niet tijdig wordt betaald (Kamerbrief fraudeaankpak Belastingdienst). Zie ook [handboek controle 12.7 voor sfeerovergang](#).

12.4.4 Herstel van de relatie na beëindiging van het fiscaal dienstverleners-convenant

Of de relatie in het kader van horizontaal toezicht kan worden hersteld is afhankelijk van de factoren die hebben geleid tot de beëindiging van het fiscaal dienstverleners-convenant en hetgeen de fiscaal dienstverlener heeft ondernomen om de tekortkoming te herstellen en herhaling te voorkomen. Herstel is onder meer afhankelijk van de volgende factoren:

- een onderzoek op welke onderdelen de kwaliteitsmaatregelen hebben tekortgeschoten en op welke wijze dit in de toekomst zal worden voorkomen;
- indien er sprake was van een strafrechtelijke verdenking, de uitkomst van het strafrechtelijke onderzoek;
- de vraag wie binnen de organisatie betrokken was bij de (strafrechtelijke) handelingen en welke maatregelen zijn getroffen jegens deze persoon of personen;
- een intern onderzoek door de fiscaal dienstverlener of soortgelijke fenomenen zich ook in andere gevallen hebben voorgedaan en op welke wijze die worden opgelost door de fiscaal dienstverlener.

12.5 Maatregelen als de Belastingdienst niet voldoet aan de verwachtingen

Als de fiscaal dienstverlener meent dat de Belastingdienst niet voldoet aan de verwachtingen, meldt hij dit aan de relatiebeheerder. De relatiebeheerder treedt zo spoedig mogelijk in contact met zijn teamleider en regiodirecteur om te bezien welke maatregelen getroffen moeten worden om de tekortkoming op te lossen.

Als de maatregelen naar het oordeel van de fiscaal dienstverlener onvoldoende zijn of de tekortkoming betreft het handelen van de relatiebeheerder zelf, vindt escalatie plaats. Het bestuur van de fiscaal dienstverlener kan zich, via een door de verantwoordelijke directie aangewezen medewerker, richten tot de regiodirecteur van de Belastingdienst met het verzoek de tekortkoming alsnog op te lossen.

Het kan voorkomen dat deze oplossing naar het oordeel van de fiscaal dienstverlener onvoldoende is of de fiscaal dienstverlener kan of wil op voorhand geen gebruik maken van de hierboven genoemde stappen. In die gevallen kan de fiscaal dienstverlener zich te allen tijde wenden tot zijn aan horizontaal toezicht deelnemende koepelorganisatie. Deze treedt in overleg met de verantwoordelijke directie om het geschil op te lossen.

Daarnaast kan de fiscaal dienstverlener te allen tijde besluiten dat horizontaal toezicht niet langer de gewenste vorm van samenwerking is en de relatie in dit kader beëindigen.

Deze maatregelen laten onverlet dat de normale klachtenprocedure bij de Belastingdienst openstaat. Na de afdoening van een klacht door de Belastingdienst (onder de daarvoor geldende regels) is een klacht bij de Nationale Ombudsman mogelijk.

Bijlage I

Standaard fiscaal dienstverleners- convenant

Bijlage I

Standaard fiscaal dienstverlenersconvenant

Looptijd, evaluatie en (tussentijdse) beëindiging	66
Ondertekening	67

Bijlage I

Bijlage van de Leidraad HT FD Versie van de bijlage: 10 september 2021

Partijen,

[fiscaal dienstverlener] (hierna 'het kantoor') gevestigd te [vestigingsplaats],
vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

en

koepelorganisatie [naam voluit] gevestigd te [vestigingsplaats],
vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

en

de Belastingdienst,
vertegenwoordigd door [titulatuur, naam met voorletters plus functie],

komen het volgende overeen:

Partijen baseren hun onderlinge relatie op vertrouwen, begrip en transparantie. Partijen wensen te komen tot een effectieve en efficiënte werkwijze om de rechtszekerheid te vergroten. In de Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal dienstverleners is de wijze waarop partijen met elkaar omgaan en samenwerken vastgelegd.

Onder dit convenant vallen aangiften van deelnemende ondernemingen waarvan de kwaliteit wordt geborgd door het kantoor. De Belastingdienst steunt op het werk dat het kantoor doet. De Belastingdienst past daarop het toezicht aan. Het uitgangspunt bij horizontaal toezicht FD is dat het kantoor namens de onderneming tijdig een convenantaangifte indient. Dit convenant omvat tevens het tijdig en volledig betalen van belastingsschulden. Toezicht op de afspraken in het convenant en de kwaliteit van de convenantaangiften vindt tijdens de looptijd van het convenant plaats in de vorm van monitoring en steekproefsgewijze controle van de aangifte.

Rechten en verplichtingen op basis van wet- en regelgeving zijn en blijven zonder enige beperking van toepassing. Wanneer overduidelijk is dat essentiële afspraken die voortvloeien uit het convenant niet zijn nagekomen door de fiscaal dienstverlener of door de klanten van de fiscaal dienstverlener, vervallen de afspraken uit het convenant.

Looptijd, evaluatie en (tussentijdse) beëindiging

Dit convenant wordt gesloten voor een periode van 5 jaar gerekend vanaf de datum van ondertekening. Het convenant wordt periodiek geëvalueerd door het kantoor en de Belastingdienst. Indien één van de partijen van mening is dat het convenant tussentijds dient te worden geschorst dan wel beëindigd, zal zij de redenen vooraf schriftelijk kenbaar maken aan de andere partij. Bij het beëindigen van het convenant vervallen per direct de afspraken uit het convenant en de Leidraad Horizontaal Toezicht Fiscaal dienstverleners.

Ondertekening

Dit convenant treedt met onmiddellijke ingang in werking na ondertekening door de drie partijen¹.

[plaats, datum],
Namens het kantoor

[titulatuur, naam met voorletters plus functie] .....

[plaats, datum],
Namens de koepelorganisatie

[titulatuur, naam met voorletters plus functie] .....

[plaats, datum],
Namens de Belastingdienst

[titulatuur, naam met voorletters plus functie] .....

¹ Bij een zelfstandig dienstverlenersconvenant vervalt de Koepelorganisatie als partij. De tekst van het convenant blijft voor het overige ongewijzigd.

Bijlage II

Uitwerking van het serviceniveau

Bijlage II

Uitwerking van het serviceniveau

Algemeen	70
Serviceniveau vast aanspreekpunt	70
Serviceniveau Vooroverleg	70
Serviceniveau FE Vpb	70
Serviceniveau Geruisloze inbreng	71
Serviceniveau 30 % regeling	71
Serviceniveau Invordering	71
Serviceniveau Uitsstel van betaling	71
Serviceniveau aangiften Vpb en IH	72
Serviceniveau Negatieve aangifte OB	72
Serviceniveau Herstelberichten LH	72
Serviceniveau steekproefsgewijze controle van de convenantaangifte	72

Bijlage van de Leidraad HT FD
Versie van de bijlage: 10 september 2021

Algemeen

De Belastingdienst biedt voor het horizontaal toezicht een serviceniveau. Dit zijn interne en externe afspraken over een vast aanspreekpunt, snel zoveel mogelijk duidelijkheid over de fiscale positie en aangepast toezicht. Concreet betekent dit toezeggingen over de behandelingswijze, het achterwege laten of beperkt uitvoeren van een aantal controles dan wel het niet opvragen van documentatie. Mogelijk is een combinatie van toepassing. Het serviceniveau is gebaseerd op de positieve voorinformatie over de kwaliteit van de fiscaal dienstverlener en over houding en gedrag van de fiscaal dienstverlener en zijn klanten.

Hieronder worden de verschillende serviceniveaus nader beschreven of vindt een verwijzing plaats naar de betreffende paragraaf in de leidraad.

Serviceniveau vast aanspreekpunt

In hoofdstuk 2 is de rol van de relatiebeheerder als vast aanspreekpunt voor de fiscaal dienstverlener nader uitgewerkt.

Serviceniveau Vooroverleg

Bij het vooroverleg is het uitgangspunt dat we vertrouwen op een juiste en volledige weergave van het feitencomplex. Zie hiervoor hoofdstuk 6. Het streven is dat het verzoek binnen 2 weken is behandeld. Als deze termijn niet wordt gehaald, dan bericht de relatiebeheerder de fiscaal dienstverlener over de reden van de vertraging, bij wie het verzoek in behandeling is en wat de verwachte einddatum is.

Dit serviceniveau geldt voor verzoeken die door fiscaal dienstverlener namens de deelnemende onderneming zijn ingediend bij de relatiebeheerder of klantcoördinator.

Serviceniveau FE Vpb

Bij een verzoek fiscale eenheid Vpb hoeven geen akten te worden bijgevoegd.

Mocht een akte niet bij de Belastingdienst aanwezig zijn dan kan de ontbrekende akte alsnog worden opgevraagd. Dit zal alleen gebeuren indien dit voor de verwerking van het verzoek noodzakelijk is. Als sprake is van buitenlandse belangen (zuster- of Papillon fiscale eenheid) dan is het noodzakelijk de akte wel mee te sturen.

Dit serviceniveau geldt voor verzoeken die door fiscaal dienstverlener namens de deelnemende onderneming zijn ingediend bij het officiële toezendadres en geldt alleen voor reguliere verzoeken.

Serviceniveau Geruisloze inbreng

De verzoeken voor HT-deelnemers worden na binnenkomst direct beoordeeld op volledigheid, conform de wettelijke vereisten. Bij deze beoordeling wordt marginaal gekeken of er sprake is van bijzondere omstandigheden of constructies. Door de beperkte inhoudelijke behandeling, kan het verzoek versneld worden afgedaan. Hierdoor kan binnen een korte periode de beschikking worden afgegeven.

Dit serviceniveau geldt voor verzoeken die door fiscaal dienstverlener namens de deelnemende onderneming zijn ingediend bij de relatiebeheerder of klantcoördinator.

Serviceniveau 30 % regeling

Belastingdienst maakt werkafspraken met fiscaal dienstverleners. De werkafpraak houdt in dat fiscaal dienstverleners, onder voorwaarden, zelf beoordelen of een werknemer voldoet aan de voorwaarden voor de toepassing van de 30%-regeling. De Belastingdienst volgt de conclusie van de fiscaal dienstverlener en geeft een 30%-beschikking af. Steekproefsgewijs wordt achteraf getoetst of aan de voorwaarden voldaan is. De voorwaarden en werkwijze is in een werkafpraak met de fiscaal dienstverlener vastgelegd. De fiscaal dienstverlener dient het verzoek in bij het officiële toezendadres.

Serviceniveau Invordering

Meldingen van betalingsproblemen, verzoeken om betalingsregelingen en verzoeken om saneringen (kwijtscheldingen) worden voor bij horizontaal toezicht aangesloten ondernemingen zo snel mogelijk behandeld. Binnen de mogelijkheden van wet en regelgeving wordt gestreefd naar een snelle en adequate afhandeling die recht doet aan de belangen van de onderneming en de Belastingdienst. Als er vertraging is bij de afhandeling, bericht de relatiebeheerder de fiscaal dienstverlener over de reden van de vertraging, bij wie het verzoek in behandeling is en wat de verwachte einddatum is.

Dit serviceniveau geldt voor meldingen en verzoeken die door fiscaal dienstverlener namens de deelnemende onderneming zijn gedaan bij de relatiebeheerder.

Serviceniveau Uitstel van betaling

Bij het verzoek moeten alle benodigde stukken gevoegd worden die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van het verzoek door de ontvanger. Voor deelnemende ondernemingen vertrouwt de Belastingdienst er op dat de fiscaal dienstverlener alle relevante informatie overlegt bij het verzoek om uitstel.

Formeel is de fiscaal dienstverlener gehouden om verzoek schriftelijk in te dienen bij de Belastingdienst. Hiervoor geldt het officiële toezendadres. Om de snelheid te bevorderen, levert de fiscaal dienstverlener het verzoek ook aan ter attentie van de relatiebeheerder. Dit laatste kan ook per email. Dit serviceniveau geldt voor verzoeken die door fiscaal dienstverlener namens de deelnemende onderneming zijn gedaan.

Serviceniveau aangiften Vpb en IH

In de centrale verwerking van de aangiften Vpb zijn procesaanpassingen doorgevoerd zodat de ingediende convenantaangiften in beginsel direct verwerkt worden. Hierdoor volgt na het indienen van de convenantaangifte in de meeste gevallen snel een aanslag. De uitzonderingen hierop zijn beschreven in hoofdstuk 7.

Serviceniveau Negatieve aangifte OB

Op negatieve aangiften OB wordt een beperkte toets uitgevoerd die zorgt voor een snelle behandeling en beperking van het risico op onjuistheden.

Serviceniveau Herstelberichten LH

In het kader van horizontaal toezicht is bepaald dat de (vanuit de centrale processen) aangeboden opdrachten voor het Belastingkantoor, zonder nadere controle verwerkt worden voor MKB deelnemers aan horizontaal toezicht die via de fiscaal dienstverlener worden ingediend. Dit zorgt voor een snellere verwerking. Het gaat hierbij om:

- reactie op correctie- of informatieverplichting
- nieuw ingediende aangifte(s) over eerdere tijdvakken
- bezwaar inhoudingsplichtige
- verzoek inhoudingsplichtige
- beëindiging inhoudingsplicht
- verzuim

Serviceniveau steekproefsgewijze controle van de convenantaangifte

Een steekproefboekenonderzoek MKB wordt binnen een maand na binnenkomst van de convenantaangifte aangekondigd. Het onderzoek start binnen twee maanden na binnenkomst van die aangifte. Het streven is dat de totale doorlooptijd voor deze onderzoeken maximaal drie maanden is na de aankondiging van het boekenonderzoek.

Afhankelijk van de belangen van de fiscaal dienstverlener en de onderneming, en de complexiteit van het onderzoek kan een langere termijn wenselijk of noodzakelijk zijn. In die gevallen worden onderneming en fiscaal dienstverlener hierover geïnformeerd en wordt een indicatie gegeven van de verwachte doorlooptijd.

Bijlage III

Logistiek proces van aanmelden

Bijlage III

Logistiek proces van aanmelden

Standaard aan- en afmeldformulier

75

Postbus relatiebeheer

75

Bijlage III

Bijlage van de Leidraad HT FD
Versie van de bijlage: 10 september 2021

Standaard aan- en afmeldformulier

De fiscaal dienstverlener maakt gebruik van het standaard aan en afmeldformulier zoals deze door de relatiebeheerder is verstrekt. Het aan- en afmeldformulier kan de fiscaal dienstverlener mailen naar onderstaande postbus of hij kan gebruik maken van [Belastingdienst filetransfer](#).

Postbus relatiebeheer

Kantoor	Postbus relatiebeheer
Almere	HT.FD.Almere@belastingdienst.nl
Amsterdam	HT.FD.Amsterdam@belastingdienst.nl
Arnhem	HT.FD.Arnhem@belastingdienst.nl
Breda	HT.FD.Breda@belastingdienst.nl
Den Haag	HT.FD.DenHaag@belastingdienst.nl
Doetinchem	HT.FD.Doetinchem@belastingdienst.nl
Eindhoven	HT.FD.Eindhoven@belastingdienst.nl
Emmen	HT.FD.Emmen@belastingdienst.nl
Enschede	HT.FD.Enschede@belastingdienst.nl
Groningen	HT.FD.Groningen@belastingdienst.nl

Kantoor	Postbus relatiebeheer
Hoofddorp	HT.FD.Hoofddorp@belastingdienst.nl
Hoorn	HT.FD.Hoorn@belastingdienst.nl
Leeuwarden	HT.FD.Leeuwarden@belastingdienst.nl
Maastricht	HT.FD.Maastricht@belastingdienst.nl
Middelburg	HT.FD.Middelburg@belastingdienst.nl
Rotterdam	HT.FD.Rotterdam@belastingdienst.nl
Utrecht	HT.FD.Utrecht@belastingdienst.nl
Venlo	HT.FD.Venlo@belastingdienst.nl
Zwolle	HT.FD.Zwolle@belastingdienst.nl

Amsterdam, 5 oktober 2021

CONCEPT voor discussiedoeleinden

Memorandum

Aan

Ter attentie van

Betreffende

Koepelconvenant NOB (HT FD)

1 INLEIDING

1. In 2018 is de Belastingdienst gestart met de doorontwikkeling van het horizontale belastingtoezicht ("HT") teneinde tot concrete verbetervoorstellen te komen in het licht van het totale toezichtspalet van de Belastingdienst.
2. De uitvoering van HT steunt op een individueel dan wel financieel dienstverlenersconvenant. Hier is enkel het laatste convenant van belang, en dan nog alleen in relatie tot de NOB als zgn. koepelorganisatie.
3. In de Leidraad HT FD 2021 ("**Leidraad**") wordt daarover vermeld:

De Belastingdienst sluit convenanten met koepelorganisaties die een bijdrage leveren aan het kwaliteitssysteem van hun leden en kwaliteitseisen stelt aan leden. De koepelorganisatie monitort of de leden voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Als een fiscaal dienstverlener lid is van een koepelorganisatie waarmee de Belastingdienst een convenant heeft gesloten, kan de fiscaal dienstverlener deelnemen via die koepelorganisatie.

4. In de Leidraad wordt beschreven hoe de samenwerking tussen de Belastingdienst en de koepelorganisatie tot stand komt en hoe de werking van een koepelconvenant is. Ook wordt beschreven hoe een fiscaal dienstverlener kan deelnemen aan horizontaal toezicht via het koepelconvenant.
5. Over het (vereiste) kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie wordt het volgende vermeld:

De koepelorganisatie ziet toe op het interne kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Bij deelname aan het horizontaal toezicht FD moet duidelijk zijn op welke wijze de fiscaal dienstverlener inhoudelijk door de koepelorganisatie wordt ondersteund en op welke wijze de koepelorganisatie toeziet op de kwaliteit van het werk van de fiscaal dienstverlener. Iedere koepelorganisatie heeft voor zichzelf een

CONCEPT voor discussiedoeleinden

normenkader voor de inhoud en het proces van de in dit kader uitgevoerde kwaliteitsbeoordeling. Dit noemen we het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie. De wijze waarop dit is ingericht moet voor de Belastingdienst voldoende aanknopingspunten bieden om in continuïteit op te kunnen steunen.

Het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie is het totaal van activiteiten die de koepelorganisatie voor haar leden uitvoert. Dit omvat bijvoorbeeld het aanbieden van kwaliteitshandboeken, werkprogramma's, IT-systemen, permanente educatie, vaktechnische infrastructuur, een onafhankelijke review en het opleggen van beroepsregels aan hun leden. De Belastingdienst neemt kennis van het kwaliteitsstelsel bij het aangaan en onderhouden van een koepelconvenant. De volgende ijkpunten zijn hierbij van belang (niet limitatief):

- *kwalitatieve eisen aan lidmaatschap;*
- *normen inzake beroepsethiek;*
- *regels voor beëindigen van het lidmaatschap/tuchtrechtspraak;*
- *vakinhoudelijke ondersteuning bijvoorbeeld door permanente educatie en bureau vaktechniek;*
- *normen voor klantacceptatie door de fiscaal dienstverlener;*
- *werkprogramma's op het gebied van accountancy en/of fiscaliteit;*
- *een vorm van een entreetoets voor deelname aan horizontaal toezicht;*
- *toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende kantoororganisatie de fiscaal dienstverlener.*

2 POSITIONERING VAN DE NOB

6. Uitzonderd een memo van 21 juli 2021 van [REDACTED] aan de Kerngroep Toezicht en Handhaving, inzake 'Update strategie koepelconvenant-verkenning-NOB-BLD', beschik ik niet over (interne) stukken waaruit de zienswijze van de NOB op het aangaan van een koepelconvenant volgt,
7. Op de website van de NOB is met datum 29 juli 2021 een publicatie over HT FD verschenen: "Vijf vragen aan [REDACTED] over de stand van zaken van het doorontwikkeld horizontaal toezicht fiscaal dienstverleners". Daarin geeft [REDACTED] zijn visie op een eventueel koepelconvenant Belastingdienst – NOB.
8. Over de vraag wat de stand van zaken van HT FD is en hoe de NOB haar rol en die van de Belastingdienst daarin ziet (citataten):
  - *HT FD wordt gedifferentieerd naar drie niveaus, HT fiscaliteit, HT juisheid en HT volledigheid.*

CONCEPT voor discussiedoeleinden

- *Op dit moment verkent de NOB de mogelijkheid tot een koepelconvenant voor het niveau fiscaliteit, waarbij de NOB een faciliterende rol heeft en de Belastingdienst kan steunen op het raamwerk van kwaliteit en opleidingen die de NOB momenteel biedt.*
  - *Het toezicht op de vraag of een NOB-lid of een NOB erkend kantoor een aanvaardbare aangifte indient, blijft in deze variant echter bij de Belastingdienst. De Belastingdienst wil dat de NOB dit toezicht uitoefent. Het toezicht door de Belastingdienst beperkt zich dan tot landelijke acties, de 1%-steekproef en fraudegevallen.*
  - *De gewenste invulling door de Belastingdienst past volgens [redacted] niet bij de aard en structuur van de NOB, de rol van de NOB naar haar leden en ook niet binnen onze visie over een gebalanceerde rolverdeling tussen de NOB, de Belastingdienst en de leden over het toezicht op de totstandkoming van een aanvaardbare aangifte.*
9. Over de vraag of kantoren die geen aangiftepraktijk hebben ook kunnen deelnemen aan HT FD:
- *Een andere belangrijke vraag aan de Belastingdienst is of kantoren zonder aangiftepraktijk ook kunnen deelnemen aan HT FD. Het zou marktversturend werken, indien deze kantoren niet in aanmerking zouden komen voor bepaalde serviceniveaus [van de Belastingdienst – [redacted] zoals de voordelen die in de in september 2021 te verschijnen Leidraad HT FD worden genoemd. We verwachten dit najaar hierover met de Belastingdienst nader te overleggen.*
10. Over de vraag welke mate van toezicht de NOB kán en zou willen uitoefenen:
- *Het aantal eisen dat de Belastingdienst stelt aan de koepel en leden bij een convenant (zoals normen voor klantacceptatie door de fiscaal dienstverlener, werkprogramma's op het gebied van accountancy en/of fiscaliteit, een vorm van een entreetoets voor deelname aan horizontaal toezicht en toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende kantoororganisatie of de fiscaal dienstverlener) sluiten niet aan bij de huidige doelstellingen van en de wijze waarop de NOB momenteel is georganiseerd.*
  - *Aan een aantal andere eisen die de Belastingdienst stelt, zoals kwalitatieve eisen aan lidmaatschap, normen inzake beroeps-ethiek, regels voor beëindigen van het lidmaatschap/tuchtspraak en borging van de vakinhoudelijke kennis van de leden, voldoet de NOB in onze ogen.*

CONCEPT voor discussiedoeleinden

- *Daarnaast heeft de NOB een Code of Conduct en zullen we, zoals aangegeven in de Roadmap Code of Conduct, onze zelfregulering stapsgewijs nader invullen.*
  - *Als belangenbehartiger van onze leden zijn we bereid met de Belastingdienst een raamwerk te ontwikkelen waaraan onze leden moeten voldoen. Het toezicht op de werkprocessen van de leden is zo nauw verweven met het toezicht op de aanvaardbaarheid van de aangiften, dat we vinden dat dit toezicht bij de Belastingdienst thuishoort en niet bij een beroepsvereniging. Dat vinden we maatschappelijk een niet uitlegbare rolverdeling.*
11. Over de vraag in hoeverre NOB-leden verplicht zijn om mee te doen aan HT FD:
- *Er is geen verplichting voor onze leden om mee te doen aan HT FD. Het feit dat een lid meedoet, levert voor de Belastingdienst positieve voorinformatie op. Op basis daarvan kan de Belastingdienst bijvoorbeeld het toezicht aanpassen en komt een NOB-erkend kantoor in aanmerking voor bepaalde serviceniveaus. Deze serviceniveaus zijn beschreven in de bijlage van de herziene Leidraad HT FD die in september 2021 verschijnt.*
12. Over de vraag of leden nog wel vooroverleg kunnen voeren als zij of hun klanten niet meedoen aan HT FD:
- *Deze vraag is meerdere malen besproken met de Belastingdienst en het antwoord daarop is dat vooroverleg voor alle fiscaal dienstverleners en hun klanten mogelijk blijft.*
  - *Daarbij geeft de Belastingdienst wel aan dat, omdat de Belastingdienst over minder positieve voorinformatie beschikt, de afhandeling van een verzoek om vooroverleg langer kan duren.*
  - *Dit antwoord neemt onze zorgen niet weg, omdat niet duidelijk is hoeveel capaciteit de Belastingdienst nog beschikbaar heeft voor vooroverleg buiten HT FD. We zullen dat monitoren en op de agenda houden in onze gesprekken met de Belastingdienst.*
13. Over de vraag wanneer de NOB met de leden overlegt en hoe die geïnformeerd worden over de te nemen stappen in HT FD:
- *Er zijn gesprekken geweest met de klankbordgroep [REDACTED] en de klankbordgroep [REDACTED] van de NOB om te peilen hoe zij over HT FD denken.*
  - *Deze klankbordgroepen worden [REDACTED] permanent over relevante ontwikkelingen rondom HT FD geïnformeerd.*
- [REDACTED]

CONCEPT voor discussiedoeleinden

- *Bij het Bestuur en de Commissie Beroepszaken is HT FD ook een terugkomend onderwerp op de agenda.*
- *Dit najaar willen we ook een ledenbijeenkomst te organiseren over HT FD. Daarnaast zetten we onze communicatiemiddelen in om leden te informeren. Editie 3 van magazine ORDE, die dit najaar verschijnt, heeft als thema HT FD. Maar ook via onze nieuwsbrief, bijvoorbeeld door de 'vijf vragen aan' rubriek, proberen we onze leden zo goed mogelijk op de hoogte te houden.*

3 COMMENTAAR

3.1 Verschillende opvattingen over nut en noodzaak van HT

14. Ook onder NOB-leden bestaat er verschil van inzicht over nut en noodzaak van HT. Volgens sommigen is het de manier voor organisaties om hun fiscale compliance efficiënter te organiseren en meer duidelijkheid vooraf te krijgen bij fiscale vraagpunten. HT helpt bij het tijdig signaleren en beheersen van fiscale risico's, waardoor er eerder duidelijkheid over de fiscale positie van de organisatie ontstaat en de aangiften sneller worden afgehandeld. Anderen menen dat deze voordelen, zo die er al zijn, niet per se opwegen tegen de nadelen van HT, in het bijzonder de daarmee gepaard administratieve lasten en het verlies van flexibiliteit qua invulling van fiscale posities.
15. Moeilijk voorstelbaar is dat de NOB HT op voorhand zou afwijzen. Al was het maar omdat HT inmiddels een vast onderdeel van het fiscale toezichtinstrumentarium is (niet alleen in Nederland) en de NOB dan – in doorontwikkeld HT – de belangen van leden/kantoren die wel in HT FD willen, niet goed zou dienen.
16. Een koepelconvenant tussen Belastingdienst en NOB zal vooral in het belang zijn van kleine(re) NOB-kantoren die toegang tot HT FD willen voor hun klanten (niet zijnde de 'top 100' of de groep daaronder ('grote controleplichtigen' ex Boek 2:397 BW)). Afhankelijk van de invulling en uitvoering van het koepelconvenant kan het ook strekken in het voordeel van de grote(re) NOB-kantoren die toegang tot HT FD willen (behouden). Bijvoorbeeld omdat het koepelconvenant (deels) zou steunen op kwalitatieve eisen die via de NOB worden geborgd.¹

3.2 Past de beoogde opzet van het koepelconvenant HT FD bij de (huidige) NOB?

---

¹ Naast een koepelconvenant HT FD zou het mogelijk blijven voor NOB-kantoren om individuele convenanten HT FD aan te gaan.

CONCEPT voor discussiedoeleinden

17. De huidige opvatting binnen de NOB is kennelijk dat de gewenste invulling door de Belastingdienst van een koepelconvenant HT FD, per saldo niet past bij de (huidig) aard en structuur van de NOB, de (huidige) rol van de NOB naar haar leden en ook niet binnen haar (huidig) visie over een gebalanceerde rolverdeling tussen de NOB, de Belastingdienst en de leden over het toezicht op de totstandkoming van een aanvaardbare aangifte.
18. In de invulling die de Belastingdienst voorstaat, trekt de dienst zich nageenog terug uit dat toezicht (m.u.v. landelijke acties, de 1% steekproef en fraudegevallen) en laat hij het toezicht in wezen over aan de NOB als beroepsvereniging en haar leden. De vraag is opgekomen of deze 'rolverdeling' qua toezicht op de aanvaardbaarheid van aangiften, vanuit maatschappelijk en rechtsstatelijk perspectief wel verdedigbaar en houdbaar is.²
19. Er lijken geen principiële, onoverkomelijke bezwaren te bestaan tegen een (gehele of gedeeltelijke) 'overdracht' van fiscaal nalevingstoezicht door de Belastingdienst aan de NOB als koepelorganisatie. Drie opmerkingen in dit verband:
  - Het door de Belastingdienst verlangde 'interne' toezicht is beperkt tot het niveau 'fiscaliteit': de NOB-leden c.q. kantoren die zich aan het koepelconvenant zouden verbinden, moeten beschikken over kwaliteitssystemen/werkprocessen die leiden tot een aanvaardbare aangifte. De NOB zou die processen moeten monitoren op basis van periodieke steekproeven, voor zover het de fiscaliteit in de (door de leden/kantoren ingediende) aangiften betreft.³ Die processen zijn inhoudelijk verwant met de reeds binnen de NOB bestaande kwaliteitseisen (basisopleiding, permanente educatie) en ook haar Reglement Beroepsuitoefening.⁴

---

² Achter deze vraag lijkt schuil te gaan dat de NOB de eerder genoemde knelpunten kennelijk niet onoverkomelijk acht. Of de leden dezelfde opvatting hebben, is (nog) niet duidelijk.

³ Hoe de NOB de kwaliteitssystemen/werkprocessen van de leden zou gaan controleren, is de vraag. Het ledenbestand is divers, de NOB heeft geen 'handhavers' en eventuele dossiercontroles zouden op gespannen voet staan met de geheimhouding die de leden met hun cliënten overeenkomen.

⁴ Zie met name art. 1 van het Reglement Beroepsuitoefening (Code of Conduct) van de NOB. In de toelichting daarop is onder meer vastgelegd dat het lid zich bij zijn werkzaamheden tenminste houdt aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving, rekening houdend met de geldende jurisprudentie, en dat zijn adviezen ten tijde van het uitbrengen daarvan op zijn minst gebaseerd zijn op pleitbare dat wil zeggen redelijkerwijs verdedigbare standpunten.

CONCEPT voor discussiedoeleinden

- HT doet naar huidig recht geen afbreuk aan de *wettelijke* toezichtsbevoegdheden (ex art. 47 e.v. AWR) van de Belastingdienst. De dienst blijft te allen tijde 'in control' als het gaat om (verticaal) toezicht op de naleving van de belastingwet door NOB-leden/kantoren (namens hun klanten). Die naleving omvat overigens meer dan het niveau 'fiscaliteit' (ook: 'juistheid' en 'volledigheid').
- Een kanttekening is wel dat in Nederland het beroep van belastingadviseur niet (zelfstandig) wettelijk gereguleerd is.⁵ Andere beroepsgroepen die aan (een vorm van) zelfregulering zijn onderworpen, zijn in de regel wel wettelijk gereguleerd en lijken maatschappelijk een wat andere positie te hebben dan belastingadviseurs (vgl. artsen, advocaten en notarissen). Wat (NOB-)belastingadviseurs met die beroepsgroepen gemeen hebben, is, naast de (verplichte) educatie-/kwaliteitsprogramma's, de onderworpenheid aan 'eigen' tuchtrecht. Ook dat is een duidelijke vorm van zelfregulering/'intern' toezicht binnen de beroepsgroep.

3.3 Gevolgen koepelconvenant voor de NOB en haar leden/kantoren: vraagpunten

20. Gesteld dat het zou komen tot een koepelconvenant HT FD tussen de Belastingdienst en de NOB, dan rijzen verschillende vragen over de impact daarvan voor:
- De NOB in relatie tussen haar leden;
  - De NOB-leden/-kantoren die zich niet bij het koepelconvenant willen aansluiten; en
  - De NOB-leden/-kantoren die dat wel zullen doen.

Hieronder volgen de belangrijkste vraagpunten, rekening houdend met de variant waarin de NOB wel een toezichtsfunctie op zich zou nemen en die waarin zij dat niet zou doen.

3.3.1 Gevolgen koepelconvenant HT FD voor NOB: onduidelijk

21. De huidige positie van de NOB lijkt te zijn, dat zij richting haar leden als koepelorganisatie weliswaar wil faciliteren in HT FD, maar uitdrukkelijk geen vorm van (kwaliteits)toezicht op haar leden wil uitoefenen. Aldus zou de Belastingdienst zelf de kwaliteit van het werk en de werkprocessen van leden/kantoren moeten toetsen (dus ook 'fiscaal').

---

⁵ Hiermee houdt verband dat belastingadviseurs geen (zelfstandige) wettelijke geheimhoudingsplicht hebben.

CONCEPT voor discussiedoeleinden

22. Los van het feit dat de Belastingdienst wel een toezichtsrol voor de NOB ziet, sluit het huidige standpunt van de NOB niet uit dat zij als koepelorganisatie toch (actief) betrokken zou worden in de (wijze van) naleving van een eventueel convenant HT FD door de leden/kantoren. De Leidraad voorziet bijvoorbeeld in periodiek overleg tussen de Belastingdienst en de koepelorganisatie over de wederzijdse ervaringen en de verdere invulling van de 'leercirkel'.
23. Twee vragen/aandachtspunten in dit verband, die zich richten op de mogelijkheden van escalatie als de uitvoering/naleving van het convenant (HT FD) niet naar verwachting zou gaan. De Leidraad is hierover niet duidelijk.

Signalen over relatie Belastingdienst – leden/kantoren

24. Een eerste vraag/aandachtspunt is of en zo ja, welke rol de NOB als koepelorganisatie zou (moeten) hebben als zij signalen krijgt dat de relatie Belastingdienst – leden/kantoren niet goed verloopt. Als die signalen individuele leden/kantoren betreffen, dan zal zij zich tegenover de Belastingdienst daarvan eenvoudiger kunnen distantiëren ("los het maar een-op-eem op in het toezicht"), dan wanneer die signalen de relatie met leden/kantoren als zodanig betreft. Zal de NOB als koepel dan een neutrale, bemiddelende rol (kunnen) spelen? Of is zij dan eerder geneigd om voor de belangen van de leden/kantoren op te komen? Is er voor dit laatste inzicht het convenant wel voldoende ruimte in de relatie met de Belastingdienst?
25. Terzijde: als de NOB het toezicht op de leden/kantoren kennelijk aan de Belastingdienst wil laten, dan kan het lastiger zijn om als koepelorganisatie de regie over de (eenduidige, adequate) uitvoering/naleving van het convenant te houden. Tenzij daarin langs andere weg wordt voorzien, zou dit gebrek aan regiefunctie de kans op problemen in de relatie Belastingdienst – leden/kantoren kunnen vergroten.

Aanpak Belastingdienst bij niet-functioneren leden/kantoren

26. Een tweede vraag/aandachtspunt is of er voldoende duidelijkheid bestaat over het beleid van de Belastingdienst om niet functionerende leden/kantoren in HT FD (tuchtrechtelijk, anders?) aan te pakken – en vooral ook welke rol de NOB daarin zou hebben.
  27. Zal de Belastingdienst straks bijvoorbeeld aan de NOB willen signaleren dat en welke leden/kantoren niet functioneren, nu de NOB niet zelf het toezicht wil doen? Hoe verhoudt dat zich dan tot de geheimhoudingsplicht van de Belastingdienst ex art. 67 AWR)? Is er eventueel het risico van een informeel, niet-transparant circuit? Verwacht de Belastingdienst dat de NOB bemiddelend, corrigerend of anderszins zal optreden richting
-

CONCEPT voor discussiedoeleinden

niet functionerende leden/kantoren? Andere vragen laten zich wel denken.

28. Overigens is denkbaar dat de NOB als partij die het koepelconvenant HT FD zou sluiten, vroeg of laat partij wordt bij concrete (rechts)geschillen tussen de Belastingdienst en NOB-leden/-kantoren over het niveau 'fiscaliteit'/de achterliggende kwaliteitsborging. Het risico hierop neemt toe als de NOB toch een 'interne' toezichtsfunctie op zich zou nemen. Dit pleit ervoor dat de NOB richting de Belastingdienst enkel een minimumstandaard van kwaliteit van haar leden/kantoren zou garanderen (in termen van opleidingsniveau, tuchtrechtelijk toezicht, het ontwikkelen van een standaard raamwerk et cetera). De NOB zou zich met name niet moeten willen inlaten met hoe NOB-leden/-kantoren omgaan met hun klanten ofwel met concrete, individuele zaken.

3.3.2 Positie van leden/kantoren die niet aanhaken; verschillende behandeling

29. Vanuit het perspectief van NOB-leden/-kantoren die niet bij het koepelconvenant HT FD willen aanhaken, rijst de vraag of de NOB, uitgaande van een koepelconvenant, wel onverminderd hun belangen kan blijven dienen.
30. Voorstelbaar is dat het koepelconvenant voor hen vroeg of laat nadelige gevolgen zal hebben. Een indicatie hiervoor is dat de Belastingdienst kennelijk aangeeft dat de afhandeling van een verzoek van niet-HT leden/kantoren om vooroverleg langer kan duren. Dit onderscheid in behandeling is er nu ook al wel tussen leden/kantoren die wel en niet in HT FD zitten – los van de NOB als koepelorganisatie. Die verschillende behandeling kan echter worden versterkt en/of een ander karakter krijgen als HT FD via de NOB als koepelorganisatie zou lopen. Kunnen NOB-leden/kantoren vroeg of laat in een uitzonderingssituatie geraken, waarin het vertrouwen vanwege de Belastingdienst verder wordt afgeschaald, zij (nog) minder toegang krijgen tot de dienst, hun klanten eerder in verticaal toezicht komen, meer worden gecontroleerd et cetera? Voorstelbaar is althans dat de Belastingdienst NOB-leden/kantoren zal 'stimuleren' om zich bij het convenant aan te sluiten. Welke positie zal de NOB dan (kunnen) innemen?
31. Overigens kan de vraag worden gesteld of het niet een perfide element van HT is dat als een leden/kantoren zich daar niet bij aansluiten, zij een verschillende – tragere – behandeling krijgen. Zou het niet op de weg van de NOB liggen om met name voor de kleinere kantoren eenzelfde voortvarende behandeling te bepleiten, in plaats van bij te dragen aan een verschillende behandeling door de Belastingdienst van NOB-leden/-kantoren?

CONCEPT voor discussiedoeleinden**3.3.3 Gevolgen koepelconvenant voor NOB-leden/kantoren die daarbij aansluiten: onduidelijk**

32. De Sectie formeel belastingrecht heeft verschillende vraagpunten onderkend voor wat betreft de positie van NOB-leden/-kantoren die zich wel willen aansluiten bij een koepelconvenant HT FD.

Blijft "fast tracking" straks wel overeind?

33. Ten eerste rijst de vraag of het meest concrete 'voordeel' van HT wel zal bekliven als een groot aantal leden/kantoren zich bij het koepelconvenant FD zou gaan aansluiten. Blijft de door de Belastingdienst toegezegde "fast tracking" bij vooroverleg dan nog wel overeind, zeker als ook de RB als koepelorganisatie breed op HT FD zou inzetten? In de praktijk blijkt dit voordeel nu al niet evident.

Heeft koepelconvenant HT FD impact op sanctiedreiging en tuchtrecht?

34. Een recente schikking tussen een van de Big Four kantoren en het OM roept de vraag op of het aangaan van een HT-convenant FD met zich meebrengt, dat de boetedreiging groter wordt voor zowel de NOB-leden/-kantoren zelf als hun klanten. In het OM-persbericht over die schikking wordt althans uitdrukkelijk verwezen naar het HT-convenant dat de klant met de Belastingdienst heeft gesloten. Is het straks dan zo, dat als er toch iets fout blijkt te zitten in de op HT FD steunende processen en/of de toepassing daarvan, dat aanstonds een aanwijzing voor grove schuld (of meer) is?
35. In verband hiermee rijst de vraag of de NOB, als zij een toezichhoudende rol op zich zou nemen, wel voldoende capaciteit heeft om die rol adequaat te vervullen. Zo niet, dan wordt aan de voorkant een verantwoordelijkheid aanvaard, die aan de achterkant – bij de leden/kantoren – in termen van toezicht niet (voldoende) kan worden ingevuld. Dat kan met zich meebrengen dat de leden/kantoren (boetetechnisch) extra risico's lopen als zij zich bij het koepelconvenant FD zouden aansluiten.
36. Niet duidelijk is ten slotte of, en zo ja welke betekenis een koepelconvenant HT FD tuchtrechtelijk zal (kunnen) hebben. Voorstelbaar is dat het (aansluiten bij een) convenant ook tuchtrechtelijk bezien kan bijdragen aan

CONCEPT voor discussiedoeleinden

de 'verwijtbaarheid' van NOB-leden/-kantoren, nu dat convenant (nader) normeert hoe zij zich dienen te gedragen.

*****

Van:

Verzonden: woensdag 3 november 2021 10:55

Aan:

CC:

Onderwerp: HT FD/koepelconvenant NOB

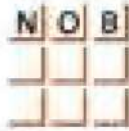
[EXTERNE EMAIL] Let op: deze e-mail is afkomstig van buiten de organisatie. Open geen linkjes of bijlagen, tenzij je de afzender herkent en weet dat de inhoud veilig is.

Beste

We hebben elkaar diverse malen gesproken over de mogelijke deelname van de NOB aan het HT FD via een koepelconvenant. Het laatste overleg was alweer enige tijd geleden. Het is jullie bekend dat de NOB een aantal fundamentele vragen heeft bij de invulling van een koepelconvenant en de rolverdeling tussen de Belastingdienst, de NOB en de aangesloten kantoren, de mogelijke impact op de marktordening door de wijze waarop het HT FD nu wordt ingericht en ook de wijze waarop kantoren zonder aangiftepraktijk kunnen deelnemen in het HT FD. We hebben die fundamentele vragen en zorgen binnen de NOB uitvoerig besproken. Dat heeft geleid tot bijgaand concept-memo waarin we onze vragen en bezwaren uiteenzetten. We zouden dit memo graag op korte termijn met jullie willen bespreken. Het memo zullen we ook agenderen voor ons overleg met x op 29 november as. Ik zal dit memo daarom ook met hen delen.

Hartelijke groet

x

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Concept MEMO

Aan : Belastingdienst
Van : de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
Datum :
Betreft : Horizontaal Toezicht voor Fiscaal Dienstverleners

Bij de NOB ligt de vraag voor of en onder welke voorwaarden ten behoeve van de leden een koepelconvenant moet worden aangegaan met de Belastingdienst (BLD). Sinds vorig jaar is de NOB met de BLD in gesprek over de doorontwikkeling van het Horizontaal Toezicht voor Fiscaal Dienstverleners (HT FD). De NOB heeft een aantal zorgen en bezwaren van fundamentele aard die zij graag bespreekt met het projectteam HT FD en ook met de leiding van de BLD, omdat er in de ogen van de NOB door de invulling van het HT FD via koepelorganisaties systeemrisico's in het toezicht kunnen ontstaan.

Vorige zomer heeft een aantal leden van de NOB Kerngroep Toezicht & Handhaving met de BLD in tien door de Belastingdienst ingerichte werkstromen HT-FD in een aantal sessies over verschillende thema's (overgangsregeling, nieuw convenant, leidraad HT FD, agree to disagree, escaleren en opzeggen, gedifferentieerd toezicht, kwaliteitssysteem FD, opting out, fast tracks, transparantieverslag) van gedachten gewisseld ter voorbereiding op de doorontwikkeling van het HT FD. Tijdens deze gesprekken is door de NOB op de verschillende onderwerpen input geleverd en is een aantal bezwaren en aandachtspunten genoemd.

Daarna heeft een afvaardiging van de NOB in een aantal verkennende gesprekken met de BLD besproken hoe door de NOB via een koepelconvenant invulling zou kunnen worden gegeven aan het HT FD. Ook heeft de NOB feedback gegeven op de concept-Leidraad.

De NOB heeft een aantal principiële en praktische bezwaren tegen deelname aan het HT FD zoals dat in de de Leidraad HT FD 2021 (Leidraad) is vormgegeven. In de gesprekken met de BLD is aangegeven wat deze bezwaren zijn, wat voor de NOB de randvoorwaarden zijn om deelname aan HT FD te overwegen en waar de grenzen liggen. Aanvankelijk leek de BLD begrip te hebben voor deze bezwaren en open te staan voor een gesprek om te kijken of er gezamenlijk gezocht kon worden naar een alternatieve wijze van invulling het HT FD die zowel voor de BLD als de NOB aanvaardbaar is. Uit de laatste gesprekken lijkt de conclusie onafwendbaar dat de BLD geen ruimte biedt om op andere wijze dan omschreven in de Leidraad invulling te geven aan het HT FD.

De NOB hecht er waarde aan om haar bezwaren tegen deelname aan het HT FD in de huidige, in de Leidraad neergelegde vorm, te delen:

1. De invulling van HT FD die de BLD voorstaat, houdt een overdracht in van taken en verantwoordelijkheden van een toezichthouder, de BLD, naar de koepelorganisaties die vanuit maatschappelijk en rechtsstatelijk perspectief ongewenst is.

2. De toegang tot HT FD zoals de BLD die voorstaat (namelijk via een koepel, niet rechtstreeks voor alle NOB-erkende kantoren en alleen voor kantoren met een aangiftepraktijk) en de voordelen die dat zou bieden, lijken in strijd met het gelijkheidsbeginsel. Dit kan bovendien marktverstoring werken. Overigens lijkt deze insteek ook op gespannen voet te staan met de Leidraad, die geen beperking lijkt te stellen aan individuele FDC's op basis van de omvang van een kantoor (par. 1.3 en 4.1 van de Leidraad).
3. Het HT FD mist een wettelijke basis die doorbreking van de geheimhoudingsplicht van een belastingadviseur jegens zijn client zou rechtvaardigen en dat beïnvloedt de mate waarin door de NOB toezicht kan worden gehouden.
4. Er is onduidelijkheid en zorg over het beleid van de BLD om niet functionerende leden/kantoren aan te pakken.
5. De invulling van de taken en verantwoordelijkheden van de koepelorganisatie en de BLD die de BLD in het HT FD voor ogen heeft, leidt tot problemen in de praktijk. De NOB wenst niet deel te nemen aan een 'papieren' koepelconvenant dat rust op onvoldoende uitgewerkte uitgangspunten en een onvoldoende degelijke vorm van toezicht.
6. De voordelen van deelname aan HT FD zijn nog steeds onvoldoende of onvoldoende duidelijk.

Ad 1. De invulling van HT FD die de BLD voorstaat houdt een overdracht in van taken en verantwoordelijkheden die vanuit maatschappelijk en rechtsstatelijk perspectief niet verdedigbaar en houdbaar is.

De uitvoering van HT steunt op een individueel dan wel fiscaal dienstverlenersconvenant. Grote(re) kantoren kunnen in de praktijk rechtstreeks een eigen dienstverlenersconvenant aangaan met de BD. Volgens de Leidraad kunnen alle kantoren een individueel FDC sluiten. Daarvoor is toestemming nodig van de directie van het MKB, zonder deze toestemming kunnen zij uitsluitend toegang tot HT FD krijgen via een koepelorganisatie.

In de Leidraad HT FD 2021 ("**Leidraad**") wordt over het dienstverlenersconvenant vermeld: *De Belastingdienst sluit convenanten met koepelorganisaties die een bijdrage leveren aan het kwaliteitssysteem van hun leden en kwaliteitseisen stelt aan leden. De koepelorganisatie monitort of de leden voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Als een fiscaal dienstverlener lid is van een koepelorganisatie waarmee de Belastingdienst een convenant heeft gesloten, kan de fiscaal dienstverlener deelnemen via die koepelorganisatie.*

In de Leidraad wordt beschreven hoe de samenwerking tussen de BLD en de koepelorganisatie tot stand komt en hoe de werking van een koepelconvenant is. Ook wordt beschreven hoe een fiscaal dienstverlener kan deelnemen aan horizontaal toezicht via het koepelconvenant.

Over het (vereiste) kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie wordt het volgende vermeld:

De koepelorganisatie ziet toe op het interne kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Bij deelname aan het horizontaal toezicht FD moet duidelijk zijn op welke wijze de fiscaal dienstverlener inhoudelijk door de koepelorganisatie wordt ondersteund en op welke wijze de koepelorganisatie toeziet op de kwaliteit van het werk van de fiscaal dienstverlener. Iedere koepelorganisatie heeft voor zichzelf een normenkader voor de inhoud en het proces van de in dit kader uitgevoerde kwaliteitsbeoordeling. Dit noemen we het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie. De wijze waarop dit is ingericht moet voor de Belastingdienst voldoende aanknopingspunten bieden om daar in continuïteit op te kunnen steunen.

Het kwaliteitsstelsel van de koepelorganisatie is het totaal van activiteiten die de koepelorganisatie voor haar leden uitvoert. Dit omvat bijvoorbeeld het aanbieden van kwaliteitshandboeken, werkprogramma's, IT-systemen, permanente educatie, vaktechnische infrastructuur, een onafhankelijke review en het opleggen van beroepsregels aan hun leden. De Belastingdienst neemt kennis van het kwaliteitsstelsel bij het aangaan en onderhouden van een koepelconvenant. De volgende ijkpunten zijn hierbij van belang (niet limitatief):

- kwalitatieve eisen aan lidmaatschap;
- normen inzake beroepsethiek;
- regels voor beëindigen van het lidmaatschap/tuchtrechtspraak;
- vakinhoudelijke ondersteuning bijvoorbeeld door permanente educatie en bureau vaktechniek;
- normen voor klantacceptatie door de fiscaal dienstverlener;
- werkprogramma's op het gebied van accountancy en/of fiscaliteit;
- een vorm van een entreetoets voor deelname aan horizontaal toezicht;
- toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende kantoororganisatie of de fiscaal dienstverlener

De BLD heeft tot nu toe geen helderheid kunnen of willen bieden over zijn verwachtingen ten aanzien van de werkprogramma's op het terrein van de fiscaliteit en/of accountancy. Er zijn ook geen good practices beschikbaar. Daarmee ontbreekt zicht op een norm. Indien individuele FDC's worden gesloten, beoordeelt de BLD (zie de Leidraad) wel zelf de werkprocessen bij de fiscaal dienstverlener. Het is onduidelijk op basis van welke norm of verwachting de BLD toetst. Uit gesprekken met andere koepelorganisaties lijkt het toezicht van de koepels zich met name te richten op naleving van de eigen beroepsregels en de Wwft. In de invulling die de BLD voorstaat, trekt de dienst zich vervolgens nagenoeg geheel terug uit dat toezicht (m.u.v. landelijke acties, de 1% steekproef en fraudegevallen) en laat hij het toezicht in wezen over aan de NOB als beroepsvereniging en haar leden.

De vraag rijst of deze 'rolverdeling' in het toezicht, waarbij een koepelorganisatie zicht richt op de werkprocessen van de deelnemende kantoren (of zou dienen te richten) en de beroepsregels en de BLD zich vervolgens vergaand terugtrekt uit het toezicht vanuit maatschappelijk en rechtsstatelijk perspectief wel verdedigbaar en houdbaar is. De indruk wordt immers gewekt dat daarmee een sluitend systeem is ingericht op basis waarvan een uitspraak gedaan kan worden over de aanvaardbaarheid van de aangiften, terwijl het beoordelen van deze aanvaardbaarheid juist een kerntaak is en behoort te zijn van de BLD. De BLD geeft aan dat het laatste zijn verantwoordelijkheid is en blijft. In de ogen van de NOB ontstaat hier een lacune in het toezicht, die maatschappelijk ongewenst is.

HT FD wordt gedifferentieerd naar drie niveaus, HT fiscaliteit, HT juistheid en HT volledigheid. In de gesprekken met de BLD heeft de NOB de mogelijkheid verkend tot een koepelconvenant voor uitsluitend het niveau fiscaliteit, waarbij de NOB een faciliterende rol heeft en de BLD kan steunen op het raamwerk van kwaliteit en opleidingen die de NOB momenteel biedt. Daarbij kan de NOB de totstandkoming van criteria waaraan de werkprocessen bij aangesloten kantoren dienen te voldoen, faciliteren. De NOB geeft echter geen oordeel over de inrichting van de werkprocessen door de aangesloten kantoren en monitort deze ook niet (de NOB laat deze rol waar hij hoort, namelijk bij de BLD). Indien de BLD daarin leemtes constateert, is de NOB bereid tot een driehoeksoverleg met het betreffende kantoor en de BLD om tot afspraken over kwaliteitsverbetering te komen. Het toezicht op de vraag of een NOB-lid of een NOB erkend kantoor een aanvaardbare aangifte indient, blijft in deze variant bij de BLD.

De eisen die de BLD stelt aan de koepel en leden bij een convenant (zoals normen voor klantacceptatie door de fiscaal dienstverlener, werkprogramma's op het gebied van accountancy en/of fiscaliteit, een vorm van een entree-toets voor deelname aan horizontaal toezicht en toezicht op de kwaliteit van het werk van de deelnemende kantoororganisatie of de fiscaal dienstverlener) sluiten niet aan bij de huidige doelstellingen van en de wijze waarop de NOB momenteel is georganiseerd.

Aan een aantal andere eisen die de BLD stelt, zoals kwalitatieve eisen aan lidmaatschap, normen inzake beroepsethiek, regels voor het beëindigen van het lidmaatschap/tuchtrechtspraak en borging van de vakinhoudelijke kennis van de leden, voldoet de NOB in onze ogen.

De door de BLD gewenste invulling past niet bij de aard en structuur van de NOB, de rol van de NOB naar haar leden en ook niet binnen onze visie over een gebalanceerde rolverdeling tussen de NOB, de BLD en de leden over het toezicht op de totstandkoming van een aanvaardbare aangifte.

Ad 2 Strijd met het gelijkheidsbeginsel

HT FD is met name bedoeld voor midden- en kleinbedrijf (MKB) en Grote Ondernemingen (GO) in de categorie Middelgroot. Onder voorwaarden kunnen particulieren deelnemen aan HT FD. Een koepelconvenant tussen de BLD en NOB zal vooral in het belang zijn van kleine(re) NOB-kantoren die toegang tot HT FD willen voor hun klanten (niet zijnde de 'top 100' of de groep daaronder ('grote controleplichtigen' ex Boek 2:397 BW)). Grotere kantoren worden in de praktijk, in tegenstelling tot kleine(re) kantoren, rechtstreeks in de gelegenheid gesteld zelf een FD-convenant aan te gaan met de BLD.

Daarbij doet zich de vraag voor waarom niet alle belastingadvieskantoren rechtstreeks toegang krijgen tot een individueel FD-convenant. De Leidraad (par. 1.3 en 4.1) maakt geen onderscheid tussen grotere en kleinere kantoren. De NOB acht het in strijd met het gelijkheidsbeginsel dat kleine(re) kantoren (en de belastingplichtingen die zij bijstaan) anders worden behandeld dan grotere kantoren.

Een andere belangrijke vraag in dit kader aan de Belastingdienst is of kantoren **zonder aangiftepraktijk** ook kunnen deelnemen aan HT FD. Het zou in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel, en bovendien marktversturend werken, indien deze kantoren niet in aanmerking zouden komen voor bepaalde serviceniveaus van de BLD, zoals de voordelen die in de Leidraad worden genoemd. Tot nu toe heeft de BLD op deze vraag nog geen antwoord gegeven.

Ook vanuit het perspectief van NOB-leden/-kantoren die niet bij het koepelconvenant HT FD willen aanhaken doet zich de vraag voor of dit niet het gelijkheidsbeginsel raakt.

Voorstelbaar is dat het koepelconvenant voor hen vroeg of laat nadelige gevolgen zal hebben. Een indicatie hiervoor is dat de BLD kennelijk aangeeft dat de afhandeling van een verzoek van niet-HT leden/kantoren om vooroverleg langer kan duren. Dit onderscheid in behandeling is er nu ook al wel tussen leden/kantoren die wel en niet in HT FD zitten – los van de rol van de NOB als koepelorganisatie in het HT FD. Die verschillende behandeling kan echter worden versterkt en/of een ander karakter krijgen als HT FD via de NOB als koepelorganisatie zou lopen. Door het sluiten koepelconvenanten krijgt het HT FD een sterkere organisatiegraad en meer gestalte. Niet bij het koepelconvenant aangesloten NOB-leden kunnen hierdoor in een nadeliger positie komen. Ten onrechte, omdat het recht op vooroverleg voor iedereen op dezelfde wijze open dient te staan en het lidmaatschap van de NOB de BLD reeds voldoende vertrouwen zou dienen te geven om ook deze verzoeken op dezelfde wijze te behandelen.

Overigens zal de BLD de individuele convenanten met middelgrote ondernemingen gaan opzeggen. Deze ondernemingen komen alleen nog maar in aanmerking voor HT indien zij een intermediair inschakelen en deze intermediair een individueel FDC heeft of via een koepel kan deelnemen aan HT FD. De vraag komt op of de BLD hier intervenueert in de marktordening.

Ad 3 HT FD mist een wettelijke basis

NOB-leden hebben zich (contractueel) verplicht tot geheimhouding van alles wat hen in de uitoefening van het beroep ter kennis komt. Belastingadviseurs hebben weliswaar geen wettelijk verschoningsrecht zoals onder meer advocaten, notarissen en artsen dat op grond van art. 53a AWR hebben. Ze beschikken wel over een informeel verschoningsrecht, dat gebaseerd is op het door de Hoge Raad toegepaste fairplaybeginsel. Er bestaan de nodige wettelijke regelingen op grond waarvan belastingadviseurs gedwongen kunnen worden gegevens van en over cliënten ter beschikking te stellen en hun geheimhouding moeten doorbreken. Voor het toezicht door de koepelorganisatie in het kader van het HT FD ontbreekt echter een wettelijke basis die doorbreking van de geheimhouding zou rechtvaardigen. Dit zou ook een onafhankelijke toetsing door de NOB in de weg staan.

Ad 4. Zorgen over de aanpak van de BLD bij niet functionerende leden/kantoren.

Er is onvoldoende duidelijkheid over het beleid van de BLD om niet functionerende leden/kantoren in HT FD (tuchtrechtelijk, anders?) aan te pakken – en vooral ook welke rol de NOB daarin zou hebben.

Zal de BLD straks bijvoorbeeld aan de NOB willen signaleren dat en welke leden/kantoren niet functioneren. Hoe verhoudt dat zich dan tot de geheimhoudingsplicht van de BLD ex art. 67 AWR)? Is er eventueel het risico van een informeel, niet-transparant circuit? Verwacht de BLD

dat de NOB bemiddelend, corrigerend of anderszins zal optreden richting niet functionerende leden/kantoren?

Een recente schikking tussen een kantoor en het Openbaar Ministerie roept de vraag op of het aangaan van een HT-FD convenant met zich meebrengt, dat de boetedreiging groter wordt voor zowel de NOB-leden/-kantoren zelf als hun klanten. In het OM-persbericht over die schikking wordt althans uitdrukkelijk verwezen naar het HT-convenant dat de klant met de BLD heeft gesloten. Is het straks dan zo, dat als er toch iets fout blijkt te zitten in de op HT FD steunende processen en/of de toepassing daarvan, dat blijkbaar een aanwijzing vormt voor grove schuld (of meer).

Ad 5. Er is onvoldoende duidelijkheid over de invulling van het HT FD en de taken en verantwoordelijkheden van de koepelorganisatie. De NOB wenst niet deel te nemen aan een 'papieren' koepelconvenant dat rust op onvoldoende uitgewerkte uitgangspunten en een onvoldoende degelijke vorm van toezicht.

Zowel in de werkstromen als in de later gevoerde gesprekken met de BLD heeft de NOB een groot aantal vragen gesteld over de praktische uitvoering van het HT FD en de eisen die worden gesteld aan het toezicht door de NOB. Op deze vragen is tot nu toe geen afdoende antwoord ontvangen. Verwezen wordt naar het HT FD bij andere koepelorganisaties. Uit navraag bij deze organisaties blijkt dat ook deze geen duidelijke richtlijnen hebben over de wijze waarop het toezicht op de leden moet worden uitgeoefend. De BLD draagt het toezicht over op de koepels zonder duidelijk aan te geven wat het toezicht moet inhouden en baseert haar systeemcontrole op veronderstellingen waarvan de NOB aangeeft dat deze niet kloppen. Dit heeft een hoog afbreukrisico dat de NOB niet bereid is te nemen en dat de BLD in onze ogen ook niet zou moeten willen nemen.

Ad 6. De voordelen van deelname aan HT FD zijn nog steeds onvoldoende duidelijk.

Indien de NOB op een verantwoorde manier wil gaan deelnemen aan het HT FD zal dat een grote impact hebben op de organisatie van het bureau. Het verdergaande toezicht dat de NOB zal gaan uitoefenen op haar leden brengt kosten met zich mee die door de leden moeten worden gedragen. Daar zullen de leden die geen gebruik gaan maken van het HT FD vermoedelijk niet toe bereid zijn. De leden die wel gebruik maken van HT FD zullen daar vermoedelijk uitsluitend toe bereid zijn als daar voordelen tegenover staan. De BLD benoemt de zogenaamde fast tracks als het grote voordeel van HT FD. De vraag is echter of dit 'voordeel' van HT zal beklijven als een groot aantal leden/kantoren zich bij de verschillende koepelconvenanten zou gaan aansluiten. In de praktijk blijkt dit voordeel nu al niet evident.

**Verslag van het gesprek van 26 november 2021 met de Belastingdienst over de conceptnotitie HT
FD van de NOB**

Deelnemers BD: [REDACTED]

Deelnemers NOB: [REDACTED]
[REDACTED]

De BD is verbaasd (en licht verontwaardigd) over de inhoud van de conceptnotitie (notitie) en betwijfelt de juistheid en consistentie. Punten genoemd in de notitie die de grootste verbazing hebben opgeleverd en naar de mening van de BD berusten op een misverstand zijn:

- de geheimhouding tussen klant en belastingadviseur zou worden doorbroken;
- de marktordening zou verstoord worden;
- het toezicht op de kwaliteit van de aangifte zou moeten worden gehouden door de aan HT FD deelnemende koepel;
- kleine kantoren kunnen niet meedoen aan HT FD via een zelfstandig convenant.

De BD meent verder dat de NOB worstelt met de vraag van de BD om toezicht te houden op leden, wat inhoudt dat er een kwaliteitssysteem dient te zijn en nagegaan moet worden of dat daadwerkelijk is ingevoerd. De BD kan die eis niet veranderen, die geldt voor alle koepels, voor de NOB kan daar geen uitzondering op worden gemaakt.

[REDACTED] geeft aan dat de zorgen zoals die zijn beschreven in de notitie de NOB al langer bezighouden en het de NOB daarom goed leek deze op papier te zetten.

Het gaat de NOB niet gaat om een uitzonderingspositie, maar wel om meer zicht op een norm als het gaat om werkprocessen; alle koepels kunnen daar baat bij hebben.

Ook benadrukt [REDACTED] dat de NOB met de notitie geen afstand neemt van het concept HT FD, het is juist de wens van de NOB om HT FD goed te laten werken, maar met volstrekte duidelijkheid omtrent de rollen die elke partij in dit proces heeft. Dat is ook van belang voor het geval dat er een maatschappelijke discussie komt over het toezicht in het MKB. Eerdere gesprekken met de BD hebben te weinig diepgang gehad. De notitie is vooral een uitnodiging om inhoudelijk en met meer diepgang verder met de BD te overleggen.

[REDACTED] geeft aan dat zowel BD als NOB na zouden dienen te denken over de vraag of de herinrichting van het HT implicaties heeft voor de marktordening; het is niet de bedoeling die vraag alleen bij de BD te leggen. Het punt rondom de geheimhoudingsplicht en de gevolgen daarvan voor het effectief inrichten van het HT in de vierhoek BD-NOB-FD-onderneming wordt toegelicht door [REDACTED]. Dit punt lijkt nu ook duidelijk voor de BD.

Van de kant van de NOB wordt aangegeven dat onze insteek ten aanzien van het vooroverleg lijkt te worden gesteund door de na verzending van de notitie ontvangen notitie (balans: fiscaal dienstverleners) van [REDACTED] (MKB) over de toekomst van het toezicht MKB. Er wordt nog kort gesproken over de voordelen van het HT FD in relatie tot het feit dat de BD nauwelijks zichtbaar is in het toezicht MKB buiten het HT. De NOB geeft aan dat zij vindt dat iedere ondernemer recht heeft op goed toezicht.

De BD geeft aan dat ook zij graag verder in gesprek wil met de NOB.

Afgesproken wordt, dat er twee [REDACTED] worden gevormd voor 2 specifiek verder met de BD uit te diepen onderwerpen, die vóór 26 januari a.s. bij elkaar zullen komen, als volgt:

[REDACTED] onderwerp: toezicht werkprocessen en rollen. De NOB zal de namen hiervoor nog doorgeven aan de BD.

[REDACTED] onderwerp: geheimhouding en formeelrechtelijke aspecten. Vanuit de [REDACTED]
[REDACTED]

Op 26 januari zal deze vergadering nogmaals bij elkaar komen om verder te praten over de resultaten van de beide subgroep-overleggen en over andere wezenlijke punten uit de conceptnotitie, zoals:

- toegang tot vooroverleg;
- toegang voor kleine kantoren tot individuele FDC's;
- kantoren zonder aangiftepraktijk, de BD zal in de tussentijd nog bezien hoe dit past binnen leidraad;
- wat zijn de voordelen van het HT FD, hoe groot zijn ze en hoe worden die gematerialiseerd door de BD.